

การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย

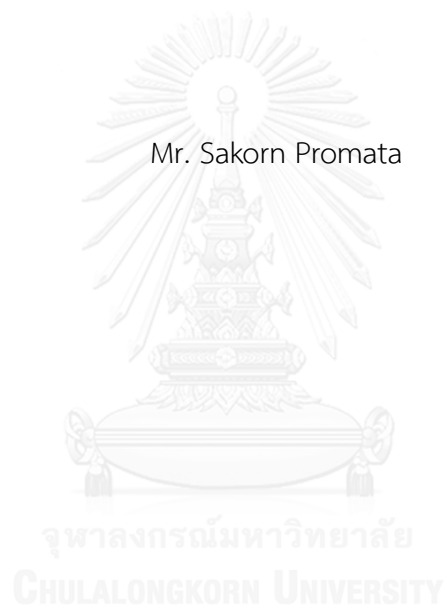
บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบาย การจัดการและพัฒนาหลักสูตร
ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2557
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SYNTHESIS OF THESES ON LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT IN THAILAND

Mr. Sakorn Promata

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in
Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Policy Management and Leadership
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นในประเทศไทย
โดย	นายศกร พรหมทา
สาขาวิชา	นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ สุดรุ่ง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร. วัลลภ อยู่นิล)

ศกร พรหมทา : การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย
(SYNTHESIS OF THESES ON LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT IN THAILAND) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา, 190 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย
กลุ่มตัวอย่าง คือ วิทยานิพนธ์ที่พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยใช้การสังเคราะห์เชิง
คุณลักษณะ ด้วยแบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจง
ความถี่และการหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุ
ศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ระดับชั้นประถมศึกษา ใช้ใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื้อหาเกี่ยวกับ
อาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น ในแต่ละหลักสูตรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 4-9
แผน เวลาสอน 20-40 ชั่วโมง นำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประมาณ 30 คน

2. องค์ความรู้ที่ได้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากการสังเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้
1) ปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ หลักสูตร เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น บุคลากร
อาคารสถานที่ สื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ 2) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีกระบวนการสร้าง ใช้
และประเมินหลักสูตร โดยครู ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาที่จัดทำหลักสูตรทำการตรวจสอบ
คุณภาพ ผู้สอนคือ ผู้วิจัยหรือครู และวิทยากรท้องถิ่น จัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติภายในและ
นอกห้องเรียน มีการจัดทำวัสดุหลักสูตร สื่อวัสดุและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเมินผู้เรียนโดยการทดสอบก่อน-หลัง
เรียน ประเมินหลักสูตรจากแบบสอบถาม/แบบวัดเจตคติ 3) ผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ รูปแบบ
ของหลักสูตรท้องถิ่น เป็นการปรับเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีอยู่แล้วหรือพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่นขึ้นใหม่ เนื้อหาในหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดทักษะโดยการสาธิต
แล้วลงมือปฏิบัติหรือการสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา สื่อการเรียนรู้และวัสดุหลักสูตร ได้แก่
สื่อวัสดุและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด ผู้สอนใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในระหว่างการเรียนการ
สอนและหลังจากการเรียนการสอน วัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบหลัง
เรียน แบบประเมินผลงานหรือแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

3. งานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นงานวิจัยที่ศึกษาสภาพทั่วไป
ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ทำการศึกษาในด้านแนวทางการดำเนินงาน ปัญหา
และผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทาง ลายมือชื่อนิสิต

การศึกษา ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ปีการศึกษา 2557

5683885727 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEYWORDS: SYNTHESIS OF THESES / LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT

SAKORN PROMATA: SYNTHESIS OF THESES ON LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT IN THAILAND. ADVISOR:
PERMKIET KHAMAWATTANA, Ph.D., 190 pp.

This research aimed at synthesizing theses regarding the local curriculum development in Thailand. The samples were theses published in 1991 up to the present. The data were collected by using qualitative synthesis employed theses' local curriculum development characteristics in Thailand form. The statistics used were frequency and percentage.

The results concluded that

1. Most of the theses were Master's degree theses from the departments of curriculum and instruction, faculties of education among the Rajabhat campuses where developed the local curriculum of primary school level for being used among the schools under the Office of the Basic Education Commission (OBEC) in the northeastern region. The content was about careers, arts, cultures, and local traditions. There were about 4 up to 9 lesson plans, Teaching hours ranged from 20-40 hours for each. The local curriculum was normally conducted with a sample of about 30 students.

2. The knowledge regarding the local curriculum development was drawn from the qualitative synthesis as the following details: 1) The input in developing local curriculum included, the curriculum, the content for developing local curriculum, human resources, buildings, teaching materials, and learning resources. 2) Mostly, the local curriculum development process involved the construction, implementation and evaluation. The local curriculum quality was examined by teachers and experts in the fields of local content and curriculum. The instructor were the researcher or teacher in school and local resources person. The learning activities involved both theories and practices, and occurred both inside and outside the classrooms. Curriculum materials, printed materials and electronic teaching materials were created. Students were evaluated by using pretests and posttests. The curriculums were evaluated by using the questionnaires and attitude tests. 3) The output were the formats of local curriculum, in which the contents were adjusted from the existing courses or developed the new local courses. Learning activities focused on practicing and acquiring skills through the demonstration, or understanding of the content. The learning media and course materials were instructional media in hard copy and electronic, work sheets and exercise book. Learning resources were used during and after the class time. Students were measured and evaluated by employing observation forms, pre-posttests, and skill performance evaluation forms.

3. The study of local curriculum development, were the research that studied general conditions of the local curriculum development. Which most of the studies focused on the operational guidelines, problems, and people involving in developing the local curriculum.

Department: Educational Policy Management and
Leadership

Student's Signature

Advisor's Signature

Field of Study: Supervision and Curriculum Development

Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดผลสำเร็จได้ด้วย ความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้แสดงออกถึง ความรู้ความสามารถในด้านการวิจัยและการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยรวมถึงการ ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้เกิดการเรียนรู้และพยายามที่จะพัฒนางานวิจัยให้มี คุณภาพจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่าง สูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง ประธานกรรมการ และ อาจารย์ ดร.วิญญู อยู่นิเศิล กรรมการภายนอก ที่สละเวลาอันมีค่าและกรุณามาเป็นกรรมการ ในการสอบวิทยานิพนธ์และได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยให้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร. ไพบุลย์ อ่อนมั่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนา อาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข และผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์ ที่สละเวลาอันมีค่าและกรุณามาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย(แบบบันทึกวิทยานิพนธ์) ทำให้การทำงานวิจัยสามารถดำเนินไปได้อย่าง คล่องตัวและมีคุณภาพ

กราบขอบพระคุณคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้เข้ามา ศึกษาและพัฒนานตนเองและขอบคุณเพื่อนนิสิตสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร รุ่นที่ 14 (ภาคนอกเวลาราชการ) และกัลยาณมิตรทุกท่านที่คอยช่วยเหลือทั้งร่างกายและแรงใจกับ ผู้วิจัยเสมอมา

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อชาญณรงค์และคุณแม่ลัดดาวัลย์ พรหมทา ที่เป็นแรงบันดาลใจ ในการใช้ชีวิต คอยให้กำลังใจและส่งเสริมผู้วิจัยในทุก ๆ ด้านตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงปัจจุบัน ทำให้ ผู้วิจัยมีวินแห่งความสำเร็จในครั้งนี้

“วิริเยน ทุกขมัจ เจติ – คนจะล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร”

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
กรอบเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย.....	7
คำจำกัดความ/คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	14
ตอนที่ 2 การสังเคราะห์งานวิจัย.....	35
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
2. การสืบค้นและการคัดเลือกงานวิจัยเพื่อนำมาสังเคราะห์.....	52
3. เครื่องมือการวิจัย.....	52
4. วิธีการรวบรวมข้อมูล.....	53
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

6. สถิติที่ใช้การวิจัย	54
7. ตารางแสดงสรุปวิธีการดำเนินการวิจัย	55
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์.....	56
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	67
2.1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	67
2.2 ขั้นตอนการสร้างหลักสูตรของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	75
2.3 ขั้นตอนการใช้หลักสูตรของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	78
2.4 ขั้นตอนการประเมินหลักสูตรของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	86
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น	92
ตอนที่ 4 ผลการสังเคราะห์ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย.....	107
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	124
สรุปผลการวิจัย.....	125
อภิปรายผล.....	132
ข้อเสนอแนะ.....	136
รายการอ้างอิง	138
ภาคผนวก.....	144
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย	145
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย	147
ภาคผนวก ค แบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	153
ภาคผนวก ง คู่มือลงรหัสแบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น	158

ภาคผนวก จ รายชื่อวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยระหว่างปี พุทธศักราช 2544 ถึงปัจจุบันจากการสืบค้นบนฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดใน ประเทศไทย (ThaiLIS).....	175
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	190

สารบัญตาราง

ตารางที่ 4. 1	สถาบันที่ผลิตงานวิจัย.....	57
ตารางที่ 4. 2	คณะที่ผลิตงานวิจัย.....	58
ตารางที่ 4. 3	สาขาวิชาที่นิสิตเรียน	59
ตารางที่ 4. 4	ระดับการศึกษาของผู้วิจัย.....	60
ตารางที่ 4. 5	เพศของผู้วิจัย	60
ตารางที่ 4. 6	ปีที่พิมพ์เผยแพร่.....	61
ตารางที่ 4. 7	วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	62
ตารางที่ 4. 8	ระดับชั้นที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตร.....	63
ตารางที่ 4. 9	สังกัดสถานศึกษาที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตร	64
ตารางที่ 4. 10	เนื้อหาที่ทำการวิจัย	65
ตารางที่ 4. 11	ลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	66
ตารางที่ 4. 12	ภูมิภาคที่ใช้หลักสูตร.....	67
ตารางที่ 4. 13	ระดับชั้นที่ใช้หลักสูตร	67
ตารางที่ 4. 14	สังกัดสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตร	68
ตารางที่ 4. 15	เนื้อหาในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น	69
ตารางที่ 4. 16	กรอบแนวคิดทฤษฎีและแนวคิดหลักของนักวิชาการ/นักการศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	72
ตารางที่ 4. 17	เนื้อหาที่ศึกษาในวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	73
ตารางที่ 4. 18	กลุ่มตัวอย่าง (วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง).....	74
ตารางที่ 4. 19	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น).....	74
ตารางที่ 4. 20	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ตารางที่ 4. 21	การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน (ข้อมูลที่ศึกษา).....	75
ตารางที่ 4. 22	การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน (แหล่งของข้อมูล).....	76

ตารางที่ 4. 23 การร่างหลักสูตร.....	76
ตารางที่ 4. 24 จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร	77
ตารางที่ 4. 25 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ.....	77
ตารางที่ 4. 26 การนำหลักสูตรไปทดลองก่อนนำไปใช้จริง	78
ตารางที่ 4. 27 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้).....	78
ตารางที่ 4. 28 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (เวลาเรียนทั้งหมด).....	79
ตารางที่ 4. 29 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (เวลาเรียนต่อแผนการจัดการเรียนรู้).....	79
ตารางที่ 4. 30 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้).....	80
ตารางที่ 4. 31 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้).....	80
ตารางที่ 4. 32 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (บุคคลที่ใช้ในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้).....	81
ตารางที่ 4. 33 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร).....	81
ตารางที่ 4. 34 การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร(การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน)	82
ตารางที่ 4. 35 การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร (ผู้สอน)	82
ตารางที่ 4. 36 การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร (สถานที่ใช้หลักสูตร).....	83
ตารางที่ 4. 37 การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร (แหล่งการเรียนรู้).....	83
ตารางที่ 4. 38 การจัดการเรียนการสอน (วิธีสอนหรือรูปแบบการสอน).....	84
ตารางที่ 4. 39 การจัดการเรียนการสอน (เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียน).....	85
ตารางที่ 4. 40 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น	86
ตารางที่ 4. 41 การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (สิ่งที่นำมาประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้).....	87
ตารางที่ 4. 42 การประเมินหลังการใช้หลักสูตร.....	87
ตารางที่ 4. 43 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น (รูปแบบการประเมินหลักสูตร)	88
ตารางที่ 4. 44 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	89

ตารางที่ 4. 45 ประเด็นข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	90
ตารางที่ 4. 46 ลักษณะข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	92
ตารางที่ 4. 47 ภูมิภาคที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	93
ตารางที่ 4. 48 ระดับชั้นที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	93
ตารางที่ 4. 49 สังกัดสถานศึกษาที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	94
ตารางที่ 4. 50 ประเด็นที่ทำการวิจัยในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	94
ตารางที่ 4. 51 กลุ่มตัวอย่าง (วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง).....	95
ตารางที่ 4. 52 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น).....	96
ตารางที่ 4. 53 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น).....	97
ตารางที่ 4. 54 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น).....	98
ตารางที่ 4. 55 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
ตารางที่ 4. 56 ผลการวิจัยแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	99
ตารางที่ 4. 57 ผลการวิจัยปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	101
ตารางที่ 4. 58 ผลการวิจัยผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	102
ตารางที่ 4. 59 ประโยชน์จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	104
ตารางที่ 4. 60 หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะ.....	106

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในปัจจุบันหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยที่มีการใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศนั้นเป็นหลักสูตรกลางหรือหลักสูตรแม่บท ซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้นจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาซึ่งอยู่ในส่วนกลาง จึงเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมจะนำไปใช้ในระดับกว้าง ไม่สามารถเจาะจงกลุ่มผู้เรียนในภูมิภาคหรือพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งได้ การใช้หลักสูตรกลางเพียงอย่างเดียว อาจจะไม่เกิดความสอดคล้องและไม่เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน(ชนัท ธาตุทอง,2550)ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการกำหนดการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ให้กลุ่มบุคคลในท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายหลัก คือ ต้องการให้ผู้เรียนได้นำไปใช้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลดีขึ้น ซึ่งจะเป็นส่วนเสริมในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนควบคู่กับหลักสูตรกลาง (รัตนะ บัวสนธ์, 2543) ซึ่งหลักสูตรท้องถิ่นสามารถเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เข้ากับความต้องการของท้องถิ่นนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันในระดับชาติ อีกทั้งยังต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน มีความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้การจัดการศึกษาภายในท้องถิ่นบรรลุผลดังกล่าว จึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาในการใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนในเรื่องเกี่ยวกับชุมชน ท้องถิ่น โดยให้ฝ่ายต่างๆ ดำเนินการ เช่น โรงเรียน ผู้ปกครอง ปราชญ์ในท้องถิ่น นักธุรกิจชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อให้ได้แนวคิด มุมมองที่หลากหลายและครอบคลุมเรื่องสำคัญที่ผู้เรียนในท้องถิ่นควรเรียนรู้และมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 27 วรรค 2 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น ความว่า “ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนสังคมในท้องถิ่น ตลอดจนเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จักท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ” ด้วยเหตุนี้หลักสูตรท้องถิ่นจึงเป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการ

กระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น หากการศึกษาทำให้เยาวชนละทิ้งท้องถิ่น ไม่เข้าใจและรู้จักท้องถิ่นของตน ในที่สุดความเป็นชาติก็อาจ ล่มสลายได้ (วีรบุช ปิณฑวนิช, 2543) นักการศึกษาเชื่อว่า ไม่มีหลักสูตรใดที่กำหนดไว้สามารถใช้ได้ เหมาะสมสำหรับทุกโรงเรียน ในระบบการศึกษาจึงต้องมีการกระจายอำนาจให้แต่ละโรงเรียนเลือก เนื้อหาวิชาความรู้ บรรจุในหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจะทำให้ผลผลิตทางการศึกษาได้ตอบสนองความต้องการของสังคมในท้องถิ่นนั้น(บรรพต สุวรรณประเสริฐ, 2544) ซึ่ง สอดคล้องกับแนวความคิดของBeauchamp (1968) ที่กล่าวว่า โรงเรียนแต่ละแห่งมีหน้าที่จัดการศึกษาให้เหมาะสมกับชุมชนนั้นๆ เพราะชุมชนแต่ละชุมชนมีสภาพปัญหาและความต้องการ แตกต่างกัน ท้องถิ่นควรที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของตนเอง

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาและท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมพัฒนา หลักสูตร ตามข้อกำหนดในโครงสร้างของหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของ ท้องถิ่นของตน เรียนรู้สภาพเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น ตลอดจนสามารถพัฒนาชีวิต พัฒนาอาชีพ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตนเอง ครอบครัวและท้องถิ่นของตนเองได้ (กรมวิชาการ, 2545) ในการจัดการศึกษาหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ที่ช่วยในการกำหนดแนวทางใน การศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) หลักสูตร จึงควรมีความเหมาะสมกับท้องถิ่น ตรงกับความต้องการของสังคมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วของโลกในปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้ต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้เกิด ความมั่นใจในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน (ทินกร บัวพูล, 2545)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นยังไม่เป็นไปตามแนวดำเนินการของหลักสูตร รุ่ง นภา นุตราวศ์ (2555) กล่าวว่า ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรขาดความเข้าใจบทบาท หน้าที่ที่ชัดเจนว่า ใครควรมีบทบาทแค่ไหน อย่างไรก็ตามประกอบกับความเคยชินกับแนวปฏิบัติเดิมทำให้ ความพยายามในการเปลี่ยนแปลงปรากฏเพียงเอกสารตามตัวอักษรมากกว่าเกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติ และกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้รายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาว่า โรงเรียนมีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหลายประการ ได้แก่ ครูไม่เข้าใจ เกี่ยวกับการทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตร เวลาในการจัดทำ หลักสูตรไม่เพียงพอ และบุคลากรมีภาระงานมาก จำนวนครูไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน และครูยังไม่ยอมรับการทำหลักสูตรใหม่ สอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2545) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาของไทยยังไม่พัฒนาไปถึงไหน ซึ่ง อุปสรรคการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมี 2 ประเด็นหลักที่สำคัญ คือ ปัญหาของการขาดความร่วมมือ การปฏิบัติงานสร้างหลักสูตรของผู้ที่เกี่ยวข้อง และปัญหาของการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องใน การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา และสำลี ทองธิว (2545) ได้รายงานอุปสรรคในการพัฒนา

หลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า ครูขาดพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาและสร้างหลักสูตรท้องถิ่นตลอดจนการขาดทักษะการเก็บข้อมูลภาคสนามและการงานประจำของครูที่มีจำนวนมากทำให้ครูไม่สามารถจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นได้ดีเท่าที่ควร จากสภาพปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังกล่าว ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการนำไปใช้ ซึ่งครูวิชาการของกลุ่มโรงเรียนแห่งหนึ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โรงเรียนไม่มีการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น แต่ใช้วิธีการนำหลักสูตรของโรงเรียนอื่นหรือหลักสูตรที่จัดทำโดยสำนักพิมพ์ต่าง ๆ มาปรับใช้ (ดิษยุทธิ์ บัวจุม, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิรินา โปยประโคน (2545) พบว่าในรอบ 5 ปี ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 57 ไม่เคยจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพียงร้อยละ 42 เท่านั้นที่เคยจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและในจำนวนครูที่เคยทำหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 75 เคยทำเพียง 1-2 ครั้ง และร้อยละ 63 มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเสริม จากปัญหาข้างต้น โดยเฉพาะในโรงเรียนที่ไม่ได้มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างจริงจัง ครูยังคงสอนโดยการยึดเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก ทำให้การจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนไม่เป็นไปตามนโยบายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ผลพวงจากปัญหาเหล่านี้ จะพบว่า แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสักกี่ครั้งก็ยังไม่สามารถจัดการเรียนและความรู้ให้ตรงกับความต้องการสภาพความต้องการของท้องถิ่นได้ จึงเป็นเหตุที่ทำให้การจัดการศึกษาในท้องถิ่นของประเทศไทยไม่ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร ส่งผลให้ผู้เรียนเรียนกันแต่ในห้อง ท่องจำ คิดอะไรไม่เป็น ทำอะไรไม่เป็น ไม่รู้จักตนเอง ไม่เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ไม่เข้าใจท้องถิ่น ไม่มีงานทำ อยู่ชุมชนไม่เป็นสุข หลังไหลเข้าเมือง บริโภคฟุ่มเฟือย รุนแรง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นผลจากระบบการศึกษาของไทยอย่างต่อเนื่อง (ชัชวาล ทองดีเลิศ, 2555) เพราะถ้าหากมีการจัดการศึกษาที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและท้องถิ่นโดยแท้จริงนั้น จะต้องมีความสอดคล้องและเกื้อกูลต่อ ชีวิตจริงของผู้เรียนและสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

จากปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแม่บทของประเทศไทยในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงและพัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อแก้ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นในการใช้หลักสูตรที่ผ่านมา และเพื่อช่วยให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐาน ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรทุกฝ่าย จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่อิงมาตรฐานเป็นอย่างดี ซึ่งกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตลอดแนว ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ระดับสถานศึกษา ตลอดจนถึงระดับชั้นเรียน จะต้องเน้นและยึดมาตรฐาน การเรียนรู้เป็นหลักและเป็นเป้าหมายสำคัญ

เพราะเป็นขั้นตอนของการนำสิ่งที่คาดหวังในระดับชาติ ไปก่อให้เกิดผลในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น การจัดทำหลักสูตรและการจัดเรียนการสอนจึงต้องเชื่อมโยงกับมาตรฐาน ซึ่งเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายควรให้ความสนใจอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาหลักสูตร (อนงค์ รอดแสน, 2557)

การวิจัย เป็นการแสวงหาความรู้ความจริงด้วยวิธีการที่มีระบบ มีความเชื่อถือได้โดยอาศัยระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ที่เป็นคำตอบปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2543) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ให้ความสำคัญสูงสุดในการเตรียมนิสิตนักศึกษาให้มีความรู้และทักษะในการแสวงหาความรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเข้ามาในการศึกษาในรูปแบบของวิทยานิพนธ์หรือปริญญาานิพนธ์

วิทยานิพนธ์หรือปริญญาานิพนธ์ (Thesis หรือ dissertation) เป็นเอกสารรายงานการวิจัยที่ นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาดำเนินการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร เป็นงานชิ้นสำคัญของการศึกษาในหลักสูตรที่มีการบังคับให้ทำวิทยานิพนธ์ โดยนิสิตนักศึกษาจะต้อง ทำการค้นคว้าหาคำตอบในเรื่องที่ตนสนใจด้วยกระบวนการวิจัยที่ถูกต้องตามหลักวิธีและมีผลงานที่ได้ มาตรฐานตามแต่ละหลักสูตรกำหนด (นงลักษณ์ วิรัชชัยและศิลา งามมณี, 2546) วิธีการวิจัย สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาสังคมได้ เช่น ปัญหาการกระจายรายได้ ปัญหาเทคโนโลยี ปัญหาการศึกษา และปัญหาเรื่องวัฒนธรรมและค่านิยม เป็นต้น โดยเฉพาะในด้านการศึกษา มีการนำวิธีการวิจัยมา แก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนจะช่วยเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการสอดคล้องกับหลักสูตรและการสอน ช่วยในการวินิจฉัย ปัญหาของโดยรวม ได้แก่ ต้นเหตุของปัญหาในเรื่องที่จะทำวิจัยแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ มา ปรับปรุงหลักสูตรและการสอนช่วยให้ผู้วางแผนหรือผู้กำหนดนโยบายสามารถวางแผน หรือกำหนด นโยบายจากรากฐานที่เชื่อถือได้ การวิจัยในลักษณะนี้เรียกว่า งานวิจัยเชิงนโยบาย (Policy research) ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนได้ เป็นต้น (สมพร พรหมรักษา, 2555)

จากความสำคัญของการวิจัยดังกล่าว ทำให้มีผู้ให้ความสนใจในการทำวิจัยเกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งหากจะนำผลการวิจัยไปพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอาจจะเกิดความ เข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ เนื่องมาจากงานวิจัยที่ทำในเรื่องหรือปัญหาเดียวกัน อาจให้ผลวิจัยที่แตกต่าง กัน หากมีการรวบรวมงานวิจัย นำมาเรียบเรียงและสรุปเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกันเกิดเป็น ความรู้ใหม่ ก็จะได้ข้อมูลที่รู้ที่มีค่ามหาศาล ที่ทำให้เพื่อนร่วมวิชาชีพได้เห็นแนวทางการ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะเดียวกัน ได้มีโอกาสเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องเสียเวลา คิดค้นใหม่ หากเงื่อนไขปัจจัย หรือบริบทของปัญหานั้นเป็นแบบเดียวกัน ขณะเดียวกันก็นับเป็นการ เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบเข้าถึงความตรงของข้อค้นพบที่เกิดขึ้นจากการวิจัย จะทำให้ผลงานวิจัยมี ความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น (สุวิมล ว่องวานิช, 2545) ซึ่งเรียกว่า การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการนำผล การศึกษาจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่สอดคล้องกันมาวิเคราะห์ เพื่อสรุป

บรรยายให้เป็นประเด็นเดียวกันจนเกิดความรู้ใหม่ (สิริวรรณ จันทร์กุล, 2554) การสังเคราะห์งานวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การสังเคราะห์เชิงคุณภาพหรือเชิงคุณลักษณะ (Qualitative synthesis) และการสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative synthesis) ซึ่งการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นการรวบรวมเนื้อหา เรื่องราวต่าง ๆ เข้าด้วยกันและสรุปออกมา สำหรับการสังเคราะห์เชิงปริมาณ จะต้องใช้กระบวนการทางสถิติช่วยในการสังเคราะห์ (พรทิพย์ พันตา, 2554)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจ ค้นคว้าและรวบรวมวิทยานิพนธ์จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทยหรือ ThaiLIS – Thai library integrated system หรือ TDC - Thai Digital Collection เป็นโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย มีเป้าหมาย เพื่อให้บริการสืบค้นฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ซึ่งเป็นเอกสารฉบับเต็มของ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยที่มารวบรวมจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย โดยดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุด มหาวิทยาลัยส่วนกลาง (Thai LibraryNetwork - Metropolitan : Thailinet) เครือข่ายห้องสมุด มหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค(Provincial University Library Network : Pulinet) และสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยเข้าด้วยกันบนเครือข่าย UniNet เพื่อประโยชน์ในการขยายเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดหน่วยงานอื่นๆและห้องสมุดประเภทอื่นๆ ในอนาคต ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของห้องสมุดอุดมศึกษาและเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยโดยนำระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาใช้งานห้องสมุด พัฒนาให้เป็นระบบอัตโนมัติ (Automated Library System) สร้างระบบเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพื่อให้การจัด บริการสารสนเทศมีความครบถ้วนสมบูรณ์และรวดเร็วยิ่งขึ้นเกิดระบบการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ดำเนินโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย(ThaiLIS) เชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัย/สถาบันที่เป็นสมาชิกผ่านเครือข่าย UniNetโดยมีโครงการภายใต้เครือข่าย 5 โครงการ คือ 1)พัฒนาฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมห้องสมุดมหาวิทยาลัย/สถาบัน (UnionCatalog) 2) พัฒนาระบบจัดเก็บเอกสารในรูปอิเล็กทรอนิกส์ (DigitalCollection) 3) ดำเนินการบอกรับฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้น(Reference Database) 4) จัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ eBooksและ 5) พัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทย(AutomaticLibrary) (จิระพล คู่คุ้ม, 2557) จึงทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีความน่าเชื่อถือ ทันสมัยและมีความหลากหลายของสาขาวิชาจากทั่วประเทศ เพื่อการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม จากความสำคัญของฐานข้อมูลข้างต้นมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของประภัสสร สารระนาค (2552)ที่สรุปไว้ว่าในการใช้ฐานข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์หรือรายงานของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า ฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทยหรือ ThaiLIS เป็นฐานข้อมูลที่มีการใช้งานมากที่สุด เพราะมีความสะดวกในการค้นหาข้อมูล

ประหยัดเวลา เนื้อหาของข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ มีข้อมูลที่หลากหลายสาขาวิชาและมีความทันสมัย
อีกด้วย

สำหรับงานวิจัยทางด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในช่วงปีพุทธศักราช
2544 จนถึงปัจจุบัน และในปีพุทธศักราช 2544 กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้สถานศึกษาเริ่มใช้
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จนมาถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้มีการกำหนดให้สถานศึกษาได้มีการพัฒนาหลักสูตรเป็นของตนเอง
โดยให้มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ หรือที่เรียกกันว่าหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยเห็นว่า
วิทยานิพนธ์ในด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจำนวนมากและมีการทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แต่
ยังไม่มีนักวิจัยท่านใดทำการสังเคราะห์ในประเด็นดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ
สังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อจะได้ทราบว่าม้งงานวิจัยเกี่ยวกับ
หลักสูตรท้องถิ่นในรูปแบบใดบ้างโดยจะทำการสังเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมใน
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยระหว่างปี
พุทธศักราช 2544 จนถึงปัจจุบัน

กรอบเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการมาใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้กรอบเนื้อหาที่ใช้เป็นแนวทางในการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Input)

- 1.1 องค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.2 เนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.3 บุคลากร
- 1.5 อาคารสถานที่
- 1.6 สื่อวัสดุอุปกรณ์
- 1.7 แหล่งการเรียนรู้

2. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Process)

- 2.1.การปรับหลักสูตร
- 2.2 การสร้างหลักสูตร
- 2.3 การใช้หลักสูตร
- 2.4 การประเมินหลักสูตร

3. ผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Output)

- 3.1 รูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น
- 3.2 ลักษณะเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น
- 3.3 กิจกรรมการเรียนการสอน
- 3.4 สื่อประกอบการเรียนรู้และวัสดุหลักสูตร
- 3.5 แหล่งการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอน
- 3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คำจำกัดความ/คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยการรวบรวมวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานั้น ๆ นำมาวิเคราะห์สังเคราะห์เข้าด้วยกันด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรหรือรายวิชาที่สร้างขึ้นใหม่หรือปรับ ขยาย และเพิ่มเนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอนขึ้นมาในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนและภายในท้องถิ่นนั้น ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งมีเนื้อหาของหลักสูตรที่ครอบคลุมในด้านสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาตลอดจนวัฒนธรรมในท้องถิ่นโดยเฉพาะ ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปแก้ปัญหา พัฒนาชีวิตของตนเอง ครอบครัวและท้องถิ่นได้ และเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของตน เรียนรู้อาชีพและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปแก้ปัญหา พัฒนาชีวิตของตนเอง ครอบครัวและท้องถิ่นได้

วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง วิทยานิพนธ์ที่สืบค้นจากโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทยหรือ ThaiLIS ปีพุทธศักราช 2544 จนถึงปัจจุบันซึ่งจะทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย โดยใช้คำสืบค้นว่า หลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ หมายถึง การนำข้อมูลและผลจากงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่มีเนื้อหาสอดคล้องหรือใกล้เคียงกันนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้แก่

1. ปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Input)
 - 1.1 องค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.2 เนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.3 บุคลากร
 - 1.5 อาคารสถานที่
 - 1.6 สื่อวัสดุอุปกรณ์
 - 1.7 แหล่งการเรียนรู้
2. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Process)
 - 2.1.การปรับหลักสูตร
 - 2.2 การสร้างหลักสูตร
 - 2.3 การใช้หลักสูตร
 - 2.4 การประเมินหลักสูตร

3. ผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Output)

- 3.1 รูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น
- 3.2 ลักษณะเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น
- 3.3 กิจกรรมการเรียนการสอน
- 3.4 สื่อประกอบการเรียนรู้และวัสดุหลักสูตร
- 3.5 แหล่งการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอน
- 3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การสังเคราะห์เชิงปริมาณ หมายถึง การนำข้อมูลและผลจากงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมาใช้กระบวนการทางสถิติช่วยในการสังเคราะห์ ได้แก่ สถาบันที่ผลิตงานวิจัย คณะที่ผลิตงานวิจัย สาขาวิชาที่นิสิตเรียน เพศ ปีที่พิมพ์เผยแพร่ วัตถุประสงค์ ระดับชั้น สังกัดสถานศึกษา เนื้อหาที่ทำการวิจัย ลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยในงานวิจัยนี้จะใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ทำให้ได้ขอบเขตของเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Input)
 - 1.1 องค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.2 เนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.3 ข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.4 บุคลากร
 - 1.5 อาคารสถานที่
 - 1.6 สื่อวัสดุอุปกรณ์
 - 1.7 แหล่งการเรียนรู้
2. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Process)
 - 2.1. การปรับหลักสูตร
 - 2.2 การสร้างหลักสูตร
 - 2.3 การใช้หลักสูตร
 - 2.3 การประเมินหลักสูตร
3. ผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Output)
 - 3.1 รูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น
 - 3.2 ลักษณะเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น
 - 3.3 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 3.4 สื่อประกอบการเรียนรู้และวัสดุหลักสูตร
 - 3.5 แหล่งการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอน
 - 3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขอบเขตด้านประชากร

วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยที่พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน โดยมีวิทยานิพนธ์ทั้งหมด 176 เล่มของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่มี วิทยานิพนธ์ด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและได้รับการเผยแพร่ในฐานะข้อมูลโครงการเครือข่าย ห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) จำนวน 36 สถาบัน ได้แก่

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. มหาวิทยาลัยทักษิณ
6. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
7. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
8. มหาวิทยาลัยนเรศวร
9. มหาวิทยาลัยบูรพา
10. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
11. มหาวิทยาลัยมหิดล
12. มหาวิทยาลัยศิลปากร
13. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
14. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
15. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
16. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
17. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
18. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
19. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
20. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
21. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
22. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
23. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
24. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
25. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

26. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
27. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
28. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
29. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ
30. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
31. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
32. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
33. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
34. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
35. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
36. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.1 ทำให้ได้องค์ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย
 - 1.2 ทำให้ได้ทราบแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยในปัจจุบัน
2. ประโยชน์ต่อสถานศึกษา
 - 2.1 สถานศึกษาได้เห็นกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 2.2 สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยจำแนกไว้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
ตอนที่ 2	การสังเคราะห์งานวิจัย
ตอนที่ 3	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากการกำหนดเกณฑ์ เนื้อหาสาระที่ควรรู้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งยังส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถหรือทักษะต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

การพัฒนาหลักสูตร จัดทำขึ้นเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายในการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ วิธีการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรทั้งระบบหรือปรับปรุงโปรแกรมการจัดการศึกษาให้มีความถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือเนื้อหาต่าง ๆ ให้แตกต่างไปจากหลักสูตรเดิม เพื่อเป็นการสร้างแนวทางในการจัดการเรียนการสอนใหม่ที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งยังสามารถประเมินผลได้ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงตามจุดหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตร จึงหมายถึงการจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่หรือการปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ สังคมการเมืองและความต้องการต่าง ๆ ตามยุคสมัย ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม

หลักสูตรท้องถิ่นเป็นการปรับ เพิ่ม ขยายหรือสร้างหลักสูตรย่อยระดับท้องถิ่นโดยนำเอาหลักสูตรแม่บทมาปรับ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นนั้น ดังนั้น หลักสูตรระดับนี้จะมีลักษณะความเป็นแนวปฏิบัติได้มากกว่าหลักสูตรระดับชาติ สำหรับหลักสูตรท้องถิ่นนั้นเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในท้องถิ่นนั้น ๆ เนื้อหาองค์ความรู้จึงเกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี อาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ควรได้รับการถ่ายทอดพัฒนาไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

1.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้น มีนักวิชาการ นักการศึกษาได้อธิบายและกล่าวไว้หลายท่าน ซึ่งแต่ละท่านก็มีแนวคิดที่แตกต่างกันและสอดคล้องกัน ผู้วิจัยจะขอแยกความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็น 2 แบบ ดังต่อไปนี้

แบบที่ 1 การให้ความหมายในรูปแบบของหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่หรือปรับเนื้อหาสาระ สื่อการสอนในสถานศึกษา ซึ่งเนื้อหาสาระนั้นจะขึ้นอยู่กับสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้จัด อาจมีความสอดคล้องกับท้องถิ่นนั้นหรือเป็นเนื้อหาที่จัดทำขึ้นใหม่ในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักการศึกษา นักวิชาการให้ความเห็นสอดคล้องกันในรูปแบบนี้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ การวางแผนการหรือแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีข้อกำหนดของการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพในทุก ๆ ด้านไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน

ปิยฉัตร มังฆะ (2547) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตรสถานศึกษาหมายถึงมวลประสบการณ์ของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่วางแผนขึ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิตติศักดิ์ ลักษณะ (2548) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่า แผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบหลักสูตรระดับชาติและพัฒนาขึ้นภายใต้บริบทของแต่ละสถานศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอนของสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพสูงสุด

ฉันท ชาติทอง (2550b) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาจะประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาในแต่ละแห่งวางแผนไว้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งที่เป็นพื้นฐานและสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒนาผล (2554) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่าเป็นหลักสูตรที่เกิดจากการร่วมมือกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรภายในชุมชน โดยจะต้องคำนึงถึงภูมิสังคม สอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่

แบบที่ 2 การให้ความหมายในรูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น เป็นการจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่หรือปรับเนื้อหาสาระ สื่อการเรียนการสอน เอกสารการสอนที่ต้องมีความสอดคล้องกับปัญหาและ

สภาพของท้องถิ่น ซึ่งเป็นเนื้อหาเฉพาะที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ นำมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่นและผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนอีกด้วย ซึ่งมีนักการศึกษา นักวิชาการให้ความเห็นสอดคล้องกันในรูปแบบนี้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น หมายถึง การปรับหลักสูตรแม่บทแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ โดยที่สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจะมีความสอดคล้องกับเรื่องราวของท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า หมายถึง การที่มีการนำหลักสูตรระดับชาติหรือหลักสูตรแม่บทมาทำการปรับ ขยายหรือการสร้างหลักสูตรย่อยขึ้นมา ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกิดประสบการณ์และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า กระทรวงศึกษาได้เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดความสอดคล้องและตรงกับความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระในท้องถิ่น ซึ่งเนื้อหาความรู้ที่ได้อาจมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละช่วงยุคสมัยที่มีการสั่งสมมาช้านาน และผู้เรียนสามารถนำความรู้มาพัฒนาชีวิตของตนเอง ครอบครัว สังคมอีกด้วย

นิรุฒ ถึงนาค (2548) ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า การนำเอาหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรระดับชาติมาปรับขยายหรือเพิ่มให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นทั้งทางด้านความต้องการและการแก้ปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholder) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติที่ดีมีคุณภาพในการดำรงชีวิตโดยใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นเพื่อท้องถิ่น

นันทิยา สมสรวย (2549) ได้กล่าวไว้ว่า การนำหลักสูตรระดับท้องถิ่นมาปรับปรุง เพิ่มเติมให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โยจะต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในด้านอื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้น

ฉันท ชาติทอง (2550) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คือ การปรับโครงสร้างเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และเพิ่มรายละเอียดของมวลประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียน โดยจัดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากชีวิตจริง จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาที่พบจากการดำรงชีวิตประจำวันได้

นัฐฐาภรณ์ ตั้งคำ (2551) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การสร้างหลักสูตรเพื่อใช้ในเฉพาะภาค โดยจะทำการปรับเนื้อหาสาระในหลักสูตรแม่บทให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงเรียนแล้วเกิดความรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

พลชาติ ต้นตริกกุล (2552) การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาในท้องถิ่นได้จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้น

วรามัย ใจมั่น (2553) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่หรือการนำหลักสูตรระดับท้องถิ่นมาปรับปรุง เพิ่มเติม เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยมีการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

นฤตล จิตสกุล (2554) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คือ การจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดเนื้อหาสาระให้กับผู้เรียนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรมและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้

อัมพิกา แสงปิ่น (2554) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า หมายถึง มวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน ท้องถิ่นและสังคม เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง เศรษฐกิจ อาชีพ และสังคมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) สรุปว่า หลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ผู้เรียน วัฒนธรรม เอกลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น รวมทั้งปัญหาและความต้องการของสังคมที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้ใช่หลักสูตรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

จากการให้คำจำกัดความและความหมายของนักวิชาการ นักการศึกษาที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจะเลือกใช้การให้คำจำกัดความหรือความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากรูปแบบที่ 2 การให้ความหมายในรูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น ในการนำมาเป็นคำจำกัดความหรือนิยามที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่สร้างขึ้นใหม่หรือปรับ ขยายและเพิ่มเนื้อหา ขึ้นมาในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็เนื้อหาสาระเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนและภายในท้องถิ่น มีเนื้อหาของหลักสูตรที่ครอบคลุมในด้านสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาตลอดจนวัฒนธรรมในท้องถิ่น ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไป

แก้ปัญหา พัฒนาชีวิตของตนเอง ครอบครัวและท้องถิ่นได้สภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของตน เรียนรู้อาชีพและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปแก้ปัญหา พัฒนาชีวิตของตนเอง ครอบครัวและท้องถิ่นได้

1.2 ความจำเป็นและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรบูรณาการที่ผู้เรียนชุมชนและครูร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนจากชีวิต เรียนแล้วเกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตอย่างมีคุณภาพ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมอย่างมีความสุข การเรียนการสอนจะสอนตามความต้องการของผู้เรียน โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ผู้เรียนเป็นค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง หลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองชีวิตจริงที่เป็นปัจจุบันเพื่อนำไปสู่การเตรียมอนาคต (อุดม เขยกิจวงศ์, 2545)

ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นนั้น มีความจำเป็นและความสำคัญหลายประการตามที่นักวิชาการ นักการศึกษาได้ให้ข้อมูลไว้หลายท่านและมีแนวคิดที่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้ 2 ประเด็นได้แก่

1. หลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางไม่ตอบสนองต่อผู้เรียนทุกคน เนื่องจากประเทศไทยมีการใช้หลักสูตรแกนกลางเป็นหลักสูตรเดียวกันทั่วประเทศ ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน แต่กำหนดไว้ในระดับกว้าง ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน
2. ความแตกต่างของท้องถิ่น ในประเทศไทยมีพื้นที่ที่กว้างใหญ่ ซึ่งในแต่ละพื้นที่ก็มีทรัพยากรที่หลากหลายและแตกต่างกัน นักวิชาการเคยกล่าวไว้ว่าการเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัว จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ฉะนั้นการนำข้อมูลหรือเรื่องราวภายในท้องถิ่นที่ผู้เรียนอาศัยอยู่มาศึกษาและเรียนรู้จะช่วยให้เกิดความรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอีกด้วย

จากการสรุปแนวคิดข้างต้นของผู้วิจัย มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องกัน ดังต่อไปนี้

สังัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวว่า การใช้หลักสูตรเป็นแบบเดียวกันทั้งประเทศนั้นจะพบข้อบกพร่อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรส่วนกลางหรือหลักสูตรแม่บท จัดทำขึ้นเพื่อจัดการพัฒนาทางการศึกษาของชาติ ในภาพรวม ซึ่งหากนำไปใช้ จะไม่สามารถตอบสนองความต้องการของพื้นที่หรือท้องถิ่นนั้น ๆ ได้อย่างแท้จริง

2. ในการพัฒนาหลักสูตรนั้นเริ่มมีการยอมรับบทบาทหน้าที่ของผู้ใช้หลักสูตรมากขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าว จึงควรให้ผู้ใช่หลักสูตรได้มีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดความเหมาะสมกับท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวว่า แม้จะมีหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทแล้วก็ตาม แต่ท้องถิ่นยังต้องมีการจัดแนวทางการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่น ดังเหตุผลต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทได้กำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระและกิจกรรมอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกัน ทำให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่เป็นหลักการทั่ว ๆ ไป ไม่สามารถประมวลรายละเอียดเกี่ยวกับสาระความรู้ตามสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละแห่งได้ทั้งหมด จึงต้องพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นให้มากที่สุด

2. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลกระทบโดยตรงต่อธรรมชาติและวิถีชีวิตของคนไทยทั้งในเมืองและชนบท จึงต้องมีหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการปรับสภาพของผู้เรียนในการรับมือการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวได้ โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภูมิสำเนาท้องถิ่นของเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาตน ครอบครัวและท้องถิ่นตลอดจนการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีความสุข

3. การเรียนรู้ที่ดีควรจะเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัว เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถดูซ้ำได้รวดเร็วกว่า ดังนั้นจึงควรมีหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริง ตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม ท้องถิ่นของตนเอง แทนที่จะเรียนรู้เรื่องราวไกลตัว ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่รู้จักตนเอง ไม่รู้จักชีวิต ไม่เกิดความเข้าใจและไม่มีความรู้สึกที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตนเอง นอกจากนี้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นยังจะช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน รวมทั้งความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

4. ทรัพยากรท้องถิ่นโดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านในชนบทของไทยมีอยู่มากมาย และมีค่าบ่งบอกถึงความเจริญงอกงามมาเป็นเวลานาน หลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทไม่สามารถนำเอาทรัพยากรท้องถิ่นดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ได้ แต่หลักสูตรท้องถิ่นสามารถบูรณาการเอาทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีอยู่มากใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งในด้านอาชีพ หัตถกรรม เกษตรกรรม ดนตรี การแสดง วรรณกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักความผูกพันในท้องถิ่นและสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการประกอบอาชีพได้อีกด้วย

นิรุต ถึงนาค(2548) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีความจำเป็นเนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองจึงจะสามารถแก้ปัญหาและตรงตามความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างดี

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2544) กล่าวว่า มีสาเหตุจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังสาเหตุต่อไปนี้

1. ในการพัฒนาหลักสูตรระดับชาตินั้นได้มีการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในรูปแบบการจัดการศึกษา
2. หลักสูตรระดับชาติหรือหลักสูตรแม่บท มีการตั้งจุดหมาย เนื้อหาและประสบการณ์ในภาพกว้างอาจไม่เกิดความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น
3. ควรเปิดให้มีการนำทรัพยากรภายในท้องถิ่น โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ส่งผลให้เกิดความรักและความผูกพันในท้องถิ่น
4. ผู้เรียนจะเกิดความรู้ ความเข้าใจในท้องถิ่นของตน ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ความรู้ภายในท้องถิ่นและเกิดความรัก ความผูกพัน ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนด้วย

นนทยา สมรวย (2549) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการศึกษาในปัจจุบัน เพราะท้องถิ่นแต่ละแห่งมีสภาพปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีผลกระทบต่อธรรมชาติและ การดำเนินชีวิตของคนทั้งในเมืองและชนบท โดยการศึกษาการใช้หลักสูตรเดียวกันทั้งประเทศมีจุดหมายในภาพกว้าง ๆ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง แต่หลักสูตรท้องถิ่นสามารถนำเอาทรัพยากรใช้ท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ เช่น ด้านอาชีพ หัตถกรรม ดนตรี การแสดง วรรณกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรัก ความผูกพันและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

ฉันท ชาติทอง (2550) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากในแต่ละท้องถิ่นมีสภาพที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคมและอื่น ๆ ประกอบกับการที่ได้นำหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรจากส่วนกลางที่มีลักษณะกว้าง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเป็นค่านิยมทางการศึกษามากกว่าแนวปฏิบัติไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับท้องถิ่น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาหรือปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงในท้องถิ่นของตน รวมทั้งการได้รับประสบการณ์ตรงกับชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมที่แท้จริง และการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้หลักสูตรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรในระดับท้องถิ่นมีความสำคัญในการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และความต้องการภายในท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติต่อไป ทั้งนี้ยังจะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน มีความรักความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองอีกด้วย

วราภัย ใจมั่น (2553) ได้กล่าวถึงความจำเป็นและความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า ในท้องถิ่นแต่ละแห่งมีสภาพปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรเดียวทั้งประเทศทำให้ไม่สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการในแต่ละท้องถิ่นได้ ซึ่งหลักสูตรท้องถิ่นนั้นสามารถนำเอาทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ เช่น ด้านอาชีพหัตถกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ดนตรี การแสดง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรักความผูกพันและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นอีกด้วย

นฤตล จิตสกุล (2554) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เป็นหลักสูตรที่มีความหลากหลาย ซึ่งสามารถตอบสนองการแก้ปัญหาต่าง ๆ ภายในชุมชน ทั้งยังช่วยเสริมสร้างวิถีชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้หลักสูตรท้องถิ่นยังส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างความรัก ความผูกพันในท้องถิ่นของตนเอง และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ในการจัดการศึกษาในชุมชนอีกด้วย และทำให้คนในชุมชนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ส่งผลต่อการนำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น

อัมพิกา แสงปิ่น (2554) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรแม่บท มีข้อจำกัดเนื่องจากหลักสูตรแม่บทนั้นถูกสร้างขึ้นเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีมาตรฐานตรงกัน และเป็นหลักสูตรที่เปิดกว้างในการจัดการเรียนรู้ให้แก่พื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งได้มีแนวทางในการนำองค์ความรู้ในแต่ละท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งแต่ละสังคมหรือแต่ละชุมชนมีการเรียนรู้ที่แตกต่างออกไป ฉะนั้นหลักสูตรท้องถิ่นจะมาช่วยเติมเต็มให้นำไปใช้ได้จริงกับผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละชุมชน เป็นการศึกษาที่สามารถเข้าถึงชุมชน เพื่อชุมชน สามารถตอบสนองแนวทางการศึกษาของหลักสูตรแม่บทได้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) ได้กล่าวว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 27 ได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องของตัวเอง ท้องถิ่นของตนเอง ได้ รู้จักตนเอง มีจุดยืนของตนเองและรักถิ่นฐานของตนเอง ไม่ละทิ้งท้องถิ่นของตนไปทำมาหากินที่อื่น

ซึ่งเป็นปัญหาการอพยพในปัจจุบันที่ประชาชนย้ายไปขายแรงงานในเมืองใหญ่ทำให้บ้านเกิดของตนเองไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อปลูกฝังความรักในท้องถิ่นจึงมีความสำคัญยิ่ง

ดังนั้น สรุปได้ว่า ความจำเป็นและความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้น เพราะหลักสูตรมีความสำคัญในการที่จะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ซึ่งหลักสูตรแกนกลางเป็นหลักสูตรที่กำหนดรายละเอียดกิจกรรม เนื้อหาในภาพกว้าง ๆ อาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนที่อาศัยอยู่ในแต่ละท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการนำเรื่องราวในด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตน เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น หัตถกรรม อาชีพ ดนตรี การแสดง เป็นต้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความรักและความผูกพันในท้องถิ่น ทั้งยังนำความรู้จากหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

1.3 แนวทางและกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนา (Development) มีความหมาย 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำให้ดีขึ้นสมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่งหมายถึง ทำให้เกิดขึ้นโดยเหตุนี้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรมีความหมายหลายลักษณะ ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเป็นขั้นตอนในการดำเนินงานที่สำคัญเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและนักเรียน ดังนั้นจึงมีนักการศึกษา นักวิชาการ นักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรได้เสนอแนวทางและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้หลายท่าน ดังนี้

1.3.1 แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

สงัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวว่า วิธีการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คือ

1. การปรับหลักสูตรกลางให้เข้ากับท้องถิ่นนั้น ๆ
2. การสร้างหลักสูตรย่อยในท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อเสริมหลักสูตรกลาง

กรมวิชาการ (2539) มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นไว้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. การปรับรายละเอียดของเนื้อหา
2. การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม
3. การจัดทำคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม
4. การจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่
5. การปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน

วิไลวรรณ เหมือนชาติ (2537) กล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสามารถกระทำได้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม
2. การปรับหรือเพิ่มรายละเอียดเนื้อหาจากหัวข้อที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา
3. การปรับสื่อการสอนเดิม
4. การจัดทำสื่อการสอนใหม่
5. จัดทำเนื้อหาวิชาชั้นใหม่
6. การจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครู หนังสือเสริมบทเรียน แบบฝึกหัด ฯลฯ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวว่าแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีดังต่อไปนี้

1. จัดทำหรือสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่
2. การปรับหลักสูตรระดับชาติหรือหลักสูตรแม่บทให้มีความสอดคล้องกับสภาพ

ปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น สามารถดำเนินการดังนี้

- 2.1 การปรับ เพิ่ม และ/หรือขยายเนื้อหาสาระในหลักสูตรแม่บท
- 2.2 การปรับ เพิ่ม และ/หรือขยายกิจกรรมการสอนและกิจกรรมเสริมการเรียน
- 2.3 การปรับ เพิ่ม และ/หรือขยายสื่อการเรียนการสอนที่มีการจัดทำขึ้นใหม่
3. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นการพัฒนาสำหรับท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง

โดยเฉพาะ

สมเกียรติ ศรีสกุล (2539) ได้กล่าวไว้ว่าแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จะต้องมีความสอดคล้องกับ

1. การเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว
2. การกำหนดกิจกรรมเสริมการเรียน
3. การจัดทำสื่อเสริมการเรียน
4. การพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน
5. การจัดทำรายวิชาบังคับเลือกและรายวิชาเลือกเสรี

นันทิยา สมสรวย (2549) ได้สรุปแนวทางการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในปัจจุบันไว้ 5 ลักษณะ ได้แก่

1. การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม
2. การปรับรายละเอียดของเนื้อหาสาระ
3. การปรับปรุงหรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนใหม่เหมาะสม
4. การจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่
5. การจัดทำคำอธิบายรายวิชาหรือรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นใหม่

ฉันท ชาติทอง (2550) ได้สรุปแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยสามารถกระทำได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การปรับหลักสูตรแม่บทให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นโดยการปรับ เพิ่ม และ/หรือขยายเนื้อหาสาระรายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรแม่บทและการปรับ เพิ่ม/จัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่
2. การสร้างหลักสูตรหรือรายวิชาใหม่ที่ไม่ได้ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแม่บทให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โดยมีหลักสูตรแม่บทเป็นกรอบในการกำหนด
3. การสร้างหลักสูตรสำหรับท้องถิ่นขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นโดยไม่ต้องมีหลักสูตรแม่บทเป็นกรอบในการกำหนด ซึ่งอาจจัดทำเป็นหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งในท้องถิ่นก็ได้

วรามัย ใจมั่น (2553) ได้สรุปแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม
2. การปรับรายละเอียดของเนื้อหาสาระ
3. การปรับปรุงหรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม
4. การจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่
5. การจัดทำคำอธิบายรายวิชาหรือรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นใหม่

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะดังต่อไปนี้

1. ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเสริม
2. ปรับรายละเอียดของเนื้อหาโดยเพิ่มหรือลดรายละเอียดจากหลักสูตรแกนกลาง
3. ปรับปรุงหรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
4. จัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นมาใหม่ เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู แบบฝึกหัด หนังสือเสริมประสบการณ์หรือสื่ออื่น ๆ นำมาจัดให้เหมาะกับจุดประสงค์เนื้อหาและสภาพท้องถิ่น
5. อธิบายรายวิชาเพิ่มเติมจากที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งคำอธิบายรายวิชาจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาและความต้องการของท้องถิ่น

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีอยู่ 3 แนวทาง ดังนี้

1. การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ
2. การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้

3. การจัดทำหรือปรับสื่อการเรียนการสอน

1.3.2 ขั้นตอนและกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นขั้นตอนที่สามารถดำเนินงานเพื่อให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่คุณภาพและเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้นจึงมีนักศึกษานักวิชาการและนักวิจัยทางด้านหลักสูตรได้เสนอกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้หลายท่าน ดังนี้

สัจด์ อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ควรดำเนินการอย่างมีระบบ มีขั้นตอน และเป็นไปตามลำดับขั้นต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 จัดตั้งคณะทำงาน

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นที่ 4 พิจารณาความเหมาะสมของสภาพของท้องถิ่น

ขั้นที่ 5 ดำเนินการเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรกลาง และ/หรือจัดสร้าง

รายวิชาขึ้นใหม่

ขั้นที่ 6 ดำเนินการใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 7 ประเมินการใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 8 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดตั้งคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ในส่วนนี้ควรมีการจัดตั้งคณะทำงาน 5-8 คน โดยการคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านของเนื้อหา การสอน สภาพของท้องถิ่นและการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ นักการศึกษา ผู้รู้หรือวิทยากรในท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

จากข้อมูลของคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นข้างต้น คณะทำงานจะต้องศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

2.1 ศึกษาสภาพความต้องการของท้องถิ่นนั้น เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรมีความเหมาะสม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ

2.2 สสำรวจความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้หลักสูตรตอบสนองต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา จิตใจและร่างกาย

2.3 ศึกษาหลักสูตรแม่บท ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ปรัชญา หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน สื่อ กิจกรรม การวัด และประเมินผล เป็นต้น

2.4 ศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร ด้านความร่วมมือภายในโรงเรียน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น

สำหรับการกำหนดจุดประสงค์จะต้องให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของ รายวิชาและกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งต้องใช้ภาษาเขียนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ทั้งยังสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ขั้นที่ 4 กำหนดเนื้อหา

ควรกำหนดเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานของผู้เรียน เกิดความ ต่อเนื่องของเนื้อหารายวิชา มีความถูกต้อง น่าสนใจเหมาะสมกับระยะเวลา

ขั้นที่ 5 กำหนดกิจกรรม

โดยจะต้องทำการพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละข้ออย่างละเอียด เพื่อให้กิจกรรมนั้นส่งผลให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้

ขั้นที่ 6 กำหนดคาบเวลาเรียน

ในส่วนนี้จะต้องยึดโครงสร้างของหลักสูตรแม่บทและปริมาณเนื้อหาวิชาที่ ผู้เรียนจะเรียนเป็นตัวกำหนด

ขั้นที่ 7 กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล

คณะทำงานควรกำหนดเกณฑ์การวัดและการประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้นำ หลักสูตรไปปฏิบัติสามารถดำเนินการวัดและประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร

ขั้นที่ 8 เอกสารหลักสูตร

การสร้างและจัดทำหลักสูตรนั้น จะต้องเพิ่มเติมการจัดทำเอกสารประกอบ หลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนการสอน คู่มือครู แบบฝึกหัด หนังสืออ่าน เพิ่มเติม เป็นต้น

ขั้นที่ 9 ตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้หลักสูตร

คณะทำงานจะต้องตรวจสอบคุณภาพเอกสารหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร เพื่อนำผลการตรวจสอบที่ได้ไปปรับปรุงก่อนการใช้จริง โดยจะต้องมีการกำหนด ขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ขั้นที่ 10 เสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร

ใช้แบบฟอร์มตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 11 การใช้หลักสูตร

เมื่อหลักสูตรได้รับการอนุมัติแล้ว หลักสูตรจะสามารถนำไปใช้ได้ทันที

ขั้นที่ 12 ประเมินหลักสูตร

ในขั้นตอนนี้จะต้องทำการวางแผนว่าจะประเมินหลักสูตรในส่วนใดบ้าง

Saylor (1974) ได้กล่าวว่ากระบวนการการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีกระบวนการต่อไปนี้

1. การศึกษาตัวแปรจากภายนอก
2. กำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การออกแบบหลักสูตร
4. การนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินหลักสูตร

Taba (1962) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วินิจฉัยความต้องการ

ทาบ่า เชื่อว่า การพัฒนาหลักสูตรเริ่มจากการรวบรวมข้อมูลของชุมชนและโรงเรียนซึ่งอาจเป็นทั้งความต้องการที่มีอยู่เดิมผสมผสานเข้ากับความต้องการใหม่ แล้วสรุปเป็นความเห็นเดียวเกี่ยวกับความต้องการของท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดจุดประสงค์เฉพาะ

หลังจากได้ข้อมูลความต้องการในขั้นตอนแรกแล้ว จึงนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ ซึ่ง

ทาบ่า เสนอแนะวัตถุประสงค์ควรจะเป็น

1. ความคิดรวบยอดที่จะต้องเรียน
2. เจตคติที่ควรจะเป็น
3. วิธีการคิดที่จะได้รับการเสนอแนะ
4. อุปนิสัยและทักษะที่ควรจะรอบรู้

จุดประสงค์ที่กำหนดในขั้นตอนนี้ ควรจะเป็นจุดประสงค์พื้นฐานในการสอนของครู

ทาบ่า เชื่อว่า ความหลากหลายของความรู้ที่ได้รับจะไม่สมบูรณ์เลยทีเดียว และ ถ้าเพิ่มพูนความรู้มากขึ้น เท่าใดจุดประสงค์และควรมีการปรับปรุงอยู่เสมอ

ขั้นตอนที่ 3 ควรเลือกเนื้อหา

เริ่มจากเลือกเนื้อหา หัวข้อแต่ละหัวข้อควรกำหนดทิศทางไว้อย่างชัดเจนเหตุผลในการเลือกหัวข้อจะมีผลโดยตรงต่อการกำหนดทิศทางเนื้อหา ซึ่งควรมีหลักการสนับสนุนคำถามที่ว่า จะให้นักเรียนอายุเท่านี้จำเป็นต้องคำนึงถึงในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 จัดระบบเนื้อหา

การจัดระบบเนื้อหาควรเริ่มจากหัวข้อง่าย ๆ เพื่อนำไปสู่หัวข้อที่ลึกซึ้งขึ้น การดำเนินจะสำเร็จได้ ถ้ามีนักพัฒนาหลักสูตรเข้าใจกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องการ และพัฒนาการขยายผลออกไปได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 5 – 6 การเลือกและการจัดกิจกรรม

การรอบรู้ในเนื้อหาเป็นเพียงเป้าหมายหนึ่งของการสอน แต่จุดมุ่งหมายอื่น ๆ ยังไม่อาจบรรลุผลได้ถ้าขาดการจัดกิจกรรม ดังนั้นจุดมุ่งหมายทั้งหมดยกเว้นระดับต่ำสุด (คือ ระดับความจำ) (จำต้องสร้างให้เกิดร่วมกัน โดยคำนึงถึงระดับพัฒนาการของผู้เรียน)

ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผล

โดยที่จริงแล้วควรมีการประเมินผลหน่วยการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ การประเมินควรประเมินกระบวนการ ประเมินวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน รวมถึงควรมีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนด้วย

ขั้นตอนที่ 8 การตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร

เป็นการตรวจสอบว่า เค้าโครงเนื้อหาสอดคล้องกับแนวความคิดในภาพรวมหรือไม่ กิจกรรมการสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนเชื่อมโยงความคิดให้กว้างออกไปหรือไม่ลำดับขั้นตอนของเนื้อหาเป็นอย่างไรราบรื่นหรือไม่ ความสมดุลระหว่างการเขียนและการเสนอผลงานปากเปล่าเป็นอย่างไร การจัดการองค์การยึดหยุ่นเพียงใด นักเรียนมีความรู้สึกสบายที่จะแสดงออกโดยการพูดหรือการกระทำหรือไม่ บทเรียนมีความเหมาะสมกับบรรยากาศในโรงเรียนหรือไม่

กรมวิชาการ (2542) มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ศึกษา สำรวจปัญหา สังคม เศรษฐกิจ การเมือง
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยหลักสูตรและสภาพการใช้หลักสูตรในปัจจุบัน
3. ศึกษาแนวคิด รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและกำหนดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร
4. มีการยกร่างหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การดำเนินการและหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร
5. กำหนดจุดประสงค์ รายละเอียดกลุ่มรายวิชาและรายวิชา
6. จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน
7. ทดลองใช้หลักสูตรและประเมินผลเพื่อการปรับปรุง
8. ประกาศใช้หลักสูตรทั่วประเทศ
9. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2544) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่ามีดังนี้

1. ทำระบบข้อมูลพื้นฐาน
2. กำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นนั้น ๆ
3. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
4. จัดทำคำอธิบายรายวิชาหรือเนื้อหาและกิจกรรม
5. จัดทำแผนการสอน คู่มือครูและสื่อการสอน
6. การปรับปรุงหลักสูตร

อุดม เขยกิจวงศ์ (2545) ได้กล่าวเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัญหาของท้องถิ่น
2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น
3. จัดทำแผนผังของหลักสูตร จะต้องประกอบด้วย
 - 3.1 หัวข้อเรื่องหรือหัวข้อหลัก
 - 3.2 หัวข้อย่อย
 - 3.3 การตั้งชื่อเรื่อง
4. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
 - 4.1 กำหนดหัวข้อเรื่อง
 - 4.2 การเขียนสาระสำคัญ
 - 4.3 กำหนดขอบเขตเนื้อหาวิชา
 - 4.4 กำหนดจุดประสงค์ปลายทาง
 - 4.5 กำหนดจุดประสงค์นำทางหรือเฉพาะทาง
 - 4.6 กำหนดวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 4.7 กำหนดสื่อการเรียนการสอน
5. การจัดการเรียนการสอน

ณริศรา พฤกษ์วัน (2547) ได้สรุปองค์ประกอบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน
2. ขั้นตอนการออกแบบ
3. ขั้นตอนการปฏิบัติ
4. ขั้นตอนการประเมิน

นิรุต ถึงนาค(2548) ได้สรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การจัดตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการในการดำเนินงาน
2. การจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน

3. การกำหนดความต้องการความจำเป็นของท้องถิ่น
4. การกำหนดจุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตรระดับท้องถิ่น
5. การวิเคราะห์เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนจากหลักสูตรแม่บทเพื่อจัดทำแผนการสอน คู่มือครูและสื่อ
6. การปรับปรุงและพัฒนา

ฉันทิ ธาตุทอง (2550) ได้สรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นสำรวจความต้องการของท้องถิ่น
2. ขั้นสำรวจข้อมูลพื้นฐาน
3. ขั้นพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง
4. ขั้นประเมินตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ
5. ขั้นนำหลักสูตรท้องถิ่นไปทดลองใช้
6. ขั้นประเมินผลรวมในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น
7. ขั้นพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

วราภัย ไฉมัน (2553) ได้สรุปขั้นตอนและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
3. การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร
4. การกำหนดเนื้อหา
5. การกำหนดกิจกรรม
6. การกำหนดการวัดและประเมินผล
7. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้
8. การเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร
9. การนำหลักสูตรไปใช้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) ได้ให้รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำหลักสูตร ซึ่งผู้บริหารจะต้องเลือกครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการในท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้าน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยจะต้องศึกษาสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ จากบุคคลในท้องถิ่นด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น สำรวจความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน

เพื่อพิจารณาว่ามีส่วนใดที่ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมได้ และยังคงวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียนด้วย เพื่อปรับปรุงให้โรงเรียนมีความพร้อมและนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเมื่อจบรายวิชานั้น ๆ ทั้งยังจะต้องเป็นจุดมุ่งหมายที่เป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดเนื้อหา นำจุดมุ่งหมายมาวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระอย่างกว้าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดกิจกรรม โดยพิจารณาจากจุดประสงค์ ซึ่งกิจกรรมจะเน้นทักษะกระบวนการให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดคาบการเรียน ถ้ารายวิชาเป็นวิชาบังคับเลือกคาบการเรียนจะต้องเป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร ถ้าเป็นวิชาเลือกเสรี สามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์ และเนื้อหาที่กำหนดให้เรียน ถ้าเนื้อหามากอาจจะเป็นหลายวิชา และมีได้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 7 กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้นำหลักสูตรไปใช้ทำการวัดและประเมินผลได้ตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตร สิ่งที่ควรระบุคือในรายวิชาจะมีการวัดและประเมินผลแบบใด ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน การใช้เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้

ขั้นตอนที่ 8 จัดทำเอกสารหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติมและเอกสารประกอบการเรียนการสอนต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 9 ตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้หลักสูตร ควรให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม การวัดประเมินผลและองค์ประกอบอื่น ๆ ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร วัสดุหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนว่ามีความสอดคล้องกับหลักสูตรหรือไม่ การใช้ภาษามีความชัดเจนหรือไม่ จากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างมาทดลองใช้ เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ได้จริงหรือไม่อย่างไร โดยเตรียมครูผู้สอนให้เข้าใจ มีการนิเทศติดตามผลและนำไปปรับปรุงก่อนนำหลักสูตรไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 10 เสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร เมื่อปรับปรุงหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้มีอำนาจในการอนุมัติใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 11 นำหลักสูตรไปใช้ คณะทำงานวางแผนการใช้หลักสูตรโดยการเตรียมอบรมครูในการใช้หลักสูตร ควรจัดในรูปการประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งหลังจากประชุมเสร็จ ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบจะต้องทำการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูด้วย

ขั้นตอนที่ 12 ประเมินผลหลักสูตร เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรที่ใช้ได้ผลตรงตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ต้องปรับปรุงส่วนใดหรือยกเลิกหลักสูตรนั้น

จากแนวคิดของนักวิชาการ นักการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังกล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยนำแนวคิดมาสังเคราะห์และสรุปกระบวนการการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังต่อไปนี้

1. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

1.1 การสร้างหลักสูตร

1.1.1 การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน

1.1.2 การร่างหลักสูตร

1.1.2.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

1.1.2.2 การกำหนดเนื้อหาสาระ

1.1.2.3 การกำหนดประสบการณ์ในการเรียนรู้

1.1.2.4 การกำหนดการวัดและประเมินผล

1.1.3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร (การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้)

1.2 การใช้หลักสูตร

1.2.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

1.2.1.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

1.2.1.2 การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

1.2.1.3 การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

1.2.2 การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร

1.2.2.1 การจัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

1.2.2.2 ผู้สอน

1.2.2.3 สถานที่สอน

1.2.2.4 แหล่งการเรียนรู้

1.2.3 การจัดการเรียนการสอน

1.2.3.1 การจัดการเรียนการสอน

1.2.3.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.2.4 การประเมินการใช้หลักสูตร

1.3. การประเมินหลักสูตร

1.4 ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เพราะเป็นหลักสูตรที่เน้นให้บุคคลมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นให้มาก

ที่สุด จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่านักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ข้อมูลโดยมีความสอดคล้องกัน ดังต่อไปนี้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่าบุคคลที่มีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียน
2. ครูผู้สอน
3. ศึกษานิเทศก์
4. ผู้ปกครองและชุมชน

กรมวิชาการ (2542) กล่าวถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังต่อไปนี้

1. ครู/ศึกษานิเทศก์
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร
3. ผู้บริหารโรงเรียน
4. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา
5. ผู้แทนของชุมชนหรือท้องถิ่น
6. นักเรียน

สุแพญพร นิลชัย (2547) กล่าวว่าผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นประกอบไปด้วย

1. นักพัฒนาหลักสูตร
2. ผู้บริหาร
3. ครูผู้สอน
4. ศึกษานิเทศก์
5. ชุมชนและผู้ปกครอง

นิรุต ถึงนาค (2548) ได้แบ่งผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผู้เกี่ยวข้องระดับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน
2. กลุ่มผู้ให้การสนับสนุน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน

นนทยา สมสรวย (2549) ได้แบ่งผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่มาจากหน่วยงานรัฐบาล ซึ่งจะประกอบไปด้วยนักวิชาการ นักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เป็นต้น
2. กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มาจากท้องถิ่น เช่น ผู้นำของท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น เป็นต้น

ฉันทิ ธาตุทอง (2550) ได้แบ่งผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นออกเป็น 5 กลุ่มได้แก่

1. นักวิชาการ
2. ผู้บริหารโรงเรียน
3. หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้าสายวิชา
4. ครูผู้สอน
5. บุคลากรอื่น
 - 5.1 บุคคลภายในสถานศึกษา เช่น บรรณารักษ์ นายทะเบียน นักแนะแนว การศึกษา นักวัดผลการศึกษา นักเทคโนโลยีการศึกษา
 - 5.2 บุคคลภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้ปกครอง วิทยากรท้องถิ่น

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อมูลของผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้ดังต่อไปนี้

1. ครูผู้สอน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา
3. ศึกษานิเทศก์
4. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
5. ผู้ปกครอง
6. นักเรียน
7. ผู้แทนชุมชน

1.5 ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จะต้องมึขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งจากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ผ่านมาได้เกิดข้อปัญหาในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีนักการศึกษา นักวิชาการและนักวิจัยที่ศึกษาทางด้านปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังต่อไปนี้

กิตติธัช มะลิวงษ์ (2547) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่

1. ขาดงบประมาณ
2. วิทยากรท้องถิ่นมีระดับการศึกษาที่ต่างกัน
3. เวลาไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ระบุไว้ในแผนการสอน
4. สื่อหรือวัสดุหลักสูตรชำรุด

สุเพ็ญพร นิลชัย (2547) ได้กล่าวถึงปัญหาของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ
2. ขาดเอกสารและสื่อประกอบหลักสูตร

3. ขาดงบประมาณ
4. เวลาไม่เพียงพอกับเนื้อหาที่ใช้สอน
5. อาคารสถานที่ชำรุดทรุดโทรม
6. ขาดการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

นิรุฒ ถึงนาค (2548) ได้กล่าวว่าปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้นมักจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ ได้แก่

1. ปัญหาด้านงบประมาณ
2. ปัญหาด้านบุคลากร
3. ปัญหาด้านหลักสูตร

ฉันท ชาติทอง (2550) ได้กำหนดปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นออกเป็น 2 ประการ โดยเป็นปัญหาที่เกิดจากครู ได้แก่

1. ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ หลักสูตรและแผนการสอนที่มาจากส่วนกลาง ภาระงานที่นอกเหนือจากงานสอน ขาดงบประมาณ
2. ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายใน ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ขาดการประสานงานกับชุมชน ขาดการสร้างทักษะในการสร้างชุมชนการเรียนรู้

ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสรุปปัญหาได้เป็น 4 ปัญหา ได้แก่

1. ปัญหาด้านบุคคล
2. ปัญหาด้านงบประมาณ
3. ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์
4. ปัญหาด้านอาคารสถานที่

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ขั้นตอนหรือกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่าน ผู้วิจัยสามารถนำแนวคิดมาวิเคราะห์สังเคราะห์และสรุปข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นออกเป็น 2 ประเด็น เพื่อปรับใช้เป็นแนวทางในการสังเคราะห์งานวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.1 การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.2 การใช้หลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.3 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

2. การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

- 2.1 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 2.2 การศึกษาปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 2.3 การศึกษาผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 2 การสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย คือการศึกษารวบรวมงานวิจัยที่มีอยู่แล้วนำมาอธิบายสรุปให้เห็นประเด็นสำคัญที่พบจากการวิจัยเหล่านั้น เพื่อให้เห็นภาพรวมของการวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเพื่อให้เห็นแบบแผนของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นผลมาจากงานวิจัยเหล่านั้น และในการที่จะสังเคราะห์งานวิจัยได้นั้น ต้องผ่านกระบวนการของการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หรือการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แล้วนำข้อมูลสรุปรวมให้ได้เป็นคำตอบที่เป็นข้อยุติ และนำความรู้ไปใช้เกิดประโยชน์

การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นกระบวนการทางการวิจัยที่จะสร้างเป้าหมายของการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่หรือสร้างทฤษฎีใหม่ ต้องอาศัยงานวิจัยโดยหาวิธีที่เหมาะสมกับเพื่อหาข้อสรุปของการค้นพบ วิธีการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณระยะแรก ได้แก่ วิธีนับคะแนนเสียง (Vote-counting Method) วิธีการประมาณค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size Estimation) และวิธีรวมค่าความน่าจะเป็น (Probability Accumulation) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณในระยะแรกให้ความสำคัญกับลำดับของปรากฏการณ์ แต่ไม่ช่วยให้เห็นภาพรวมของงานวิจัย จึงเริ่มมีการสังเคราะห์งานวิจัยกับผลการทดสอบสมมติฐาน จากนั้นการนำระดับนัยสำคัญทางสถิติ หรือค่าความน่าจะเป็นมาใช้ในการสังเคราะห์ เพื่อให้ข้อมูลในการสรุปผลมีระบบมากขึ้น โดยบุคคลแรกที่ได้บัญญัติศัพท์คำว่า Meta-analysis of Research หรือ การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิมาน และอธิบายว่า เป็นการวิจัยเพื่อสรุปสาระจากงานวิจัยโดยใช้งานวิจัยเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ จึงเป็นการวิเคราะห์ที่เหนือกว่าและลึกซึ้งกว่าการวิเคราะห์ในงานวิจัยทั่วไป คือศาสตราจารย์ Gene V.Glass ในระยะหลังนักวิจัยได้ข้อค้นพบความสำคัญของงานวิจัย คือขนาดอิทธิพล (Effect Size) อันเป็นค่าสถิติที่เป็นดัชนีมาตรฐานซึ่งมีสารสนเทศเกี่ยวกับผลการวิจัยที่สมบูรณ์ จึงได้พัฒนาวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยโดยการรวมค่าขนาดอิทธิพลได้เป็นวิธีการอันเป็นต้นกำเนิดของการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-Analysis)

อุทุมพร (ทองไทย) จามรมาน (2531) ได้กล่าวถึงการสังเคราะห์ว่าเป็นส่วนย่อยหรือส่วนต่างๆมาประกอบให้เป็นเนื้อหาเดียวกัน โดยไม่เคยมีการนำสิ่งต่างๆเหล่านี้มารวมเข้าด้วยกันมาก่อน การสังเคราะห์แยกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การสังเคราะห์จนได้ผลผลิตโดยอาศัยหน่วยย่อยๆของการสื่อความหมาย ได้แก่ การพัฒนาการสื่อความหมาย การพูด การบอกท่าทาง ความรู้สึก ประสบการณ์ให้ผู้อื่นทราบหรือเข้าใจได้

2. การสังเคราะห์งานได้ผลผลิตจากการวางแผนงาน หรือจากข้อเสนอเพื่อให้นำไปปฏิบัติ ได้แก่ การพัฒนาแผนการทำงานหรือการพัฒนาแนวความคิดของแต่ละคนจนถึงขั้นนำไปปฏิบัติ จนนำผลการประชุมวางแผนแล้วนำไปใช้จนเกิดผลสำเร็จ

3. การสังเคราะห์สิ่งที่เป็นนามธรรมมากขึ้น ได้แก่ ความสามารถจัดความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรม เพื่อจำแนกหรืออธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ หรือการเชื่อมโยงแนวความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิเข้าด้วยกันเพื่ออธิบายปัญหาหรือการเชื่อมโยงทฤษฎีจนได้ข้อค้นพบใหม่ทางคณิตศาสตร์

การสังเคราะห์ยังจำแนกได้อีกแบบหนึ่ง คือ การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) และการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) การสังเคราะห์เชิงปริมาณเป็นการสังเคราะห์สิ่งที่เป็นนามธรรม โดยใช้วิธีการทางสถิติมาวิเคราะห์หาข้อสรุปอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ สรุปอ้างอิงส่วนการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะนั้นเป็นการรวบรวมเรื่องต่างๆ เข้าด้วยกัน และบรรยายสรุปออกมา การสังเคราะห์แบบนี้จึงต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เป็นผู้ดำเนินการ ลักษณะการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ส่วนใหญ่จะพบในรายงานการวิจัย บทที่ว่าด้วยเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นการสังเคราะห์งานวิจัยจึงมีความสำคัญต่อการศึกษาและการพัฒนาความรู้ เพื่อข้อมูลหรือความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป

2.1 ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย ได้แก่ ระเบียบวิธีบูรณาการงานวิจัย (Method of Integrating Research) ระเบียบวิธีผสมผสานงานวิจัย (Method of Combining Research) การวิเคราะห์ผลการสังเคราะห์ (The Analysis of Analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (Research of Research) การสังเคราะห์งานวิจัยมีความหมายใกล้เคียงกับคำศัพท์หลายคำ นักวิชาการและนักวิจัยทางการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย ไว้ดังนี้

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) กล่าวว่า การสังเคราะห์งานวิจัย (Research synthesis) หรือปริทัศน์งานวิจัย (Research Review) เป็นระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการตอบปัญหาหรือหาข้อเท็จจริงที่นักวิจัยสนใจศึกษา โดยจะทำการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ หลายเรื่องมาทำการศึกษา วิเคราะห์และนำเสนอข้อสรุปของข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้คำตอบของปัญหา ในปัจจุบันการสังเคราะห์งานวิจัยมีความสำคัญมากเพราะมีงานวิจัยทั้งทางด้านสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นจำนวนมากที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกันหรือใกล้เคียงกันภายใต้บริบทที่แตกต่างกัน ข้อค้นพบของงานวิจัยเหล่านั้นอาจมีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกัน การสังเคราะห์งานวิจัยจะช่วยให้ข้อสรุปและยืนยันคำตอบที่ถูกต้องได้

สุรัตน์ สิงห์เวียง (2543) ได้สรุปเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยว่า เป็นหน่วยย่อยจากส่วนต่าง ๆ ของผลจากงานวิจัยที่เป็นความรู้งานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกันหรือปัญหาที่

ใกล้เคียงกันนำมาทำการสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและนำข้อมูลที่ได้มาบรรยายสรุปรวมให้มีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกันแต่ให้อยู่ในประเด็นหรือเรื่องเดียวกัน ส่งผลให้ได้องค์ความรู้ใหม่และข้อสรุปของปัญหานั้นอย่างชัดเจน

H. a. H. Cooper, L.V., (1994) ได้กล่าวเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย (Research synthesis) หรือการบูรณาการงานวิจัย (Research Integration) ว่ามีความเกี่ยวข้องในเรื่องของความพยายามในการที่จะค้นพบความสอดคล้องและความแตกต่างของผลการศึกษานำไปสู่การสรุปและอ้างอิงได้

จุไรรัตน์ สุธรรง (2552) ได้สรุปความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยว่า เป็นกระบวนการรวบรวมผลการวิจัย ข้อค้นพบต่าง ๆ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ บรรยายสรุปเพื่อค้นหาและนำเสนอข้อความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยว่าเป็นการศึกษารายงานการวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกัน เพื่อสรุปผลการวิจัยและสรุปความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างระหว่างงานวิจัยแต่ละเรื่อง รวมทั้งการอธิบายถึงสาเหตุที่มาของความแตกต่างเหล่านั้นให้ได้องค์ความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้กว้างขวาง

พรทิพย์ พันตา (2554) การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยรูปแบบหนึ่งที่น่าผลจากการวิจัยหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งมีการศึกษาในปัญหาวิจัยเดียวกับมาสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ด้วยวิธีการที่น่าเชื่อถือ มีระบบขั้นตอนที่ชัดเจน ผลการสังเคราะห์ที่ได้จะมีความน่าเชื่อถือ ทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในศาสตร์ที่ต้องการจะศึกษาในวงกว้างต่อไป

ภูธร บ้านเนิน (2551) ได้สรุปการสังเคราะห์วิจัย หมายถึง การนำหน่วยย่อยหรือส่วนต่าง ๆ ของผลการวิจัยที่เป็นข้อความรู้จากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันนำมาทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้คำตอบหรือข้อสรุปของปัญหานั้น ๆ อย่างชัดเจนและมีความถูกต้อง เป็นระบบ

สิริวรรณ จันทร์กุล (2554) กล่าวว่า การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การนำผลการศึกษาจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่สอดคล้องกันมาวิเคราะห์ เพื่อบรรยายสรุปให้เป็นประเด็นเดียวกันจนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่

สรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยการรวบรวมวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานั้น ๆ นำมาวิเคราะห์สังเคราะห์เข้าด้วยกันด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ

2.2 ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย มีจุดประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยทั้งหมดมาหาข้อสรุปร่วมกันในเรื่องที่ศึกษาโดยเป็นการพัฒนาต่อยอดจากผลงานวิจัยเดิม การสังเคราะห์งานวิจัยมีขอบเขตการ

ดำเนินการครอบคลุมในเรื่องต่างๆ ได้แก่ (1) การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการของศาสตร์ (2) การสังเคราะห์ระเบียบวิธีวิจัย และ (3) การสังเคราะห์ข้อค้นพบจากผลงานวิจัย (เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์, 2553)

จากความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าวทำให้มีนักการศึกษา นักวิชาการและนักวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยกล่าวถึงความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

H. Cooper (1988) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ว่า ผลงานวิจัยที่ผ่านมาในอดีตจะเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และเมื่องานวิจัยเพิ่มมากขึ้น จึงต้องมีการค้นคว้า การประเมินค่า การรวบรวมงานวิจัยให้เป็นเรื่องเดียวกัน

สิริวรรณ จันทร์กุล (2554) กล่าวว่า ปัจจุบันงานวิจัยเพิ่มมากยิ่งขึ้นและมีความหลากหลาย ผลจากการวิจัยมีทั้งความสอดคล้องและขัดแย้งกัน ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยและผู้ต้องการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยรู้สึกสับสนและไม่สามารถหาข้อสรุปได้ จึงต้องมีการสังเคราะห์งานวิจัยขึ้น เพื่อรวบรวมงานวิจัยให้เป็นเรื่องเดียวกัน ให้ผู้สนใจได้ใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและตรงประเด็นมากที่สุด

จากความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การวิจัยเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้พบคำตอบของปัญหาและองค์ความรู้ใหม่ หากแต่เมื่องานวิจัยมีปริมาณเพิ่มขึ้นและเป็นประเด็นปัญหาในการศึกษาเรื่องเดียวกัน จะต้องทำการรวบรวม วิเคราะห์และทำการสังเคราะห์เพื่อให้ได้องค์ความรู้และคำตอบของปัญหานั้น ๆ ได้อย่างชัดเจนและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.3 ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

ในการสังเคราะห์งานวิจัยมีขั้นตอนและกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ถูกต้องและเหมาะสมตามกระบวนการ จึงทำให้มีนักวิชาการ นักการศึกษาและนักวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2545) กล่าวว่า ตามหลักการสังเคราะห์รายงานการวิจัย วิธีการสังเคราะห์ที่นิยมใช้กันมี 2 วิธี ได้แก่

1. การสังเคราะห์เนื้อหาสาระ ประกอบด้วยส่วนที่เป็นลักษณะงานวิจัย รายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย และผลงานวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (meta-analysis) ซึ่งเป็น วิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณ ที่ต้องใช้ระเบียบวิธีทางสถิติ เป็นการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ทั้งหมด พร้อมทั้งแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะงานวิจัย สามารถดำเนินการแบบง่าย ๆ โดยใช้วิธีการเจนนับ

2. การสังเคราะห์เนื้อหาสาระเฉพาะส่วนที่เป็นข้อค้นพบของรายงานการวิจัย โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยาย จะได้บทสรุปรวมข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์โดยอาจยังคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องไว้ด้วย หรืออาจจะนำเสนอบทสรุปรวมลักษณะภาพรวมโดยไม่คงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องก็ได้

เวชฤทธิ์ อังกนภัทรขจร (2546) กล่าวว่า การสังเคราะห์เชิงคุณภาพ หมายถึง การนำผลจากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่ทำการศึกษาในปัญหาเดียวกันมาทำการศึกษา เพื่อสรุปและบรรยายให้เป็นเรื่องเดียวกัน

สิริวรรณ จันทร์กุล (2554) สรุปไว้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย จำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การสังเคราะห์เชิงคุณภาพ คือ การนำผลการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาใดปัญหาหนึ่ง ที่ศึกษาในปัญหาที่สอดคล้องกันนำมาสังเคราะห์ จากนั้นนำมาบรรยายสรุปประเด็นจนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่
2. การสังเคราะห์เชิงปริมาณ คือ การสังเคราะห์ผลจากงานวิจัยโดยใช้วิธีการทางสถิติเข้าช่วยเพื่อให้ได้ข้อสรุปนั้น

พรทิพย์ พันตา (2554) กล่าวว่า การสังเคราะห์งานวิจัยแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative synthesis) หรือการสังเคราะห์เชิงบรรยาย เป็นการรวบรวมข้อมูลเข้าด้วยกันแล้วบรรยายออกมา ซึ่งข้อมูลเชิงคุณลักษณะในการวิจัยจะมีอยู่ 2 ชนิด คือ ข้อมูลเชิงคุณลักษณะที่เป็นการบรรยายสภาพการณ์ต่าง ๆ ความรู้สึกความรู้ความสามารถของคน สัตว์ สิ่งของ ปรากฏการณ์ ส่วนข้อมูลอีกชนิดหนึ่ง คือ ข้อมูลเชิงคุณลักษณะที่จัดกระทำอยู่ในรูปแบบของตัวเลข เช่น ความสามารถในการจัดกระทำคะแนนทดสอบความรู้ เป็นต้น

2. การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative synthesis) เป็นการวิเคราะห์ค่าตัวเลขหรือค่าสถิติที่ปรากฏในงานวิจัยเพื่อนำมาหาข้อสรุป และนำมาทำการเปรียบเทียบ อ้างอิงได้ ซึ่งจะมีการใช้ระเบียบวิธีทางสถิติเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล จะทำให้ข้อมูลมีความตรงและน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

สรุปประเภทการสังเคราะห์งานวิจัย มีอยู่ 2 ประเภท ได้แก่ 1. การสังเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นการนำผลการวิจัยที่สอดคล้องกับปัญหาหนึ่ง ๆ มาสรุปและบรรยายเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ 2. การสังเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยโดยใช้วิธีการทางสถิติเข้าช่วยเพื่อให้ได้คำตอบของปัญหานั้น

2.4 ขั้นตอนและวิธีการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยจะมีลักษณะสำคัญอย่างน้อย 5 ประการ ได้แก่ (Glass, 1981)

ประการแรก การนำแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของศาสตร์ที่หลากหลายในหัวข้อเรื่องเดียวกัน มาทำการสรุปให้เห็นเป็นแนวคิด ทฤษฎี ตัวแบบใหม่ขึ้นมา

ประการที่สอง การสังเคราะห์งานวิจัยจะเป็นการสังเคราะห์มาจากผลงานวิจัยตั้งแต่ 2 เรื่องขึ้นไปในหัวข้อเรื่องเดียวกัน

ประการที่สาม การสังเคราะห์งานวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อหาข้อสรุปรวมจากผลงานวิจัยต่างๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการตกผลึกความคิดที่ได้มาจากผลงานวิจัยหลายชิ้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมในหัวข้อเรื่องที่ศึกษา

ประการที่สี่ เป็นการมุ่งหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะทั่วไป (Generalization) ในหัวข้อที่ศึกษา โดยใช้เหตุผลเชิงอุปมาน (Induction Reasoning) ซึ่งการใช้เหตุผลเชิงอุปมานเป็นวิธีการศึกษาที่ใช้วิธีการนำข้อค้นพบที่ได้ปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นจำนวนมากมาหาเป็นข้อสรุปทั่วไป

ประการที่ห้า เป็นการค้นหาความเป็นจริงของปรากฏการณ์ร่วมโดยใช้ระเบียบวิธีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ที่ได้จากการสังเกตปรากฏการณ์หรือข้อค้นพบจากงานวิจัยชิ้นต่างๆ มีการนำมาใช้เหตุผลเชิงอุปมาน รวมถึงอาจมีการนำข้อสรุปรวมหรือข้อสรุปทั่วไปหรือต้นแบบใหม่ไปทดลองหรือทดสอบเพื่อหาความจริงแท้ต่อไป

จากลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าว จึงทำให้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และนักวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

Cooper (1988) ได้นำเสนอขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ซึ่งผู้วิจัยจะต้องนิยามปัญหาให้ชัดเจน โดยต้องรู้ว่าเราจะทำเรื่องใด มีขั้นตอนดำเนินงานไปในแนวใด

ขั้นที่ 2 ศึกษาและทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ ได้แก่

1. งานวิจัยต้องเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ตั้งไว้
2. จะต้องอยู่ในหัวข้อและขอบเขตที่ต้องการศึกษา

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยควรมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยและทำการประเมินอย่างละเอียดเพื่อตรวจสอบว่างานวิจัยมีความสอดคล้องกับปัญหาที่จะทำการสังเคราะห์หรือไม่

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะต้องทำการวิเคราะห์ผลการวิจัย เพื่อสรุปผลการวิจัยและจะได้ออกคำถามปัญหาหรือประเด็นที่ต้องการทราบ

ขั้นที่ 5 นำเสนอผลการวิจัย จะต้องทำการนำเสนอให้ครอบคลุม ชัดเจนในทุกขั้นตอน

สุวิมล ว่องวานิช (2545) ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการสังเคราะห์การวิจัยด้วยวิธีเชิงปริมาณรายงานการวิจัยที่ต้องการนำมาสังเคราะห์ควรมีอย่างน้อย 2-3 เล่ม ยังมีรายงานการวิจัยมาก ยิ่งทำให้ได้ข้อสรุปที่ครอบคลุมและนำไปใช้ได้กว้างขึ้น ขั้นตอนการสังเคราะห์รายงานการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบคุณภาพของรายงานการวิจัย ในส่วนของวิธีดำเนินการวิจัย คุณภาพของข้อมูล และความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าผลการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพ รายงานการวิจัยไม่มีคุณภาพเมื่อนำมาสังเคราะห์ก็จะให้ข้อสรุปรวมที่ไม่มีคุณภาพด้วย

2. การกำหนดประเด็น/ตัวแปรที่แสดงลักษณะของงานวิจัย เช่น ระดับชั้นที่ทำการศึกษาวิจัย วิชาที่ทำการวิจัย ระยะเวลาที่ทำการวิจัย จำนวนของนักเรียนที่ทำการวิจัย (เป็นรายกรณี หรือเป็นกลุ่มๆ หรือทั้งชั้นเรียน) เป็นต้น

3. การจำแนกงานวิจัยออกตามประเด็นหลักสำคัญที่สนใจ เช่น ลักษณะของผู้เรียนที่สนใจศึกษา (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจเรียน ความตั้งใจเรียน ความชอบในวิชา) วิธีการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ลักษณะงานวิจัย จัดหมวดหมู่และทำการสังเคราะห์โดยการแจกแจงนับตามตัวแปรที่สนใจ

5. การสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยการวิเคราะห์ผลของวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหากับระดับความสำเร็จของวิธีการเหล่านั้น ผู้วิจัยอาจกำหนดเกณฑ์การตัดสินความสำเร็จของวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหาโดยคิดจากปริมาณของนักเรียนได้รับการแก้ไขปัญหาจนเป็นที่พอใจ

2. ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีบรรยาย ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยข้างต้นเป็นตัวอย่างการสังเคราะห์รายงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยแสดงการวิเคราะห์จำแนกลักษณะงานวิจัยซึ่งยึดผลที่เกิดขึ้นเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม การสังเคราะห์ในลักษณะนี้ยังไม่ได้ให้รายละเอียดในเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยควรทำการสังเคราะห์การวิจัยเชิงบรรยายด้วยโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

(1) ศึกษาและวิเคราะห์งานวิจัย

(2) จัดหมวดหมู่ของงานวิจัยที่มีเป้าหมาย (ผลที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน) แบบเดียวกัน เช่น งานวิจัยที่เน้นการพัฒนาความสามารถทางคณิตศาสตร์ หรืองานวิจัยที่เน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

(3) วิเคราะห์เนื้อหาในรายงานวิจัยแต่ละเรื่องดังนี้

(3.1) สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

(3.2) วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อนำไปสู่การคิดวิธีการแก้ไข

- (3.3) แนวคิด หลักการหรือวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน
- (3.4) ขั้นตอนการวางแผนและทดลองแก้ไขปัญห
- (3.5) วิธีการเก็บข้อมูลและประเมินผล
- (3.6) ผลการวิจัย
- (3.7) บทเรียนที่ได้เรียนรู้

(4) วิเคราะห์ความเหมือนหรือต่างของสาระในงานวิจัยตามประเด็น

(5) สังเคราะห์ผลการวิจัย เน้นวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้น
 นงลักษณ์ วิรัชชัย และทศนา แซมณี (2546) กล่าวถึงกระบวนการสังเคราะห์งานวิจัยว่ามีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดจุดหมาย เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้ทราบว่าต้องการสังเคราะห์งานวิจัยในประเด็นใด
2. การกำหนดงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ โดยจะต้องมีการกำหนดขอบเขตว่าจะนำงานวิจัยใดมาสังเคราะห์
3. ศึกษางานวิจัยอย่างละเอียดและทำการบันทึกข้อมูลงานวิจัยที่ได้
4. นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกงานวิจัยมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์
5. เขียนรายงานและนำเสนอรายงาน จากนั้นนำผลที่ได้ไปใช้และนำไปเผยแพร่ เพื่อให้ผู้สนใจนำผลไปใช้ประโยชน์

เวชฤทธิ์ อังกะภักทขจร (2546) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการสังเคราะห์งานวิจัย ดังนี้

1. กำหนดปัญหาที่ต้องการสังเคราะห์
2. สืบค้นงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ ซึ่งรวมไปถึงการคัดเลือกและประเมินคุณภาพงานวิจัย

ด้วย

3. วิเคราะห์งานวิจัยที่รวบรวมได้ จากนั้นทำการสังเคราะห์การวิจัย เพื่อหาข้อสรุป และจะต้องตรวจสอบว่าจะใช้การสังเคราะห์เชิงปริมาณหรือเชิงคุณลักษณะหรือจะใช้ทั้งสองแบบ

4. นำเสนอผลการสังเคราะห์งานวิจัย

ภูธร บ้านเนิน (2551) ได้กล่าวว่าการสังเคราะห์งานวิจัยจะต้องมีการกำหนดหัวข้อปัญหาที่จะสังเคราะห์ เสาะหางานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ซึ่งในขั้นตอนนี้จะรวมถึงการประเมินคุณภาพของงานวิจัยที่เสาะหามาด้วย เมื่อได้งานวิจัยแล้วจะทำการวิเคราะห์ แปลความหมายเพื่อสังเคราะห์งานวิจัย ในขั้นตอนนี้จะต้องเลือกว่าจะใช้การวิเคราะห์แบบใด และขั้นตอนสุดท้ายคือการนำเสนอข้อมูลจากการสังเคราะห์งานวิจัย

พรทิพย์ พันตา (2554) กล่าวถึงขั้นตอนของการสังเคราะห์งานวิจัยว่ามีกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดปัญหาทางวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูลกลุ่มประชากรสำหรับใช้สังเคราะห์งานวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การสรุปและนำเสนอรายงาน

สิริวรรณ จันทร์กุล (2554) สรุปขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดหัวข้อปัญหาที่ต้องการสังเคราะห์
2. การวิเคราะห์ปัญหา ผู้สังเคราะห์ต้องนิยามปัญหาให้ชัดเจน เพื่อกำหนดแบบแผนและสมมติฐานการวิจัย
3. การเสาะค้น คัดเลือกและรวบรวมงานวิจัย รวมถึงวิธีการคัดเลือกหรือประเมินคุณภาพของงานวิจัยที่ค้นหา
4. การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย เป็นการวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุปที่เป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน

จากข้อมูลเกี่ยวกับการขั้นตอนและวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย จะต้องมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดปัญหาที่จะทำการสังเคราะห์
2. รวบรวมข้อมูลเอกสาร งานวิจัยเพื่อให้การกำหนดปัญหาที่ชัดเจน
3. ทำการค้นคว้า รวบรวมและคัดเลือกงานวิจัยตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. นำงานวิจัยที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปและคำตอบของปัญหา
5. นำเสนอผลการสังเคราะห์งานวิจัยในรูปแบบของรายงาน เพื่อให้ผู้สนใจและเกี่ยวข้องได้

นำไปศึกษาและใช้ประโยชน์ได้

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สร้อยศรี แก้วคำ (2548) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยบทบาทและสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)สังเคราะห์ข้อค้นพบเกี่ยวกับบทบาทและสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 2)วิเคราะห์คุณภาพของงานวิทยานิพนธ์และศึกษาตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่มีผลต่อคุณภาพวิทยานิพนธ์ มีงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จำนวน 50 เล่ม เครื่องมือที่ใช้คือแบบบันทึกข้อมูลและแบบประเมินคุณภาพงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows version 13.0 ผลการวิจัยพบว่า 1.คุณภาพของวิทยานิพนธ์ทั้ง 50 เล่มมีคะแนนคุณภาพอยู่ในช่วง 2.30-3.68 พบว่าความเป็นมาและ

ความสำคัญของปัญหาวิจัย ระเบียบวิธีวิจัยและเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีคุณภาพระดับดีมาก เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือและการออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและอภิปรายผลและการนำเสนอรายงานอยู่ในระดับดี และกรอบแนวคิดในการทำวิจัย อยู่ในระดับปานกลาง ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพ วิทยานิพนธ์ได้ร้อยละ 95.6 โดยมีจำนวนหน้างานวิจัย ตัวแปรต้นมีศึกษาที่ภาคกลาง จำนวนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย อธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2. คณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานดำเนินงานตามบทบาททั้ง 12 บทบาท โดยมี 4 บทบาทที่ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย 1. บทบาทด้านการส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน 2. บทบาทด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น 3. บทบาทด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน และ 4. บทบาทด้านปฏิบัติอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา นอกจากนี้พบว่า การปฏิบัติงานในพุทธศักราช 2547 มีระดับการปฏิบัติงานสูงสุดเมื่อเทียบกับการปฏิบัติงานในช่วงปีพุทธศักราช 2544-2546 การดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากกว่ากลุ่มผู้แทนอื่น ๆ โดยเฉพาะบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย 3. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การมีถิ่นกำเนิดในชุมชนของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการกับผู้บริหารและครู เวลา ฐานะทางเศรษฐกิจ ความประพฤติของผู้บริหาร ชื่อเสียงของโรงเรียนและการให้ความสำคัญต่อการศึกษาของผู้ปกครอง 4. ปัญหาหรืออุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้บริหารไม่มีแผนหรือปฏิทินดำเนินงานที่ชัดเจน โรงเรียนขาดการติดต่อกับคณะกรรมการและสภาพเศรษฐกิจของชุมชน

ทศวรรษ คำทองสุข (2550) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ : การวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ลักษณะ และปริมาณงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 2) วิเคราะห์ลักษณะและความแตกต่างของขนาดอิทธิพลของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามตัวแปรคุณลักษณะ งานวิจัย 3) วิเคราะห์เนื้อหาของผลงานวิจัยทางด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และ 4) สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็น วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ จำนวน 49 เล่ม และมีค่าขนาด อิทธิพลศึกษาจำนวน 60 ค่าและมีตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ศึกษารวม 29 ตัวแปร เครื่องมือวิจัย

ประกอบด้วย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยและแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า 1.งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการจำนวน 49 เรื่อง ประกอบด้วย งานวิจัยเชิงปริมาณ 29 เรื่อง งานวิจัยเชิงผสมผสาน 3 เรื่อง งานวิจัยเชิงคุณภาพ 17 เรื่อง งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลองและศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.ค่าขนาดอิทธิพลในระดับ รายงานการวิจัยมีจำนวน 32 ค่า และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.504 ส่วนในระดับชุดการทดสอบสมมุติฐาน มีค่าขนาดอิทธิพลจำนวน 60 ค่าและมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.914 3.ค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพลมีความแตกต่างกันตามตัวแปรต่อไปนี้ คือ ตัวแปรประเภทของสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน ประเภทตัวแปรตาม แบบแผนการวิจัย จำนวนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเครื่องมือวัดตัวแปรอิสระ 4.ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากผลงานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่มีการวิจัยมี 2 รูปแบบคือ (1) รูปแบบบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอดแทรกชีวิตจริงเข้ากับเนื้อหาวิชาที่เรียนและ (2) รูปแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น 5.ผลการสังเคราะห์องค์ความรู้ พบว่า มีการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 2 รูปแบบคือการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับงานวิจัยในด้านการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการศึกษาครบทุกช่วงชั้น โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ถูกนำมาสอดแทรกกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นมากที่สุด ส่วนงานวิจัยด้านบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 โดยลักษณะของการบูรณาการมี 2 แบบคือแบบคู่ขนานหรือบูรณาการระหว่าง 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนอีกคือแบบพหุวิทยาการ ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ใช้เป็นแกนกลางมี 4 กลุ่ม คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

นันทิ เชียงชนะ (2550) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษา : การวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนารอบแนวคิดสาระของศาสตร์ทางดนตรีศึกษา 2) เพื่อประเมินและเปรียบเทียบคุณภาพงานวิจัยทางดนตรีศึกษาระหว่างกลุ่มงานวิจัยที่มีคุณลักษณะต่างกัน 3) เพื่อประมาณค่าและเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลของผลการวิจัยตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ และเพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จำนวน 129 เล่ม เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ 62 เล่ม และงานวิจัยเชิงคุณภาพ 67 เล่ม พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปีพุทธศักราช 2516-2550 ข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วย ค่าขนาดอิทธิพล 159 ค่า ผลการวิจัย ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย รวม 49 ตัวแปร การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การ

วิเคราะห์ HLM และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า 1.ผลการพัฒนากรอบแนวคิดสาระของศาสตร์ทางดนตรีศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่สัมพันธ์กันคือ บริบทของการเรียนการสอนดนตรี การบริหาร/การนิเทศการเรียนการสอน การวิจัยทางดนตรีศึกษา การศึกษาทางด้านดนตรี และผลที่เกิดจากการเรียนดนตรี 2.ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยทางดนตรีศึกษาพบว่า งานวิจัยเชิงปริมาณมีคุณภาพโดยสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และงานวิจัยเชิงคุณภาพมีคุณภาพโดยสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับดี ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพงานวิจัย ได้แก่ คณะและสาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย แผนแบบการวิจัย วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง คุณภาพเครื่องมือและประเภทการวิเคราะห์ข้อมูล 3. ค่าขนาดอิทธิพลในระดับเล่มวิทยานิพนธ์จำนวน 62 ค่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.383 ในระดับชุดในการทดสอบสมมติฐานจำนวน 159 ค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.422 และตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของค่าประมาณขนาดอิทธิพลในระดับเล่มวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ประเภทเครื่องมือ ปีที่ทำงานวิจัยเสร็จ ประเภทสมมติฐาน สถานภาพกลุ่มตัวอย่าง แผนแบบการวิจัย วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง คุณภาพเครื่องมือ และประเภทการวิเคราะห์ 4.ผลการวิเคราะห์เนื้อหา 6 ด้าน คือ 1) ประวัติ/วัฒนธรรมการถ่ายทอดดนตรี พบว่าเน้นการถ่ายทอดโดยการเลียนแบบผู้สอน 2)หลักสูตรดนตรี พบว่าควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรี หรือพัฒนา/วิเคราะห์หลักสูตรดนตรีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน 3)การเรียนการสอนดนตรี พบว่าการพัฒนาสื่อ/รูปแบบการสอน/กิจกรรมดนตรี/การมีส่วนร่วมของชุมชน/งบประมาณที่เพียงพอ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4)การวัดประเมินผลการเรียนดนตรี พบว่า มีการทำวิจัยเพื่อวิเคราะห์แบบสอบ/การประเมินหลักสูตร 5)การบริหารจัดการกิจกรรมดนตรีพบว่า การบริหารการจัดการกิจกรรมดนตรีมีการทำงานตามหน้าที่ในแต่ละฝ่าย ตั้งแต่ผู้บริหาร ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรม 6)วิชาชีพนดนตรี พบว่ามีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อผลิตศิลปินและเพื่อผลิตครูสอนดนตรี

ภูธร บ้านเนิน (2551) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน เพื่อรูปแบบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มีวัตถุประสงค์ย่อย 2 ประการ 1)เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน 2)เพื่อสังเคราะห์ความรู้และข้อค้นพบจากงานวิจัยด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา มีงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ 13 เล่ม ผลการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า 1.งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยในระดับปริญญาโท โดยศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ คือ ครู โรงเรียนที่ศึกษาส่วนใหญ่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและใช้วิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์ในการรวบรวมข้อมูลมากที่สุด 2.ผลการสังเคราะห์มีรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน 3 รูปแบบที่มีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอนโดยใช้หลัก PDCA มี

รายละเอียดที่แตกต่างกันดังนี้ รูปแบบร่วมมือทุกฝ่าย เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ชุมชน เข้ามาร่วมกันวางแผนกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน รูปแบบหลากหลายกิจกรรม เน้นกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนและกิจกรรมป้องกัน แก้ไขปัญหา ที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบทำงานเป็นระบบ เน้นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน มีความพร้อมและความมั่นคงในการดำเนินงานทุกด้าน

จุไรรัตน์ สุธรรง (2552) ได้ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับการ นิเทศการศึกษา ปีพุทธศักราช 2531-2549 จำนวน 469 เรื่อง ด้วยวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณและ เชิงคุณลักษณะ เป็นการสังเคราะห์เชิงปริมาณ 7 ด้าน ได้แก่ แหล่งผลิตงานวิจัย ปีที่พิมพ์เผยแพร่ ระดับการศึกษา/หน่วยงาน เนื้อหาสาระที่ศึกษา ประชากร ระเบียบวิธีวิจัย และเครื่องมือ ส่วนการ สังเคราะห์เชิงคุณลักษณะมี 6 ด้านคือ ด้านสภาพการดำเนินงานนิเทศ บุคลากรการนิเทศ กระบวนการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ ความต้องการการนิเทศและปัญหาการนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า วิทยานิพนธ์ที่ผลิตมากที่สุดมีจำนวน 154 เรื่องโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่พิมพ์เผยแพร่มากที่สุด พุทธศักราช 2545 มีจำนวน 39 เรื่อง สำหรับระเบียบวิธีวิจัยที่มีการใช้มากที่สุด คือ การวิจัยเชิง สำรวจ ประชากรส่วนใหญ่ คือ ผู้บริหารและครู เครื่องมือที่ใช้มากที่สุดคือ แบบสอบถาม เนื้อหาสาระ ที่ศึกษามากที่สุด คือ ด้านสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ผลการสังเคราะห์เนื้อหาในแต่ ละด้านพบว่า ด้านสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน มีการนิเทศ 5 ด้าน ผู้นิเทศคือ ผู้บริหาร ครูผู้นิเทศ เครื่องมือที่ใช้ส่วนใหญ่คือ แบบบันทึกการนิเทศและแบบบันทึกการปฏิบัติงาน กิจกรรม นิเทศส่วนใหญ่ที่ใช้คือ การประชุม การเยี่ยมชั้นเรียน การให้คำปรึกษา การสังเกตการณ์สอน การศึกษาดูงาน และการศึกษาเอกสาร ด้านบุคลากรนิเทศ พบว่า สมรรถภาพของผู้นิเทศที่ส่งผลต่อ การนิเทศภายในคือ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การมอบหมายงาน การวางแผนและการสร้าง บรรยากาศที่ดีของทีมงาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นิเทศคือ ความมีมนุษยสัมพันธ์ การเป็นผู้นำ บุคลิกลักษณะที่ดี ความรู้ในวิชาชีพ ความรับผิดชอบ ทักษะทางการนิเทศของผู้นิเทศที่ส่งผลต่อการ ปฏิบัติการนิเทศคือ ทักษะเชิงมนุษย์ ทักษะเชิงเทคนิค ทักษะการจัดการ บทบาทของผู้นิเทศส่วนใหญ่ เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านกระบวนการนิเทศมี 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัญหา การวางแผนกำหนดทางเลือก การสร้างเครื่องมือนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ ด้านรูปแบบการนิเทศสังเคราะห์ได้ 3 รูปแบบคือรูปแบบการนิเทศ ภายใน รูปแบบการนิเทศการสอนและรูปแบบการนิเทศงานวิชาการ ด้านความต้องการการนิเทศ ครู มีความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านทักษะกระบวนการกลุ่ม ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ ปัญหาด้านบุคลากรและปัญหาด้านการดำเนินงาน

พรทิพย์ พันตา(2554) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยนวัตกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์: การวิเคราะห์ห่อภิมาณและการวิเคราะห์กลุ่มแฝง มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาณและเพื่อวิเคราะห์กลุ่มแฝงของขนาดอิทธิพลจากคุณลักษณะงานวิจัย โดยมีแบบแผนการวิจัยเป็นเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่มคือ 1)วิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยรัฐบาลจำนวน 8 สถาบัน และ 2)งานวิจัยจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งหมด 72 เล่ม ตัวแปรต้นคือ คุณลักษณะงานวิจัยจำนวน 47 ตัวแปร ตัวแปรตามมี 2 ตัวแปรคือ 1)ค่าขนาดอิทธิพลที่คำนวณโดยสูตรของ Glass และปรับแก้สูตรของ Hunter และ 2)กลุ่มแฝงของค่าขนาดอิทธิพล เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงพุทธศักราช 2542-2551 โดยใช้แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยและแบบประเมินคุณภาพงานวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติบรรยาย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยโปรแกรม SPSS และการวิเคราะห์กลุ่มแฝงด้วยโปรแกรม Mplus ผลการวิจัยสรุปได้ 2 ประการดังต่อไปนี้ 1)ผลการวิเคราะห์ห่อภิมาณพบว่ามหาวิทยาลัยที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุดคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (36.1 เปอร์เซนต์) ซึ่งเป็นสาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์มากที่สุด (31.9 เปอร์เซนต์)ช่วงปีที่ผลิตมากที่สุดคือพุทธศักราช 2545-2548 (38.9 เปอร์เซนต์) ค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยในการทดสอบสมมติฐานมี 141 ค่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวพบว่าตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยจำนวน 16 ตัวแปรที่ส่งผลต่อขนาดอิทธิพล ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่าตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย 4 ตัวแปรได้แก่ ค่าสถิติทดสอบที ค่าความเที่ยง ช่วงระยะเวลาในการทดลองที่มากกว่า 3 ถึง 6 เดือน และการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายส่งผลต่อขนาดอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าตัวแปรทั้ง 4 นี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลได้ 70.6 เปอร์เซนต์ และ 2)ผลการวิเคราะห์กลุ่มแฝงพบว่าตัวแปรการสุ่มตัวแปรระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ตัวแปรกลุ่มของความเที่ยงและตัวแปรกลุ่มของสถิติทดสอบทีทั้ง 4 ตัวแปรสามารถแบ่งกลุ่มแฝงของค่าขนาดอิทธิพลได้ 2 กลุ่มโดยตัวบ่งชี้ของกลุ่มแฝงขนาดอิทธิพลสูงประกอบด้วยงานวิจัยที่มีค่าความเที่ยงมากกว่า 0.84 และมีค่าสถิติทดสอบทีที่มากกว่า 6.435 ตามลำดับ

สิริวรรณ จันทร์กุล (2554) ได้ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ทักษะได้แก่ การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ การสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ เป็นวิทยานิพนธ์ที่เผยแพร่ตั้งแต่พุทธศักราช 2532 ถึง 2551 จำนวน 147 เล่มจาก 8 มหาวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบบันทึกรายละเอียดวิทยานิพนธ์และแบบ

บันทึกผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือจากความสอดคล้องของกรอบการสังเคราะห์และผลการสังเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การสังเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้ความถี่และร้อยละและสังเคราะห์เชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณพบว่า วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์อยู่ในระดับปริญญาโทมากที่สุด ส่วนใหญ่เผยแพร่ในช่วงหลังการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เน้นงานวิจัยเชิงทดลอง วัตถุประสงค์มุ่งเปรียบเทียบความสามารถระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มปกติ วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ทำการศึกษาตัวแปรตาม 2 ตัวแปร ตัวแปรหลักที่ทำการศึกษามากที่สุด ได้แก่ การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยมีการศึกษาร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีการสร้างหน่วยการเรียนรู้ มีรูปแบบที่ใช้ในการสอนหลากหลาย เน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม ใช้สื่อเทคโนโลยี และสื่อวัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดแต่ละทักษะและกระบวนการคณิตศาสตร์ โดยมีจุดเน้นที่แตกต่างกันจำแนกตามทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ดังนี้ 1. การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาตามลำดับขั้นตอนและมีการใช้เครื่องคำนวณเชิงกราฟและเครื่องคิดเลข และนักเรียนที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สูง ได้แก่ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 2. การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ มีการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมความสามารถในการให้เหตุผลและใช้สื่อสิ่งพิมพ์ให้หาคำตอบพร้อมอธิบายเหตุผล 3. การสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นเครื่องมือในการหาคำตอบร่วมกันเป็นกลุ่มและเขียนแสดงผังความคิด 4. การเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เน้นการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง 5. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ มีการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในการแสดงความหลากหลายของคำตอบและวิธีการหาคำตอบ นักเรียนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์สูง ได้แก่ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูง

ปราณี พิพัฒน์สถิตกุล (2556) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การวิเคราะห์อภิमान ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคูณลักษณะงานวิจัยด้านนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะงานวิจัยที่มีต่อค่าขนาดอิทธิพล งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลองที่ตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2543-2554 จำนวน 27 เล่ม โดยใช้แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยและแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยเป็นเครื่องมือในการวิจัย ข้อมูลที่ใช้ประกอบด้วยค่าขนาดอิทธิพลคำนวณตามวิธีของ Glass จำนวน 154 ค่า ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

ด้านเนื้อหาสาระงานวิจัยและด้านวิธีวิทยาการวิจัยรวมจำนวน 26 ตัวแปร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า 1.งานวิจัยที่เกี่ยวกับนวัตกรรมเพื่อทักษะการคิดวิเคราะห์มีการศึกษามากที่สุดในปี พ.ศ.2551 สาขาที่ทำการศึกษามากที่สุดคือ สาขาหลักสูตรและการสอน งานวิจัยส่วนใหญ่มีจำนวนหน้าทั้งหมดจำนวน 201-250 หน้าเมื่อไม่รวมภาคผนวกมีจำนวน 51-100 หน้า 2.คุณลักษณะงานวิจัยที่มีต่อค่าขนาดอิทธิพล ได้แก่ 2.1 เนื้อหาสาระของงานวิจัย พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแตกต่างของค่าขนาดอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ วัตถุประสงค์งานวิจัย แนวคิด/ทฤษฎี จำนวนแนวคิด/ทฤษฎี รูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนและจำนวนสื่อการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลอยู่ในช่วง 0.43 ถึง 6.84 2.2 ด้านวิธีวิทยาการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแตกต่างของค่าขนาดอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่ ประเภทสมมติฐาน จำนวนสมมติฐาน ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง จำนวนเครื่องมือวิจัย ระยะเวลาในการทดลองและประเภทสถิติที่ใช้ โดยมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลอยู่ในช่วง 0.43 ถึง 6.74 ส่วนตัวแปรที่ไม่สามารถอธิบายอธิบายความแตกต่างของค่าขนาดอิทธิพล มีจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนตัวแปรตาม ประเภทเครื่องมือ ชนิดของความเชื่อมั่น และคะแนนคุณภาพงานวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ข้างต้น ผู้วิจัย สรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านมามีการสังเคราะห์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณลักษณะซึ่งจะขึ้นกับงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ว่ามีเนื้อหาแนวใด ลักษณะอย่างไร ถ้าหากมีค่าสถิติอาจใช้การวิเคราะห์ถ้อยพินิจ ส่วนงานวิจัยที่ไม่สามารถวิเคราะห์ถ้อยพินิจได้ จะใช้การวิเคราะห์แบบสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ซึ่งผลที่ได้จะช่วยให้ค้นพบคำตอบและข้อยุติของปัญหานั้น ๆ ที่ต้องการทราบและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนในการดำเนินการวิจัย ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การคัดเลือกงานวิจัย
3. เครื่องมือในการวิจัย
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในงานวิจัย
7. สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยที่พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปีพ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยที่พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 36 สถาบันที่สืบค้นในฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย(ThaiLIS) ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยราช

ภานุสุนทรมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุตรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ซึ่งผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์ 3 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. เป็นวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ได้จากการสืบค้นบน
ฐานข้อมูลออนไลน์จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ThaiLis) ของสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. เป็นวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระหว่างปีพุทธศักราช
2544 ถึงปัจจุบัน
3. เป็นวิทยานิพนธ์ที่สามารถสืบค้นฉบับสมบูรณ์ (Full text) ได้

2. การสืบค้นและการคัดเลือกงานวิจัยเพื่อนำมาสังเคราะห์

1. สืบค้นโดยใช้คำว่า หลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น บนฐานข้อมูล
ออนไลน์ในโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) ของสำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา พบข้อมูลวิทยานิพนธ์จำนวน 176 เล่ม จาก 36 สถาบันที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี
พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน
2. สืบค้นจากบทคัดย่อและตัวเล่มฉบับจริงของวิทยานิพนธ์จากฐานข้อมูล
ออนไลน์ของห้องสมุดในแต่ละสถาบัน
3. สืบค้นเนื้อหาในวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับคุณสมบัติที่เข้าเกณฑ์ในการคัดเลือกตาม
แบบคัดเลือกรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อให้ได้งานวิจัย
ที่ตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

3. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย คือ แบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่น โดยผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบเครื่องมือในความครอบคลุมของประเด็นเนื้อหา
และการใช้ภาษาเพื่อนำไปใช้จริง จากนั้นผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือดังกล่าวในการรวบรวมข้อมูล เพราะ
งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สรุปผลการวิจัยและสังเคราะห์งานวิจัย

4. วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมงานวิจัยด้วยตนเอง พร้อมกับการบันทึกรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการดาวน์โหลดวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ (Full text) จากฐานข้อมูลออนไลน์
2. ผู้วิจัยทำการอ่านวิจัยตลอดทั้งเล่มให้ละเอียดในทุกส่วนของงานวิจัย
3. บันทึกข้อมูลของงานวิจัยลงแบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
4. นำข้อมูลจากแบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มาทำการศึกษาต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. การสังเคราะห์งานวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้
 - 1.1 การสังเคราะห์เชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณด้วยวิธีการใช้สถิติเชิงบรรยาย จากการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ ได้แก่ สถาบันที่ผลิตงานวิจัย คณะที่ผลิตงานวิจัย สาขาวิชาที่นิสิตเรียน เพศ ปีที่พิมพ์เผยแพร่ วัตถุประสงค์ ระดับชั้น สังกัดสถานศึกษา เนื้อหาที่ทำการวิจัย ลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อสรุปในประเด็นที่สามารถทำการสังเคราะห์ได้
 - 1.2 การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและบรรยาย เพื่อสรุปผลการวิจัยตามเนื้อหาสาระทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้
 1. ปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Input)
 - 1.1 องค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.2 เนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.3 บุคลากร
 - 1.5 อาคารสถานที่
 - 1.6 สื่อวัสดุอุปกรณ์
 - 1.7 แหล่งการเรียนรู้
 2. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Process)
 - 2.1.การปรับหลักสูตร
 - 2.2 การสร้างหลักสูตร
 - 2.3 การใช้หลักสูตร

2.4 การประเมินหลักสูตร

3. ผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Output)

3.1 รูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น

3.2 ลักษณะเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น

3.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

3.4 สื่อประกอบการเรียนรู้และวัสดุหลักสูตร

3.5 แหล่งการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอน

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สำหรับการบรรยายเพื่อสรุปผลการวิจัย 2 ด้านนั้น จะใช้การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะที่มีความแตกต่างกันด้วยการบรรยายเนื้อหาผลการวิจัยต่าง ๆ และสรุปประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความเกี่ยวข้องกัน

6. สถิติที่ใช้การวิจัย

ใช้ค่าร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย โดยใช้สูตร

$$P = \frac{n}{N} \times 100$$

N

P แทน ค่าร้อยละ

n แทน จำนวนวิทยานิพนธ์ในแต่ละรายการ

N แทน จำนวนวิทยานิพนธ์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด

CHULALONGKORN UNIVERSITY

7. ตารางแสดงสรุปวิธีการดำเนินการวิจัย

ที่	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1. เพื่อศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการสังเคราะห์งานวิจัย 2. เพื่อศึกษาแนวทางการสังเคราะห์งานวิจัย	ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การสังเคราะห์งานวิจัย	ได้นิยามและแนวทางในการวิจัย
2. จัดทำกรอบที่ใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัย	เพื่อศึกษากรอบที่ใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัย	ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและกรอบที่ใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัย	ได้กรอบที่ใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัย
3. การสืบค้นงานวิจัย	เพื่อให้ได้งานวิจัยที่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	สำรวจและรวบรวมงานวิจัยทั้งหมดจากฐานข้อมูลออนไลน์โครงการเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย(ThaiLIS) โดยใช้คำสืบค้นว่า หลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	ได้งานวิจัยทั้งหมด 176 เล่ม
4. สร้างเครื่องมือและรวบรวมข้อมูล	เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้	1. นำแบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปตรวจสอบความครอบคลุมของประเด็น ความเหมาะสมและความชัดเจนของภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 2. เก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือแบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
5. วิเคราะห์ข้อมูล	เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงคุณลักษณะทางด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อคำนวณสถิติเชิงบรรยาย (การแจกแจงความถี่และร้อยละ)	ได้ทราบลักษณะงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์
6. สรุปองค์ความรู้ที่ได้	เพื่อสังเคราะห์ข้อค้นพบจากงานวิจัย	1. สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัย 2. อภิปรายผลที่เกี่ยวข้องกับข้อค้นพบได้ 3. ให้ข้อเสนอแนะงานวิจัย	สารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย ปีพุทธศักราช 2544 – ปัจจุบัน โดยใช้การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณลักษณะ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์

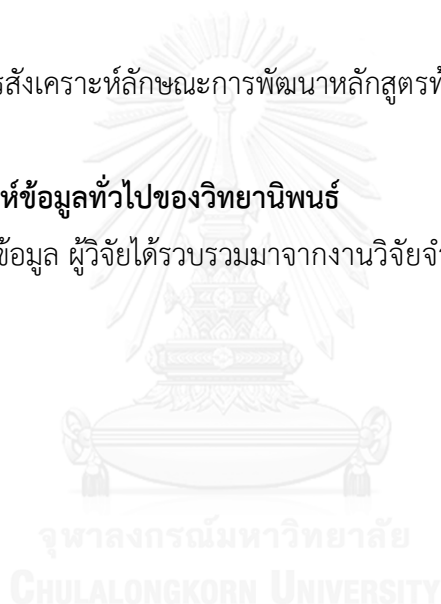
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 4 ผลการสังเคราะห์ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมมาจากงานวิจัยจำนวน 176 เล่ม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4. 1 สถาบันที่ผลิตงานวิจัย

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
สถาบันที่ผลิตงานวิจัย (N=176)	1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	3	1.70
	2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	6	3.41
	3) มหาวิทยาลัยขอนแก่น	4	2.27
	4) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	11	6.25
	5) มหาวิทยาลัยทักษิณ	7	3.98
	6) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	1	0.57
	7) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1	0.57
	8) มหาวิทยาลัยนเรศวร	2	1.14
	9) มหาวิทยาลัยบูรพา	32	18.18
	10) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	27	15.34
	11) มหาวิทยาลัยมหิดล	1	0.57
	12) มหาวิทยาลัยศิลปากร	6	3.41
	13) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	1	0.57
	14) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1	0.57
	15) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	7	3.98
	16) กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ	66	37.50
รวม		176	100.00

หมายเหตุ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้แก่

- 16.1) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร(1) 16.2) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (3)
 16.3) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (5) 16.4) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (6)
 16.5) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (2) 16.6) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (1)
 16.7) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (1) 16.8) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา(3)
 16.9) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี (1) 16.10) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ (1)
 16.11) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (9) 16.12) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ (1)
 16.13) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (1) 16.14) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ (2)
 16.15) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (1) 16.16) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (1)
 16.17) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (3) 16.18) มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (1)
 16.19) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี (4) 16.20) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์ (6)
 16.21) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (13)

สถาบันที่ผลิตงานวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์พบว่า สถาบันที่ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ (ร้อยละ 37.50) มหาวิทยาลัยบูรพา (ร้อยละ 18.18) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ร้อยละ 15.34)

นอกจากนี้ยังพบว่า สถาบันที่ผลิตงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ (21 สถาบัน) และกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏดังกล่าวส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคกลาง (10 สถาบัน)

ตารางที่ 4. 2 คณะที่ผลิตงานวิจัย

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
คณะที่ผลิตงานวิจัย (N=176)	1) ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	171	97.16
	2) มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3	1.70
	3) สังคมสงเคราะห์	1	0.57
	4) การจัดการสิ่งแวดล้อม	1	0.57
รวม		176	100.00

จากการวิเคราะห์คณะที่ผลิตงานวิจัย พบว่า คณะที่ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุดคือ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (ร้อยละ 97.16) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 1.70) คณะสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 0.57) และคณะการจัดการสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 0.57)

ตารางที่ 4.3 สาขาวิชาที่นิสิตเรียน

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
สาขาวิชาที่นิสิตเรียน (N=176)	1) วิจัยการศึกษา	11	6.25
	2) การสอนสังคมศึกษา	2	1.14
	3) ศิลปศึกษา	2	1.14
	4) วิจัยและประเมินผลการศึกษา	4	2.27
	5) หลักสูตรและการสอน	85	48.30
	6) วิจัยและสถิติการศึกษา	1	0.57
	7) อาชีวศึกษา	4	2.27
	8) ประถมศึกษา	12	6.82
	9) บริหารการศึกษา	27	15.34
	10) เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	1	0.57
	11) สังคมสงเคราะห์	1	0.57
	12) การศึกษานอกระบบ	4	2.27
	13) สิ่งแวดล้อมศึกษา	2	1.14
	14) การจัดการเรียนรู้	1	0.57
	15) สังคมเพื่อการพัฒนา	1	0.57
	16) การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน	10	5.68
	17) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค	1	0.57
	18) การสอนภาษาไทย	1	0.57
	19) หลักสูตรและการนิเทศ	5	2.84
	20) สังคมศึกษา	1	0.57
รวม		176	100.00

สาขาวิชาที่นิสิตเรียน ผลการวิเคราะห์พบว่า สาขาวิชาที่นิสิตเรียนที่ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด คือ หลักสูตรและการสอน (ร้อยละ 48.30) บริหารการศึกษา (ร้อยละ 15.34) และประถมศึกษา (ร้อยละ 6.82)

ตารางที่ 4. 4 ระดับการศึกษาของผู้วิจัย

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของผู้วิจัย (N=176)	1) ปริญญาโท	174	98.86
	2) ปริญญาเอก	2	1.14
รวม		176	100.00

ระดับการศึกษาของผู้วิจัย จากการวิเคราะห์พบว่าระดับการศึกษาของผู้วิจัยที่มีการทำงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด คือ ปริญญาโท (ร้อยละ 98.86) ปริญญาเอก (ร้อยละ 1.14) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 5 เพศของผู้วิจัย

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เพศของผู้วิจัย (N=176)	1) ชาย	70	39.77
	2) หญิง	106	60.23
รวม		176	100.00

เพศของผู้วิจัย จากการวิเคราะห์พบว่าเพศของผู้วิจัยที่ทำกรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด คือ เพศหญิง (ร้อยละ 60.23) เพศชาย (ร้อยละ 39.77)

ตารางที่ 4. 6ปีที่พิมพ์เผยแพร่

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ปีที่พิมพ์เผยแพร่ (N=176)	1) พ.ศ.2544	1	0.57
	2) พ.ศ.2545	10	5.68
	3) พ.ศ.2546	33	18.75
	4) พ.ศ.2547	22	12.50
	5) พ.ศ.2548	16	9.09
	6) พ.ศ.2549	16	9.09
	7) พ.ศ.2550	14	7.95
	8) พ.ศ.2551	18	10.23
	9) พ.ศ.2552	8	4.55
	10) พ.ศ.2553	20	11.36
	11) พ.ศ.2554	10	5.68
	12) พ.ศ.2555	7	3.98
รวม		176	100.00

ปีที่พิมพ์เผยแพร่ จากการวิเคราะห์พบว่าปีที่พิมพ์เผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุดคือ พ.ศ.2546 (ร้อยละ 18.75) พ.ศ.2547 (ร้อยละ 12.50) และ พ.ศ.2553 (ร้อยละ 11.36)

ตารางที่ 4. 7 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ของ งานวิจัย (N=176)	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	129	72.73
	2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานหรือ แนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	22	14.20
	3) เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น	16	7.39
	4) เพื่อศึกษาผู้ที่มีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	9	5.68
รวม		176	100.00

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 72.73) เพื่อศึกษาการดำเนินงานหรือแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 14.20) เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 7.39)

ตารางที่ 4. 8 ระดับชั้นที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตร

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ระดับชั้นที่ทำการวิจัย หรือใช้หลักสูตร (N=176)	1) ชั้นปฐมวัยศึกษา	4	2.27
	2) ชั้นประถมศึกษา	122	69.32
	3) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	41	23.30
	4) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	9	5.11
รวม		176	100.00

ระดับชั้นที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตร ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับชั้นที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตรส่วนใหญ่คือ ชั้นประถมศึกษา(ร้อยละ 69.32) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 23.30) และ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 5.11)

ตารางที่ 4. 9 สังกัดสถานศึกษาที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตร

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
สังกัดสถานศึกษา ที่ทำการวิจัยหรือ ใช้หลักสูตร (N=176)	1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (สพฐ.)	170	96.59
	2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน (สช.)	1	0.57
	3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	4	2.27
	4) สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา (สกอ.)	1	0.57
รวม		176	100.00

สังกัดสถานศึกษาที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตร จากการวิเคราะห์พบว่า สังกัดสถานศึกษาที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตรมากที่สุดคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ร้อยละ 96.59) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (ร้อยละ 2.27) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (ร้อยละ 0.57) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) (ร้อยละ 0.57)

ตารางที่ 4. 10 เนื้อหาที่ทำการวิจัย

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เนื้อหาที่ทำการวิจัย (N=176)	1) คติ ความคิด ความเชื่อ	1	0.57
	2) ศิลปะ วัฒนธรรมและ ขนบธรรมเนียมประเพณี	54	30.68
	3) การประกอบอาชีพในท้องถิ่น	64	36.36
	4) แนวคิด หลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยี ชาวบ้าน	10	5.68
	5) การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น	47	26.70
รวม		176	100.00

เนื้อหาที่ทำการวิจัย จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีเนื้อหาที่ทำการวิจัย คือ การประกอบอาชีพในท้องถิ่น (ร้อยละ 36.36) ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี (ร้อยละ 30.68) และการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 26.70)

ตารางที่ 4. 11 ลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	1) ผู้วิจัยทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	129	73.30
หลักสูตรท้องถิ่น (N=176)	2) ผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	47	26.70
รวม		176	100.00

ลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์ คือ ผู้วิจัยทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 73.30) ผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 26.70) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมมาจากงานวิจัยจำนวน 129 เล่ม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตารางที่ 4. 12 ภูมิภาคที่ใช้หลักสูตร

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ภูมิภาคที่ใช้หลักสูตร (N=129)	1) ภาคเหนือ	16	9.09
	2) ภาคกลาง	17	9.66
	3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	54	30.68
	4) ภาคใต้	18	10.23
	5) ภาคตะวันออก	24	13.64
รวม		129	100.00

ภูมิภาคที่ใช้หลักสูตร ผลการวิเคราะห์พบว่า ภูมิภาคที่ใช้หลักสูตรส่วนใหญ่เป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 30.68) ภาคตะวันออก (ร้อยละ 13.64) และภาคใต้ (ร้อยละ 10.23)

ตารางที่ 4. 13 ระดับชั้นที่ใช้หลักสูตร

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ระดับชั้นที่ใช้หลักสูตร (N=129)	1) ชั้นปฐมวัยศึกษา	4	3.10
	2) ชั้นประถมศึกษา	83	64.34
	3) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	34	26.36
	4) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	8	6.20
รวม		129	100.00

ระดับชั้นที่ใช้หลักสูตร ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับชั้นที่ใช้หลักสูตรส่วนใหญ่คือ ชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 64.34) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 26.36) และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 6.20)

ตารางที่ 4. 14 สังกัดสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตร

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
สังกัดสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตร (N=129)	1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	125	96.90
	2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)	0	-
	3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	3	2.33
	4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)	1	0.78
รวม		129	100.00

สังกัดสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตร จากการวิเคราะห์พบว่า สังกัดสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรมากที่สุดคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ร้อยละ 96.90) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (ร้อยละ 2.33) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (ร้อยละ 0.78)

ตารางที่ 4. 15 เนื้อหาในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เนื้อหาในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น(N=129)	1) คติ ความคิด ความเชื่อ	1	0.78
	1.1 นิทานและตำนานพื้นบ้าน (1)		
	2) ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	54	41.86
	2.1 นาฏศิลป์(7)		
	2.2 ดนตรีพื้นบ้าน (4)		
	2.3 การละเล่นพื้นบ้าน (1)		
	2.4 โบราณสถานและโบราณวัตถุ (6)		
	2.5 วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี (36)		
	3) การประกอบอาชีพในท้องถิ่น	64	49.61
	3.1 การเกษตร (10)		
	3.2 การทำอาหารคาว-หวาน (7)		
	3.3 หัตถกรรม (47)		
	4) แนวคิด หลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน	10	7.75
	4.1 การถนอมอาหาร (9)		
	4.2 การขยายพันธุ์พืชให้เจริญเติบโตเร็ว(1)		
รวม		129	100.00

เนื้อหาในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีเนื้อหาที่พัฒนาขึ้นในหลักสูตรคือ การประกอบอาชีพในท้องถิ่น (ร้อยละ 49.61) ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี(ร้อยละ 41.86) และแนวคิด หลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน (ร้อยละ 7.75)

เนื้อหาในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีดังต่อไปนี้

1. การประกอบอาชีพในท้องถิ่น

1.1 การเกษตร ได้แก่ เกษตรผสมผสานครบวงจร การปลูกบัวผัน การทำสวนลำไยในชุมชน โป่งน้ำร้อน เกษตรแบบพอเพียงโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ข้าวไทย พืชพื้นบ้านอ่างทอง เกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ยางพารา ปะการังในท้องถิ่น มัคคุเทศก์น้อยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.2 การทำอาหารคาว-หวาน ได้แก่ การทำน้ำตาลมะพร้าว การทำข้าวโป่ง เมี่ยง เครื่องดื่ม สมุนไพร การทำผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด การทำขนมจีน ผลิตภัณฑ์บูดู

1.3 หัตถกรรม ได้แก่ การประดิษฐ์ดอกไม้ยางพารา การสานกระติบข้าวจากต้นกก การผลิต เสื่อกก เครื่องปั้นดินเผา การทอผ้ามัดหมี่ การทอผ้ากะเหรี่ยง การทอผ้าตีนจก การจักสาน กล่องข้าวใบตาล การทอผ้า การประดิษฐ์ดอกไม้กระดาษสาชุบน้ำยางพารา การปั้นตุ๊กตา ขาววัง งานจักสาน สิ่งประดิษฐ์จากแป้งสาลี การทำเป็ลญวนโดยใช้ผักตบชวา การทำอิฐมอญ ผ้าฝ้ายย้อมสีเปลือกไม้ ดอกไม้จันทน์ การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์จาก เครื่องเงิน การสานกระดิ่ง การสานหมวกตาล การทำธูป การทอผ้าไหม ผ้าเก็ลัดเต่า การทอ ผ้าฝ้ายโคลน การทอผ้าไหมมัดหมี่สุรินทร์ การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว การ ประดิษฐ์บายศรีด้วยใบตอง การทอเสื่อกกสามเหลี่ยม การประดิษฐ์ใบตอง

2. ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่

2.1 ด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ ฟ้อนจุมสลี ระเบียบของ ระเบียบกรมหลวงชุมพรรัลึก ฟ้อนทอผ้าบ้าน กาบบัว หนังปะโมทัย รำผ้ามัดหมี่ การฟ้อนแง่น

2.2 วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่ ปกาเกอญอ ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่ ประเพณีลากพระ ประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี บ่อเยี่ยงศึกษา สิละ จังหวัดระยอง ภูมิปัญญาของชาวไทยพวน อำเภอมือง ชลบุรี อำเภอสัตหีบ นครปฐม บ้านเรา จังหวัดสระแก้ว ตำบลบางบ่อ ท้องถิ่นดินแดนแม่อาวย น้ำพุร้อนฝาง ท่องเที่ยวเมือง แก่งคอย สามชุกตลาดร้อยปี ภาษาล้านนาเบื้องต้น ตุงล้านนา เทียนพรรษาอุบลราชธานี การนวดแผนไทย

2.3 ดนตรีพื้นบ้าน ได้แก่ เพลงพื้นบ้านในจังหวัดระยอง โป่งกลางดนตรีพื้นบ้านอีสาน การตีต ซิ่ง แคนวงประยุกต์

2.4 ศิลปะการละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ การละเล่นพื้นบ้านล้านนา

2.5 ศิลปะด้านโบราณสถานและ โบราณวัตถุ ได้แก่ เทียวคุ่มขุนแผน เทียวดอนเจดีย์ จิตรกรรมฝาผนัง วัดจะทิ้งพระ สงขลา การอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุในจังหวัด อุบลราชธานี แหล่งท่องเที่ยวเมืองพิบูลมังสาหาร การอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุในอำ เภออุทุมพร แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์บ่อเยี่ยง

3. แนวคิด หลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน ได้แก่

3.1 การถนอมอาหาร ได้แก่ การแปรรูปปลาข้าวสาร การทำปลาสาม ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ดนางฟ้า การทำไข่เค็ม การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก อาหารจากกล้วย การทำปลาสามสมุนไพร การทำชาใบหม่อน

3.2 การขยายพันธุ์พืชให้เจริญเติบโตเร็ว ได้แก่ การขยายพันธุ์ต้นกล้าด้วยวิธีการติดตา

4. คติ ความคิด ความเชื่อ ได้แก่

4.1 นิทานและตำนานพื้นบ้าน ได้แก่ วรรณกรรมนิทานก้อม

ตารางที่ 4. 16 กรอบแนวคิดทฤษฎีและแนวคิดหลักของนักวิชาการ/นักการศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
กรอบแนวคิดทฤษฎีและแนวคิดหลักของนักวิชาการ/นักการศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	1) ดัดแปลงมาจากแนวคิดนักการศึกษา/นักวิชาการ	124	64.20
	2) ฮิลดา ทาบา	2	1.14
	3) สจ๊ต อูทรานันท์	3	1.70
	4) ธเนศ ขำเกิด	1	0.57
	5) ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์	1	0.57
	6) วิชัย วงษ์ใหญ่	5	2.84
	7) วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์	3	1.70
	8) อำนาจ จันทรแป้น	4	2.27
	9) นิคม ชมภูหลง	2	1.14
	10) กระทรวงศึกษาธิการ	31	17.61
	10.1) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (15)		
	10.2) กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (10)		
	10.3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ(1)		
	10.4) กระทรวงศึกษาธิการ (5)		
รวม		176	100.00

ทฤษฎีและแนวคิดหลักของนักวิชาการ/นักการศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ดัดแปลงมาจากแนวคิดนักการศึกษา/นักวิชาการ (ร้อยละ 64.20) กระทรวงศึกษาธิการ (ร้อยละ 17.61) และวิชัย วงษ์ใหญ่ (ร้อยละ 6.25)

จากงานวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการดัดแปลงมาจากแนวคิดของนักการศึกษา/นักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่

- 1) ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์
- 2) สจ๊ต อูทรานันท์
- 3) วิชัย วงษ์ใหญ่
- 4) ทาบา
- 5) ไทเลอร์

ตารางที่ 4. 17 เนื้อหาที่ศึกษาในวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เนื้อหาที่ศึกษาใน วรรณคดีที่ เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น (N=129)	1) ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น	129	100.00
	2) ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	129	100.00
	3) ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	129	100.00
	4) ขั้นตอนหรือกระบวนการในการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น	129	100.00
	5) ลักษณะหรือแนวทางในการดำเนินงานการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	80	62.02
	6) ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	4	3.10
	7) ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	24	18.60

เนื้อหาที่ศึกษาในวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีเอกสารที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้แก่ ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ขั้นตอนหรือกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 100.00) ลักษณะหรือแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 62.02) ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 18.60)

ตารางที่ 4. 18 กลุ่มตัวอย่าง (วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	1) ศึกษาจากประชากร	20	15.50
(N=129)	2) เลือกแบบเจาะจง	81	62.79
	3) สุ่มแบบอย่างง่าย	28	26.71
รวม		129	100.00

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (ร้อยละ 62.79) ศึกษาจากประชากร (ร้อยละ 26.71) สุ่มแบบอย่างง่าย (ร้อยละ 15.50) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 19 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น(N=129)	1.. หลักสูตร	129	100.00
	2. แผนการจัดการเรียนรู้	129	100.00
	3. เอกสารประกอบการสอน	129	100.00
	4. แบบวัดผลสัมฤทธิ์	129	100.00
	5. แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน	38	29.46
	6. แบบสังเกตพฤติกรรม	66	51.16
	7. แบบสอบถาม/แบบวัดเจตคติผู้เรียน	121	93.80
	8. แบบสัมภาษณ์	129	100.00
	9. แบบสนทนากลุ่ม	3	2.33

เครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า เครื่องมือที่ใช้มากที่สุดได้แก่ หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการสอน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบสัมภาษณ์ (ร้อยละ 100.00) แบบสอบถาม/แบบวัดเจตคติผู้เรียน (ร้อยละ 93.80) และแบบสังเกตพฤติกรรม (ร้อยละ 51.16) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 20 การวิเคราะห์ข้อมูล

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
การวิเคราะห์ข้อมูล (N=129)	1) ความถี่/ร้อยละ	129	100.00
	2) ค่าเฉลี่ย/การวัดการกระจาย	129	100.00
	3) t-test dependent	83	64.34
	4) t-test independent	7	5.43
	5) ANOVA	14	10.85
	6) การวิเคราะห์เนื้อหา	31	24.03

การวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลความถี่/ร้อยละ (ร้อยละ 100.00) ค่าเฉลี่ย/การวัดการกระจาย (ร้อยละ 100.00) t-test dependent (ร้อยละ 64.34) และการวิเคราะห์เนื้อหา (ร้อยละ 24.03)

2.2 ขั้นตอนการสร้างหลักสูตรของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตารางที่ 4. 21 การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน (ข้อมูลที่ศึกษา)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน (ข้อมูลที่ศึกษา) (N=129)	1. สภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น	129	100.00
	2. สภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน	129	100.00
	3. หลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง	124	96.12
	4. ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน	112	86.82
	5. ข้อมูลด้านครอบครัว	112	86.82

การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน (ข้อมูลที่ศึกษา) จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในด้านสภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น สภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน (ร้อยละ 100.00) หลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง (ร้อยละ 96.12) ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ข้อมูลด้านครอบครัว (ร้อยละ 86.82) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 22 การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน (แหล่งของข้อมูล)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน (แหล่งของข้อมูล) (N=129)	1) เอกสาร สื่อ และเทคโนโลยีและบุคคล 2) เอกสารและบุคคล	29 100	22.48 77.52
รวม		129	100

การศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน (แหล่งของข้อมูล) จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีแหล่งข้อมูลจากเอกสารและบุคคล (ร้อยละ 77.52) เอกสาร สื่อและเทคโนโลยีและบุคคล (ร้อยละ 22.48) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 23 การร่างหลักสูตร

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
การร่างหลักสูตร (N=129)	1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ การกำหนดการวัดและประเมินผล การจัดทำเอกสารหลักสูตร	129	100.00
รวม		129	100.00

การร่างหลักสูตร จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยทั้งหมดทำการร่างหลักสูตรได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ การกำหนดการวัดและประเมินผล การจัดทำเอกสารหลักสูตร (ร้อยละ 100.00)

ตารางที่ 4. 24 จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจสอบ	1) 1-5 คน	71	55.04
คุณภาพของหลักสูตร (N=129)	2) 6-10 คน	46	35.66
	3) 11-15 คน	8	6.20
	4) 16-20 คน	53	41.09
รวม		129	100.00

จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพจำนวน 1-5 คน (ร้อยละ 55.04) 16-20 คน (ร้อยละ 41.09) 6-10 คน (ร้อยละ 35.66)

ตารางที่ 4. 25 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ (N=129)	1. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	129	100.00
	2. แบบประเมินแบบทดสอบ	129	100.00
	3. แบบประเมินแบบสอบถาม	119	92.25
	4. แบบประเมินแบบสัมภาษณ์	63	48.84
	5. แบบประเมินแบบทักษะการปฏิบัติงาน	53	41.09

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรได้แก่ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินแบบทดสอบ (ร้อยละ 100.00) แบบประเมินแบบสอบถาม (ร้อยละ 92.25) แบบประเมินแบบสัมภาษณ์ (ร้อยละ 48.84) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 26 การนำหลักสูตรไปทดลองก่อนนำไปใช้จริง

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
การนำหลักสูตรไปทดลองก่อนนำไปใช้จริง (N=129)	1) การทดลองใช้หลักสูตร	123	95.35
	2) การทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร	6	4.65
รวม		176	100.00

การนำหลักสูตรไปทดลองก่อนนำไปใช้จริง จากการวิเคราะห์พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ระบุการทดลองก่อนนำไปใช้จริง (ร้อยละ 95.35) มีการทดลองก่อนนำไปใช้จริง (4.65) ตามลำดับ

2.3 ขั้นตอนการใช้หลักสูตรของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตารางที่ 4. 27 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ (N=129)	1) 4-9 แผน	88	68.22
	2) 10-19 แผน	38	29.46
	3) 20-29 แผน	3	2.33
รวม		129	100.00

จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีจำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ 4-9 แผน (ร้อยละ 68.22) 10-19 แผน (ร้อยละ 29.46) 20-29 แผน (ร้อยละ 2.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 28 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (เวลาเรียนทั้งหมด)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เวลาเรียนทั้งหมด (N=129)	1) 1-20 ชั่วโมง	55	42.64
	2) 21-40 ชั่วโมง	52	40.31
	3) 41-60 ชั่วโมง	17	13.18
	4) 61-80 ชั่วโมง	4	3.10
	5) 81-100 ชั่วโมง	1	0.78
รวม		129	100.00

เวลาเรียนทั้งหมด จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีเวลาเรียนทั้งหมดอยู่ในช่วง 1-20 ชั่วโมง (ร้อยละ 42.64) 21-40 ชั่วโมง (ร้อยละ 40.31) 41-60 ชั่วโมง (ร้อยละ 13.18)

ตารางที่ 4. 29 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (เวลาเรียนต่อแผนการจัดการเรียนรู้)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เวลาเรียนต่อ	1) 1 ชั่วโมง	107	82.95
แผนการจัดการ เรียนรู้ (N=129)	2) 2 ชั่วโมง	19	14.73
	3) 3 ชั่วโมง	3	2.32
รวม		129	100.00

เวลาเรียนต่อแผนการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้เวลาเรียนต่อแผนการจัดการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง (ร้อยละ 82.95) 2 ชั่วโมง (ร้อยละ 14.73) 3 ชั่วโมง (ร้อยละ 2.32)

ตารางที่ 4. 30 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	1) มีการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	129	100.00
(N=129)			
รวม		129	100.00

การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยทั้งหมดมีการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้(ร้อยละ 100.00)

ตารางที่ 4. 31 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ (N=129)	1) 3 คน	93	72.09
	2) 4 คน	5	3.88
	3) 5 คน	31	24.03
รวม		129	100.00

จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 คน (ร้อยละ 72.09) 5 คน (ร้อยละ 24.03) 4 คน (ร้อยละ 3.88) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 32 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (บุคคลที่ใช้ในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
บุคคลที่ใช้ในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้(N=129)	1) ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่จัดทำหลักสูตรและศึกษานิเทศก์	31	24.03
	2) ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่จัดทำหลักสูตร	98	75.97
รวม		129	100.00

บุคคลที่ใช้ในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ครูผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่จัดทำหลักสูตร (ร้อยละ 75.97) ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่จัดทำหลักสูตรและศึกษานิเทศก์ (ร้อยละ 24.03) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 33 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน (การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร(N=129)	1) คู่มือครู หนังสืออ่านประกอบและแผนการจัดการเรียนรู้	10	7.75
	2) คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้	119	92.25
รวม		129	100.00

การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรจากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรได้แก่ คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ (ร้อยละ 92.25) คู่มือครูหนังสืออ่านประกอบและแผนการจัดการเรียนรู้ (ร้อยละ 7.75) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 34 การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร(การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน(N=129)	1) ใบความรู้ แบบฝึกหัด วัสดุอุปกรณ์ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	97	75.19
	2) ใบความรู้ แบบฝึกหัดและวัสดุ อุปกรณ์	32	24.81
รวม		129	100.00

การจัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนจากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ใบความรู้ แบบฝึกหัดวัสดุอุปกรณ์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 75.19) ใบความรู้ แบบฝึกหัดและวัสดุอุปกรณ์ (ร้อยละ 24.81) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 35 การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร (ผู้สอน)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ผู้สอน (N=129)	1) ครูผู้สอนในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร และวิทยากรท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน	56	43.41
	2) ผู้วิจัยและวิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น	73	56.59
รวม		129	100.00

ผู้สอน จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีผู้สอน คือ ผู้วิจัยและวิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น (ร้อยละ 56.59) ครูผู้สอนในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรและวิทยากรท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน (ร้อยละ 43.41) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 36 การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร (สถานที่ใช้หลักสูตร)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
สถานที่ใช้หลักสูตร (N=129)	1) โรงเรียนและสถานที่ในท้องถิ่น	67	51.94
	2) โรงเรียน	62	48.06
รวม		129	100.00

สถานที่ใช้หลักสูตร จากการวิเคราะห์พบว่า สถานที่ที่ใช้หลักสูตร ได้แก่ โรงเรียนและสถานที่ในท้องถิ่น (ร้อยละ 51.94) และโรงเรียน (ร้อยละ 48.06) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 37 การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร (แหล่งการเรียนรู้)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
แหล่งการเรียนรู้ (N=129)	1) แหล่งการเรียนรู้ประกอบด้วย 1. แหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตาม ธรรมชาติ 2. แหล่งเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้น 3. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากร บุคคล	92	71.32
	2) แหล่งเรียนรู้ประกอบด้วย 1. แหล่งเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้น 2. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากร บุคคล	37	28.68
	รวม	129	100.00

แหล่งการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์พบว่า แหล่งการเรียนรู้ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้นและแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล(ร้อยละ 71.32) แหล่งเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้นและแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล(ร้อยละ 28.68) ตามลำดับ

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า แหล่งการเรียนรู้สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้จากประสบการณ์จริง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษชาติ ภูเขา ทะเล แม่น้ำ ลำคลอง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนดาวตก น้ำท่วม แผ่นดินไหว เป็นต้น

2. แหล่งการเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้น จะมีทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วอีกด้วย

2.1 แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด ศูนย์วิชาการ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ สวนวิทยาศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนธรรมะ สนามกีฬา

2.2 แหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ได้แก่ ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์ สถาบันวิจัย สถานประกอบการ แหล่งวิทยากร สวนสาธารณะ สวนสัตว์ หอศิลป์ ห้องสมุดประชาชน รถห้องสมุดเคลื่อนที่ ศูนย์กีฬา ศูนย์การค้า เครือข่ายสารสนเทศ

3. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น บุคคลที่เป็นภูมิปัญญาทางภาษา เพลงพื้นบ้าน พิธีกรรมต่าง ๆ ฯลฯ บุคคลตัวอย่าง ศิลปินแห่งชาติ

ตารางที่ 4. 38 การจัดการเรียนการสอน (วิธีสอนหรือรูปแบบการสอน)

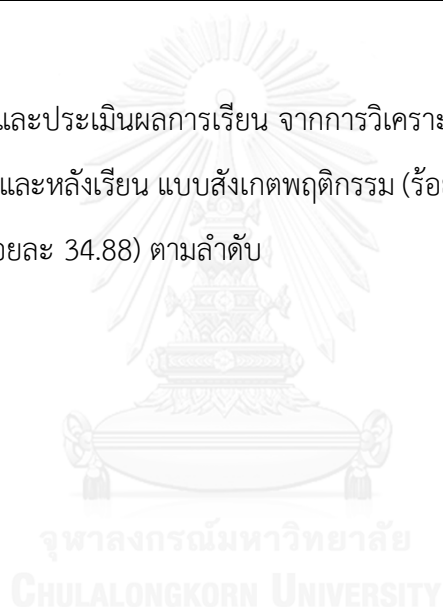
คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
วิธีสอนหรือรูปแบบการสอน (N=129)	1) การบรรยายและปฏิบัติในห้องเรียน	62	51.94
	2) การบรรยาย ปฏิบัติในห้องเรียน และการเรียนรู้นอกห้องเรียน	67	48.06
รวม		129	100.00

วิธีสอนหรือรูปแบบการสอน จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีวิธีสอนหรือรูปแบบการสอนโดยใช้การบรรยาย ปฏิบัติในห้องเรียนและการเรียนรู้นอกห้องเรียน (ร้อยละ 51.94) การบรรยายและปฏิบัติในห้องเรียน (ร้อยละ 48.06) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 39 การจัดการเรียนการสอน (เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียน)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เครื่องมือที่ใช้วัดและ ประเมินผลการเรียน (N=129)	1) เครื่องมือประกอบด้วย	84	65.12
	1.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน		
	1.2 แบบสังเกตพฤติกรรม		
	2) เครื่องมือประกอบด้วย	45	34.88
	2.1 แบบทดสอบหลังเรียน		
	2.2 แบบสังเกตพฤติกรรม		
รวม		129	100.00

เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียน จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีการใช้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม (ร้อยละ 65.12) แบบทดสอบหลังเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม (ร้อยละ 34.88) ตามลำดับ

2.4 ขั้นตอนการประเมินหลักสูตรของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตารางที่ 4. 40 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น (N=129)	1) การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (ตรวจสอบคุณภาพ) การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร	127	98.45
	การประเมินหลังการใช้หลักสูตร		
	2) การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (ตรวจสอบคุณภาพ) การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร	1	0.78
	การประเมินหลังการใช้หลักสูตร		
	3) การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร	1	0.78
	การประเมินหลังการใช้หลักสูตร		
รวม		129	100.00

การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์งานวิจัย พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีการประเมินหลักสูตรได้แก่ การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร(ตรวจสอบคุณภาพ) การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร การประเมินหลังการใช้หลักสูตร (ร้อยละ 98.45) การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร (ร้อยละ 0.78) การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร การประเมินหลังการใช้หลักสูตร(ร้อยละ 0.78) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 41 การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (สิ่งนำมาประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
สิ่งนำมาประเมิน ก่อนนำหลักสูตรไป ใช้ (N=129)	1) เอกสารหลักสูตรและเครื่องมือ	129	100.00
รวม		129	100.00

การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (สิ่งนำมาประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้) จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยทั้งหมดมีสิ่งนำมาประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้โดยประเมินจากเอกสารหลักสูตรและเครื่องมือ (ร้อยละ 100.00)

ตารางที่ 4. 42 การประเมินหลังการใช้หลักสูตร

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เครื่องมือการ ประเมินหลังการใช้ หลักสูตร(N=129)	1) แบบวัดเจตคติ/แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์	129	100.00
รวม		129	100.00

การประเมินหลังการใช้หลักสูตร (เครื่องมือการประเมินหลังการใช้หลักสูตร) จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยทั้งหมดมีการประเมินหลังการใช้หลักสูตรโดยการใช้แบบวัดเจตคติ/แบบสอบถาม (ร้อยละ 100.00)

ตารางที่ 4. 43 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น (รูปแบบการประเมินหลักสูตร)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบการประเมิน หลักสูตร (N=129)	1) ใช้การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือนักวิชาการ	105	81.40
	2) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบปุย แซงค์	24	18.60
รวม		129	100.00

รูปแบบการประเมินหลักสูตร จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการ (ร้อยละ 81.40) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบปุยแซงค์ (ร้อยละ 18.60) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 44 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	1) ได้หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในสถานศึกษา	93	
	ด้านวิชาการ ด้านบุคคลและด้านปัญหา		72.09
ท้องถิ่น (N=129)	2) ได้หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในสถานศึกษา	26	
	ด้านวิชาการและด้านบุคคล		20.16
	3) ได้หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในสถานศึกษา	10	7.75
	ด้านวิชาการและด้านปัญหา		
รวม		129	100.00

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากการวิเคราะห์พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ได้ประโยชน์ คือ ได้หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในสถานศึกษา ด้านวิชาการ ด้านบุคคล และด้านปัญหา (ร้อยละ 72.09) ได้หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในสถานศึกษา ด้านวิชาการและด้านบุคคล (ร้อยละ 20.16) ได้หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในสถานศึกษา ด้านวิชาการและด้านปัญหา (ร้อยละ 7.75)

สำหรับประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ทำให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในสถานศึกษา ในส่วนของด้านวิชาการนั้นทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นของตนเอง ด้านบุคคล คือ ทำให้บุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน รวมไปถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และยังทำให้ได้ทราบถึงผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ด้านปัญหาคือทำให้ทราบถึงปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตารางที่ 4. 45 ประเด็นข้อเสนอแนะในการวิจัย

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ประเด็นข้อเสนอแนะ ในการวิจัย (N=129)	1. ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ หลักสูตร ผู้เรียน ผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการสอน ผู้บริหาร	62	48.06
	2. กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัด ประเมินผล	129	100.00
	3. ผลผลิต(Product) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ เจตคติผู้เรียน ความพึง พอใจของผู้เรียนหรือผู้ใช้หลักสูตร	120	93.02

ประเด็นข้อเสนอแนะในการวิจัย จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะใน
ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล (ร้อยละ 100.00)
ผลผลิต(Product) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ เจตคติผู้เรียน ความพึงพอใจของผู้เรียนหรือผู้ใช้หลักสูตร (ร้อย
ละ 93.02) ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ หลักสูตร ผู้เรียน ผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน ผู้บริหาร
(ร้อยละ 48.06) ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ หลักสูตร จะต้องมีการปรับหรือจัดทำขึ้นใหม่ให้มีความ
ทันสมัยอยู่เสมอ เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกโรงเรียนได้มีส่วนร่วมด้วย ควรพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และหลักสูตรควรส่งเสริมการต่อยอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้ เช่น การ
สร้างอาชีพ ผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้มีการแสดงผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น
การจัดนิทรรศการ การแสดง เป็นต้น ผู้สอน ควรศึกษาและทำความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร
ท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้นและครูควรสร้างความสนใจให้นักเรียนในการเห็นความสำคัญของรายวิชาท้องถิ่น
วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน ควรเน้นให้มีการใช้วัสดุที่มีคุณภาพ ราคาถูกและหาได้ง่ายในท้องถิ่น และ
ควรใช้สื่อควบคู่กับการสอน และผู้บริหาร ควรมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดการ
ร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่มีคุณภาพในทุกขั้นตอน

2. ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน มีกิจกรรมการเรียนการสอน
ที่สามารถยืดหยุ่นได้ เน้นการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะและนำไปใช้ได้จริง ควรมีการร่วมมือกับปราชญ์

ชาวบ้านหรือวิทยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล เน้นให้มีการวัดการประเมินตามสภาพจริง โดยให้เพื่อนร่วมชั้น ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานด้วย

3. ผลผลิต (Product) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ ควรสร้างความสนใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของรายวิชาท้องถิ่นจะส่งผลให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและการทำงาน เจตคติผู้เรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนหรือผู้ใช้หลักสูตร ควรมีการสอบถามผู้ใช้หลักสูตร ทั้งการใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมมาจากงานวิจัยจำนวน 47 เล่ม โดยมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4. 46 ลักษณะข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ลักษณะข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	1) การศึกษาแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	22	46.81
พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (N=47)	2) การศึกษาปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	16	34.04
	3) การศึกษาผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	9	19.15
รวม		47	100.00

ลักษณะข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์พบว่า ลักษณะข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่ทำการศึกษาในเรื่องการศึกษาแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 46.81) การศึกษาปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ร้อยละ 34.04) การศึกษาผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (19.15) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 47 ภูมิภาคที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ภูมิภาคที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับ	1) ภาคเหนือ	8	17.02
	2) ภาคกลาง	7	14.89
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	18	38.30
	4) ภาคใต้	2	4.26
(N=47)	5) ภาคตะวันออก	10	21.28
	6) ทุกภาค	2	4.26
รวม		47	100.00

ภูมิภาคที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นผลการวิเคราะห์พบว่า ภูมิภาคที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 38.30) ภาคตะวันออก (ร้อยละ 21.28) ภาคเหนือ (ร้อยละ 17.02)

ตารางที่ 4. 48 ระดับชั้นที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ระดับชั้นที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับ	1) ชั้นปฐมวัยศึกษา	0	-
	2) ชั้นประถมศึกษา	38	80.85
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	3) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	8	17.02
	4) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	1	2.13
(N=47)			
รวม		47	100.00

ระดับชั้นที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับชั้นที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่คือ ชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 80.85) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 17.02) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 2.13) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 49 สังกัดสถานศึกษาที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
สังกัดสถานศึกษาที่ใช้ในการศึกษา	1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	45	95.74
เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (N=47)	2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน (สข.) 3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	1	2.13
		1	2.13
รวม		47	100.00

สังกัดสถานศึกษาที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากการวิเคราะห์พบว่า สังกัดสังกัดสถานศึกษาที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ร้อยละ 95.74) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (ร้อยละ 2.13) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (ร้อยละ 2.13) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 50 ประเด็นที่ทำการวิจัยในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

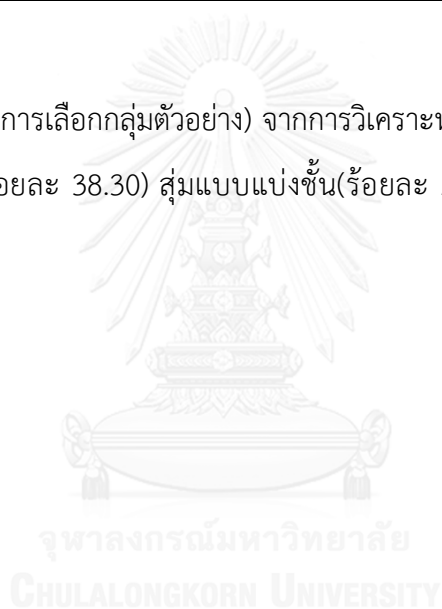
คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ประเด็นที่ทำการวิจัยในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (N=47)	1) ภูมิปัญญาท้องถิ่น	15	31.91
	2) หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	20	42.55
	3) บุคคลที่เกี่ยวข้อง	12	25.53
รวม		47	100.00

ประเด็นที่ทำการวิจัยในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีประเด็นที่ทำการวิจัย คือ หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 42.55) ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ร้อยละ 31.91) บุคคลที่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 25.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 51 กลุ่มตัวอย่าง (วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง (วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง) (N=47)	1) ศึกษาจากประชากร	3	6.38
	2) เลือกแบบเจาะจง	9	19.15
	3) สุ่มแบบอย่างง่าย	2	4.26
	4) สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม	4	8.51
	5) สุ่มแบบแบ่งชั้น	11	23.40
	6) สุ่มแบบหลายขั้นตอน	18	38.30
รวม		47	100.00

กลุ่มตัวอย่าง (วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง) จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(ร้อยละ 38.30) สุ่มแบบแบ่งชั้น(ร้อยละ 23.40) เลือกแบบเจาะจง(ร้อยละ 19.15)

ตารางที่ 4. 52 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น)

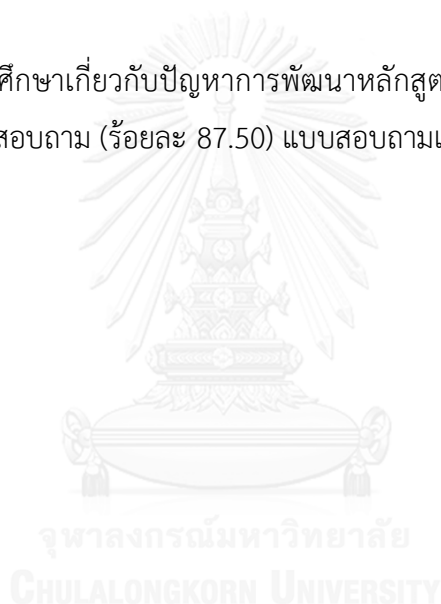
คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานหรือ แนวทางการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น (N=22)	1) เครื่องมือประกอบด้วย	5	22.73
	1.1 แบบสอบถาม		
	1.2 แบบสัมภาษณ์		
	1.3 แบบสังเกต		
	2) เครื่องมือประกอบด้วย	4	18.18
	2.1 แบบสอบถาม		
	2.2 แบบสัมภาษณ์		
	3) เครื่องมือประกอบด้วย	2	9.09
	3.1 แบบสัมภาษณ์		
	3.2 แบบสังเกต		
	4) เครื่องมือประกอบด้วย	9	40.91
	4.1 แบบสอบถาม		
	5) เครื่องมือประกอบด้วย	1	4.55
	5.1 แบบสัมภาษณ์		
	5.2 แบบบันทึก		
	5.3 แบบสังเกต		
	6) เครื่องมือประกอบด้วย	1	4.55
	6.1 แบบสัมภาษณ์		
	6.2 แบบศึกษาเอกสาร		
รวม		22	100.00

เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จาก
การวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถาม (ร้อยละ 40.91) แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์
และแบบสังเกต (ร้อยละ 22.73) แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ (ร้อยละ 18.18)

ตารางที่ 4. 53 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนา
หลักสูตรท้องถิ่น)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น (N=16)	1) เครื่องมือประกอบด้วย 1.1 แบบสอบถาม 1.2 แบบสัมภาษณ์ 2) เครื่องมือประกอบด้วย 2.1 แบบสอบถาม	2 14	12.50 87.50
รวม		16	100.00

เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์พบว่า
งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถาม (ร้อยละ 87.50) แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ (ร้อยละ 12.50)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 54 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น)

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (N=9)	1) เครื่องมือประกอบด้วย	2	22.22
	1.1 แบบสอบถาม		
	1.2 แบบสัมภาษณ์		
	1.3 แบบสังเกต		
	2) เครื่องมือประกอบด้วย	5	55.56
	2.1 แบบสอบถาม		
	3) เครื่องมือประกอบด้วย	2	22.22
	3.1 แบบบันทึกภาคสนาม		
	3.2 แบบสัมภาษณ์		
รวม		9	100.00

เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม (ร้อยละ 55.56) แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต (ร้อยละ 22.22) แบบบันทึกภาคสนามและแบบสัมภาษณ์ (ร้อยละ 22.22) ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 55 การวิเคราะห์ข้อมูล

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
การวิเคราะห์ข้อมูล (N=47)	1) ความถี่/ร้อยละ	47	100.00
	2) ค่าเฉลี่ย/การวัดการกระจาย	47	100.00
	3) ANOVA	9	19.15
	4) การวิเคราะห์เนื้อหา	23	48.93
	5) t-test independent	12	25.53

การวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลความถี่/ร้อยละ (ร้อยละ 100.00) ค่าเฉลี่ย/การวัดการกระจาย (ร้อยละ 100.00) และ วิเคราะห์เนื้อหา (ร้อยละ 48.93)

ตารางที่ 4. 56 ผลการวิจัยแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ผลการวิจัยแนวทาง ในการดำเนินการ พัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น (N=22)	1) แนวทางประกอบด้วย	12	54.55
	1.1 การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ		
	1.2 การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการ เรียนรู้		
	1.3 การจัดทำหรือปรับสื่อการเรียนการสอน		
	2) แนวทางประกอบด้วย	8	36.36
	2.1 การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ		
	2.2 การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการ เรียนรู้		
	3) แนวทางประกอบด้วย	2	9.09
	3.1 การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ		
3.2 การจัดทำหรือปรับสื่อการเรียนการสอน			
รวม		22	100.00

ผลการวิจัยแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้แก่ การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ การจัดทำหรือปรับสื่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 54.55) การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ (ร้อยละ 36.36) การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ การจัดทำหรือปรับสื่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 9.09) ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ พบว่า มีการปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์จากเอกสาร เช่น คำอธิบายรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์และรายละเอียดเนื้อหาสาระที่จะปรับจากประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลท้องถิ่น

ส่วนใหญ่เนื้อหาสาระในท้องถิ่นที่นำมาปรับเป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหาในท้องถิ่น บุคคลสำคัญในท้องถิ่น เป็นต้น

2. การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ส่วนใหญ่เน้นการปฏิบัติจริง ได้แก่ โดยมีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านมาบรรยาย ให้ผู้เรียนไปสัมผัสกับผู้ทรงคุณวุฒิใน

ท้องถิ่น ให้ผู้เรียนออกไปทัศนศึกษานอกโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นทักษะกระบวนการในการปฏิบัติ ได้แก่ การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ

3. การจัดทำหรือปรับสื่อการเรียนการสอน พบว่า เป็นการปรับสื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหา นั้น ๆ และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ได้แก่ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบความรู้ สื่อวัสดุอุปกรณ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4. 57 ผลการวิจัยปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ผลการวิจัยปัญหา ในการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น (N=16)	1) ปัญหาประกอบด้วย 1. ด้านเวลา 2. ด้านความรู้ 3. ด้านงบประมาณ	9	56.25
	2) ปัญหาประกอบด้วย 1. ด้านความรู้ 2. ด้านงบประมาณ	4	25.00
	3) ปัญหาประกอบด้วย 1. ด้านความรู้	3	18.75
รวม		16	100.00

ผลการวิจัยปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่พบปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คือ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณและด้านหลักสูตร (ร้อยละ 56.25) ด้านบุคคลและด้านงบประมาณ (ร้อยละ 25.00) และด้านบุคคล (ร้อยละ 18.75)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านเวลา พบว่า คณะทำงานส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื่องจากภาระงานทำประจำมาก และยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

2.2 ด้านความรู้ พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้บริหาร นักเรียน ทำให้การจัดทำเอกสารต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เช่น สื่อการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และยังขาดผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ขาดการยอมรับความคิดเห็นในการเสนอแนะ

2.3 ด้านงบประมาณ พบว่า ส่วนใหญ่งบประมาณไม่เพียงพอในการนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในส่วนของ การดำเนินงานต่าง ๆ ได้แก่ การจัดประชุม การจัดอบรม การจัดทำเอกสารหลักสูตร การจัดทำสื่อการเรียนการสอน ฯลฯ

ตารางที่ 4. 58 ผลการวิจัยผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ผลการวิจัยผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (N=9)	1) ผู้ที่มีส่วนร่วมประกอบด้วย	5	55.56
	1.1 ครู		
	1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา		
	1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา		
	1.4 นักเรียน		
	1.5 ผู้ปกครอง		
	1.6 วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น		
	1.7 ศึกษานิเทศก์		
	1.8 ผู้แทนชุมชน		
	2) ผู้ที่มีส่วนร่วมประกอบด้วย	3	33.33
	2.1 ครู		
	2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา		
	2.3 คณะกรรมการสถานศึกษา		
	2.4 นักเรียน		
	2.5 ผู้ปกครอง		
	2.6 วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น		
	2.7 ผู้แทนชุมชน		
	3) ผู้ที่มีส่วนร่วมประกอบด้วย	1	11.11
	3.1 ครู		
	3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา		
	3.3 คณะกรรมการสถานศึกษา		
3.4 นักเรียน			
3.5 ผู้ปกครอง			
3.6 ผู้แทนชุมชน			
รวม		9	100.00

ผลการวิจัยผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา

นักเรียน ผู้ปกครอง วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น ศึกษานิเทศก์และผู้แทนชุมชน (ร้อยละ 55.56)
ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง วิทยากรหรือปราชญ์
ท้องถิ่นและผู้แทนชุมชน (ร้อยละ 33.33) ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา
นักเรียน ผู้ปกครองและผู้แทนชุมชน (ร้อยละ 11.11) ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
สามารถแบ่งได้เป็นบุคคลภายในโรงเรียน ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา
และนักเรียน บุคคลภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ผู้ปกครอง วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น ศึกษานิเทศก์
และผู้แทนชุมชน

ตารางที่ 4. 59 ประโยชน์จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ประโยชน์จากการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (N=47)	1) ด้านกระบวนการ	23	48.93
	ด้านสภาพปัญหาและด้านบุคคล		
รวม	2) ด้านกระบวนการและด้านสภาพ ปัญหา	8	17.02
	3) ด้านกระบวนการและด้านบุคคล	4	8.51
	4) ด้านกระบวนการ	4	8.51
	5) ด้านสภาพปัญหา	2	4.26
	6) ด้านบุคคล	6	12.77
		47	100.00

ประโยชน์จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ได้ประโยชน์ในด้านกระบวนการด้านสภาพปัญหาและด้านบุคคล (ร้อยละ 48.93) ด้านกระบวนการและด้านสภาพปัญหา (ร้อยละ 17.02) ด้านบุคคล (ร้อยละ 12.77)

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ประโยชน์จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้แก่

1. ด้านกระบวนการ จะทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1.1 การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ พบว่า มีการปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์จากเอกสาร เช่น คำอธิบายรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์และรายละเอียดเนื้อหาสาระที่จะปรับจากประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลท้องถิ่น

ส่วนใหญ่เนื้อหาสาระในท้องถิ่นที่นำมาปรับเป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหาในท้องถิ่น บุคคลสำคัญในท้องถิ่น เป็นต้น

1.2 การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ส่วนใหญ่เน้นการปฏิบัติจริง ได้แก่ โดยมีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านมาบรรยาย ให้ผู้เรียนไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ให้ผู้เรียนออกไปทัศนศึกษานอกโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นทักษะกระบวนการในการปฏิบัติ ได้แก่ การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ

1.3 การจัดทำหรือปรับสื่อการเรียนการสอน พบว่า เป็นการปรับสื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหา นั้น ๆ และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ได้แก่ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบความรู้ สื่อวัสดุอุปกรณ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. ด้านสภาพปัญหา ทำให้ทราบปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านเวลา พบว่า คณะทำงานส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื่องจากภาระงานทำประจำมาก และยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

2.2 ด้านความรู้ พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้บริหาร นักเรียน ทำให้การจัดทำเอกสารต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เช่น สื่อการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และยังขาดผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ขาดการยอมรับความคิดเห็นในการเสนอแนะ

2.3 ด้านงบประมาณ พบว่า ส่วนใหญ่งบประมาณไม่เพียงพอในการนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในส่วนของ การดำเนินงานต่าง ๆ ได้แก่ การจัดประชุม การจัดอบรม การจัดทำเอกสารหลักสูตร การจัดทำสื่อการเรียนการสอน ฯลฯ

3. ด้านบุคคล พบว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง วิทยากร หรือปราชญ์ท้องถิ่น ศึกษานิเทศก์และผู้แทนชุมชน

ตารางที่ 4. 60 หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะ

คุณลักษณะ	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะ(N=47)	1) ประกอบด้วย	11	23.40
	1.1 กระทรวงศึกษาธิการ		
	1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา		
	1.3 ผู้บริหารโรงเรียน		
	1.4 ครู		
	1.5 วิทยากรท้องถิ่น		
	2) ประกอบด้วย	5	10.64
	2.1 กระทรวงศึกษาธิการ		
	2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา		
	2.3 ผู้บริหารโรงเรียน		
	2.4 ครู		
	3) ประกอบด้วย	3	6.38
	3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา		
	3.2 ผู้บริหารโรงเรียน		
	3.3 ครู		
4) ประกอบด้วย	27	57.45	
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน			
4.2 ครู			
4.3 วิทยากรท้องถิ่น			
5) ประกอบด้วย	1	2.13	
5.1 ผู้บริหารโรงเรียน			
5.2 ครู			
รวม		47	100.00

หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะ จากการวิเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด คือผู้บริหารโรงเรียน ครูและวิทยากรท้องถิ่น (ร้อยละ 57.45) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูและวิทยากรท้องถิ่น (ร้อยละ 23.40) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครู (ร้อยละ 10.64)

ตอนที่ 4 ผลการสังเคราะห์ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย

ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในช่วงที่ทำการสังเคราะห์ พบว่า กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏผลิตงานวิจัยมากที่สุด งานวิจัยส่วนใหญ่ผลิตจากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ในช่วงพุทธศักราช 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เนื้อหาที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นเรื่องของการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ซึ่งจะใช้การดัดแปลงแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นอกจากนี้งานวิจัยยังเน้นไปที่การปรับเนื้อหา สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากหลักสูตรแกนกลางเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและปัญหาในท้องถิ่น เอกสารในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่ได้แก่ หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการสอน แบบวัดผลสัมฤทธิ์แบบสอบถามผู้เรียน แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วง 27-30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง การใช้หลักสูตรจะอยู่ในลักษณะงานวิจัยกึ่งทดลองและมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และผลการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยสถิติค่าที (t-test dependent) ระยะเวลาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 5 เดือน

ในการสังเคราะห์ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากข้อมูลในตอนที่ 1 ถึงตอนที่ 3 และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการอ่านข้อมูลโดยละเอียดของงานวิจัยจำนวน 176 เล่มนำมาวิเคราะห์แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจึงขอเสนอการสังเคราะห์ในรูปแบบของ 1. ปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Input) 2. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Process) และ 3. ผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Output) เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นลักษณะของขั้นตอนหรือกระบวนการจึงนำเสนอในรูปแบบดังกล่าว

ผู้วิจัยจะนำเสนอการสังเคราะห์ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Input)

ลักษณะปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Input) เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น งานวิจัยส่วนใหญ่มีรายละเอียดต่อไปนี้

หลักสูตร งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่าผู้วิจัยจะจัดทำหลักสูตรด้วยตนเองร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งหลักสูตรท้องถิ่นประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อหลักสูตร ระดับชั้น โรงเรียน สังกัดของโรงเรียน วิทยุทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในท้องถิ่นสามารถจัดประเภทเนื้อหาได้ 3 ประเภท ได้แก่

1) ด้านของการเกษตร เช่น เกษตรผสมผสานครบวงจร การปลูกบัวผัน การทำสวนลำไยในชุมชน โป่งน้ำร้อน เกษตรแบบพอเพียงโดยใช้ทฤษฎีใหม่ ข้าวไทย พิษพื้นบ้านอ่างทอง เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ยางพารา ปะการังในท้องถิ่น มัคคุเทศก์น้อยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2) การทำอาหารคาว-หวาน เช่น การทำน้ำตาลมะพร้าว การทำข้าวโป่ง เมี่ยง เครื่องดื่มสมุนไพร การทำผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด การทำขนมจีน ผลิตภัณฑ์บูดู

3) หัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้ยางพารา การสานกระติบข้าวจากต้นกก การผลิตเสื่อกก เครื่องปั้นดินเผา การทอผ้ามัดหมี่ การทอผ้ากะเหรี่ยง การทอผ้าตีนจก การจักสานกล่องข้าวใบตาล การทอผ้า การประดิษฐ์ดอกไม้กระดาษสาชุบน้ำยางพารา การปั้นตุ๊กตาชาววัง งานจักสานสิ่งประดิษฐ์จากแป้งสาลี การทำเป็ลญวมโดยใช้ผักตบชวา การทำอิฐมอญ ผ้าฝ้ายย้อมสีเปลือกไม้ดอกไม้จันทน์ การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์จากเครื่องเงิน การสานกระดิ่ง การสานหมวกตาล การทำรูป การทอผ้าไหม ผ้าเกล็ดเต่า การทอผ้าฝ้ายโคลน การทอผ้าไหมมัดหมี่สุรินทร์ การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว การประดิษฐ์บายศรีด้วยใบตอง การทอเสื่อกกสามเหลี่ยม การประดิษฐ์ใบตอง

ด้านบุคลากร งานวิจัยส่วนใหญ่จะพบข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในการสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตร ดังนี้

1) บุคลากรที่ทำการสร้างหลักสูตร ผู้วิจัยจะทำหน้าที่เป็นผู้สร้างหลักสูตรภายใต้การให้คำปรึกษาและคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และมีการขอความร่วมมือในเรื่องของรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานจากครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภายในท้องถิ่นของโรงเรียนที่ผู้วิจัยจะนำหลักสูตรไปใช้

2) บุคลากรที่ทำการใช้หลักสูตร ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะเป็นผู้ใช้หลักสูตรเอง บางครั้งอาจมีการขอความร่วมมือจากครูผู้สอนในโรงเรียนหรือวิทยากรท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาร่วมใช้หลักสูตรรวมถึงผู้เรียนด้วย ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่จะศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บุคคลที่ทำการประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร) ผู้วิจัยจะให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ด้านหลักสูตรและด้านเนื้อหาในท้องถิ่นอย่างน้อยด้านละ 1 คน ได้แก่ ครูผู้สอน อาจารย์มหาวิทยาลัย วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น เป็นต้น ทำการประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้

บุคคลที่ทำการประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยจะทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินด้วยตนเองจากพฤติกรรม ผลงานของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้ร่วมประเมินผลงานของเพื่อนร่วมชั้นเรียนด้วย

บุคคลที่ทำการประเมินหลังการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยจะทำการประเมินหลังการใช้หลักสูตรจากการให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และให้ผู้เรียนได้ประเมินหลักสูตรด้วยการใช้แบบสอบถามด้วย นอกจากนี้ยังพบข้อมูลเกี่ยวกับอาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

อาคารสถานที่ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนที่นำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด สนามกีฬา ห้องประชุม สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการใช้อาคารสถานที่ในท้องถิ่น ได้แก่ ลานกิจกรรมในท้องถิ่น ห้องสมุดประชาชน เป็นต้น

สื่อวัสดุอุปกรณ์ ในการทำงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะเป็นผู้จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ ด้วยตนเอง ได้แก่ เครื่องมือในการประดิษฐ์หรือจัดทำผลิตภัณฑ์หรือชิ้นงาน วัตถุดิบในการทำอาหารคาว-หวาน ภาพประกอบชิ้นงานสำเร็จรูป ฯลฯ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วีดิทัศน์ เทปบันทึกเสียง สไลด์ประกอบการบรรยาย (Power point) เครื่องฉายข้ามศีรษะ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

ทั้งยังมีเอกสารเพิ่มเติมที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ใบความรู้ ใบงานและแบบฝึกหัด

แหล่งการเรียนรู้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นแหล่งที่ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่พบได้ในท้องถิ่น เช่น ภูเขา ป่าไม้ แม่น้ำ แหล่งเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้น เช่น ห้องสมุดประชาชน สนามกีฬา ห้องประชุม โรงอาหาร อินเทอร์เน็ต และแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล เช่น ผู้ปกครอง วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น

ปัญหาที่พบในปัจจุบันพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะเป็นด้านความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครูผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้อง ขาดความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร งบประมาณในการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไม่เพียงพอ ซึ่งงบประมาณจะนำมาใช้ในส่วนการดำเนินงานต่าง ๆ ได้แก่ การประชุมบุคลากร การวางแผนในการจัดทำหลักสูตร การเชิญบุคลากรภายนอกโรงเรียนมาเป็นวิทยากรและคณะทำงาน การใช้สถานที่ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน การจัดเตรียมเอกสารหลักสูตร การจัดทำสื่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่

2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Process)

ลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Process) จากการอ่านงานวิจัยทั้งหมดสามารถแบ่งได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ การปรับหลักสูตร การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การปรับหลักสูตร จากการอ่านรายละเอียดงานวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จะอยู่ในรูปของการปรับเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนการสอนหรือปรับสื่อการเรียนการสอนใน รายวิชาที่มีอยู่แล้วหรือทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นใหม่ ดังนี้

2.1.1 รูปแบบที่ทำการปรับเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว

1) การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ ส่วนใหญ่คณะกรรมการจะทำการปรับรายวิชาที่มีอยู่ใน หลักสูตรแกนกลางแล้วนำเนื้อหาในท้องถิ่นผนวกเข้าไป โดยการเชิญบุคลากรมาร่วมดำเนินการปรับ เนื้อหาสาระ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้เรียน วิทยากรหรือ ประชาชนท้องถิ่น ผู้ปกครอง เพื่อทำการประชุม ระดมความคิดเห็นในการปรับเนื้อหาสาระ สถานที่ คือ ห้องประชุมของโรงเรียน โดยการศึกษารายละเอียดข้อมูลที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชาของกลุ่ม สาระ วิเคราะห์จุดที่จะปรับเนื้อหา กำหนดขอบข่ายเนื้อหาที่จะดำเนินการปรับ รวมไปถึงตรวจสอบ แผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาเพียงใดและทำการศึกษาวิเคราะห์ รวบรวมสภาพ ความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์และรายละเอียดเนื้อหาสาระที่จะปรับ จากประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลท้องถิ่น

ส่วนใหญ่เนื้อหาสาระในท้องถิ่นที่นำมาปรับเป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหาในท้องถิ่น บุคคลสำคัญในท้องถิ่น เป็นต้น

2) การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้

ส่วนใหญ่คณะกรรมการจะทำการปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่ง มีกิจกรรมที่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความหวงแหน ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวของท้องถิ่นตนเอง

กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่พบในงานวิจัย ได้แก่ การเชิญวิทยากรหรือประชาชนท้องถิ่นมา บรรยายในบางคาบเรียน การให้ผู้เรียนได้ไปสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่น ให้ผู้เรียนออกไปทัศนศึกษา นอกโรงเรียนตามแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ หลากหลายและเน้นทักษะกระบวนการในการปฏิบัติอีกด้วย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม มีการใช้วัสดุหลักสูตรประกอบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด

3) การจัดทำหรือปรับสื่อหรือเอกสารการเรียนการสอน

ส่วนใหญ่คณะกรรมการจะทำการศึกษา รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นแล้วนำมา วิเคราะห์ในส่วนที่เกี่ยวกับสื่อการสอน มีการสำรวจประเภทของสื่อและเอกสารการเรียนการสอนใน โรงเรียน วิเคราะห์ความต้องการในการใช้สื่อและเอกสารการเรียนการสอนของครูผู้สอนและผู้เรียน และปรับปรุงสื่อที่มีอยู่โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น โดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์จากครูผู้สอน ผู้เรียน

สื่อหรือเอกสารการเรียนการสอนที่พบประกอบไปด้วย ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป หนังสืออ่านประกอบ ฯลฯ ซึ่งสื่อและเอกสารการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่นหรือเนื้อหาท้องถิ่น ใช้งบประมาณน้อย มีการเลือกใช้สื่อที่ร่วมสมัยวัสดุหาได้ง่ายภายในท้องถิ่น เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2.2 การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น แบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) การศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในต่าง ๆ ดังนี้

ข้อมูลของท้องถิ่น ผู้วิจัยจะทำการศึกษาสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในหลาย ๆ ด้าน เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและประเพณี การประกอบอาชีพทั้งในอดีตและปัจจุบัน ข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากบุคคลในท้องถิ่น นักเรียน ผู้ปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การสังเกตพฤติกรรม การประชุมเพื่อระดมความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและครอบครัว ซึ่งข้อมูลนี้ผู้วิจัยจะรวบรวมในส่วนของความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน สภาพของครอบครัวในเรื่องของจำนวนบุคคล การประกอบอาชีพ รายได้ ปัญหา เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ผู้จัดทำหลักสูตรจะเข้าไปทำการพูดคุย สัมภาษณ์ผู้เรียน ผู้ปกครองและมีการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนด้วย

ข้อมูลของโรงเรียน ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูลโดยทั่วไป เช่น ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ซึ่งข้อมูลของโรงเรียนได้มาจากการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์และสอบถามจากครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรภายในโรงเรียน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความต้องการพื้นฐานของท้องถิ่น โรงเรียน นักเรียนและครอบครัวแล้ว จากนั้นจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสรุปเป็นความต้องการจำเป็นที่สามารถเป็นไปได้ จากนั้นจะศึกษาหลักสูตรแกนกลางเพื่อตรวจสอบปรัชญา หลักการ จุดหมาย โครงสร้างเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน สื่อ การวัดการประเมินผลเพื่อพิจารณาว่ามีส่วนใดที่หลักสูตรแกนกลางได้เปิดให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมแล้วจึงจะกำหนดเรื่องที่จะจัดทำเป็นเนื้อหาในหลักสูตรท้องถิ่นต่อไป

จากการที่ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นที่จะทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานแล้ว จากนั้นผู้วิจัยจะทำการร่างหลักสูตรท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2) การร่างหลักสูตรท้องถิ่น ในการร่างหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะร่างหลักสูตรร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในบางครั้งอาจมีการขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนที่จะใช้หลักสูตร

จากการอ่านงานวิจัยพบว่าองค์ประกอบสำคัญในหลักสูตรที่ทำการร่างหลักสูตรขึ้นมานั้น ได้แก่ การกำหนดจุดประสงค์ การกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลและการจัดทำเอกสารหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การกำหนดจุดประสงค์ ผู้วิจัยจะกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรต้องอิงให้ครอบคลุมด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Process) และด้านกระบวนกร (Attitude) โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำในการกำหนดจุดประสงค์ดังกล่าว

2. การกำหนดเนื้อหาสาระ งานวิจัยส่วนใหญ่ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรต้องอิงพบว่ามีกำหนดเนื้อหาสาระดังนี้

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลและประเด็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นจากการศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐานแล้ว จากนั้นผู้วิจัยจะจัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำและปรับแก้จึงจะนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งจนแบบสอบถามมีความถูกต้องและเหมาะสม

จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้เรียน ผู้ปกครอง วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่นและนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์และสรุปผลความต้องการในด้านเนื้อหาของท้องถิ่น ซึ่งการกำหนดเนื้อหาในหลักสูตรท้องถิ่นจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นโดยเฉพาะ

3. การกำหนดเกณฑ์การวัดและการประเมินผล ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะทำวัดและประเมินผลจากแบบทดสอบ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน คะแนนทักษะการปฏิบัติงานและคะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีเกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป หากพบว่ามีผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผล ผู้สอนจะทำการสอนซ่อมเสริม การฝึกปฏิบัติชิ้นงานและการทดสอบผู้เรียนอีกครั้งจนกว่าผู้เรียนจะผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผล

4. การจัดทำเอกสารหลักสูตร จากการอ่านงานวิจัยพบที่มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรดังนี้

1) คู่มือครู ผู้วิจัยจะจัดทำด้วยตนเอง ส่วนใหญ่คู่มือครูจะประกอบไปด้วยข้อมูลของหลักสูตร จุดประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อแหล่งการเรียนรู้ วิธีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

2) แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่ประกอบด้วยชื่อกลุ่มประสบการณ์/วิชา ชื่อแผนการสอน/เรื่อง จำนวนคาบสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการสอน สื่อ/แหล่งการเรียนรู้และการวัดการประเมินผลการเรียนรู้

หลังจากที่ทำการร่างหลักสูตรตามขั้นตอนข้างต้นเสร็จแล้ว ผู้ร่างหลักสูตรจะทำการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อจะได้ทราบว่าหลักสูตรที่ได้ร่างขึ้นนั้นมีความถูกต้อง เหมาะสมหรือมีความพร้อมจะนำไปใช้จริงมากน้อยเพียงใด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร

ผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ร่างหลักสูตรจะทำการพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญที่จะทำการตรวจสอบหลักสูตร โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ

- 1) ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอน
- 2) ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์เกี่ยวกับหลักสูตร
- 3) ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาในท้องถิ่น

โดยมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญข้างต้นอย่างน้อยด้านละ 1 คนและจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดอยู่ที่จำนวน 3-5 คน ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาในท้องถิ่น

ผู้เชี่ยวชาญจะทำการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตร ได้แก่ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

จากนั้นผู้วิจัยทำการติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญก่อน และประสานงานไปยังสถาบันที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ ให้ออกหนังสือเชิญและส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ ซึ่งจะต้องใช้เวลาอยู่ในช่วง 1-2 สัปดาห์ในการให้ผู้เชี่ยวชาญได้อ่านข้อมูลโดยละเอียดและให้ข้อความคิดเห็นที่ต้องปรับปรุงหรือแก้ไข ในระหว่างนี้ผู้วิจัยจะมีการพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านเป็นระยะ เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจะไปรับเอกสารหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง จากนั้นจะนำข้อความคิดเห็นมาวิเคราะห์และปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อทำการปรับปรุงและแก้ไขให้หลักสูตรมีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะมีการส่งเอกสารหลักสูตรที่ปรับปรุงเสร็จไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งและเกิดความเชื่อมั่นที่จะนำหลักสูตรไปใช้จริงมากยิ่งขึ้น

เมื่อได้หลักสูตรที่มีความสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยจะทำการประสานงานกับทางโรงเรียนและให้สถาบันที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนที่จะใช้หลักสูตร หลังจากโรงเรียนตอบรับให้ความร่วมมือในการที่จะนำหลักสูตรไปใช้แล้วก็จะเข้าสู่กระบวนการใช้หลักสูตรต่อไป

ในการที่จะทราบว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมาและตรวจสอบคุณภาพเสร็จแล้วนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่ จะขึ้นกับกระบวนการที่สำคัญคือการใช้หลักสูตร จากการศึกษางานวิจัยพบว่ามีรายละเอียดของการนำหลักสูตรไปใช้ ดังต่อไปนี้

2.3 การใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ในการใช้หลักสูตรท้องถิ่นนั้นเป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การบริหารการใช้หลักสูตร พบรายละเอียดต่อไปนี้

การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ผู้วิจัยจะเชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่นเข้ารับฟังการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นที่ได้พัฒนาขึ้นโดยผู้ชี้แจงคือผู้วิจัย สถานที่ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร คือ ห้องประชุมโรงเรียนหรือห้องเรียน

การจัดครูเข้าสอน มีอยู่ 2 ลักษณะได้แก่

- 1) ผู้วิจัยจะทำหน้าที่เป็นผู้สอนด้วยตนเอง
- 2) ผู้วิจัยมอบหมายให้ครูในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรเป็นผู้สอน

ในการสอนบางคาบที่มีการจัดเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่มีเนื้อหาเฉพาะ จะมีการเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่นเข้ามาจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมในเนื้อหาที่นั้น

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร ผู้วิจัยทำหน้าที่ใช้หลักสูตรด้วยตนเอง หรือผู้วิจัยมอบหมายให้ครูในโรงเรียนใช้หลักสูตร ผู้วิจัยจะจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องของสถานที่สอน คือ ผู้วิจัยจะขอความอนุเคราะห์จากทางโรงเรียนในการใช้สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนคือ ห้องเรียนหรือสถานที่อื่น ๆ ภายในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา โรงอาหาร สนามหน้าเสาธง เป็นต้น การจัดหากระดาษ เครื่องฉายข้ามศีรษะ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กรรไกร สี กาว ฯลฯ

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ผู้วิจัยจะจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง ได้แก่ ใบความรู้ ใบงานและแบบฝึกหัด สำหรับสื่อการเรียนการสอน ผู้วิจัยจะทำการสร้างสื่อหรือจัดหาสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง เช่น สื่อวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องมือในการประดิษฐ์หรือจัดทำผลิตภัณฑ์หรือชิ้นงาน วัตถุดิบในการทำอาหารคาว-หวาน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วิดิทัศน์ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

เมื่อมีการบริหารการใช้หลักสูตรแล้ว จะเป็นขั้นตอนของการสอนซึ่งจากการอ่านงานวิจัยพบรายละเอียดเกี่ยวกับการสอนดังนี้

2) การสอน ผู้ที่ทำหน้าที่สอนคือ ผู้วิจัยหรือครูในโรงเรียนและบางคาบเรียนอาจมีวิทยากรท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านมาจัดการเรียนการสอนด้วย ในการสอนจะใช้แผนการจัดการเรียนรู้ในการสอนทุกครั้ง โดยแผนการจัดการเรียนรู้จะอยู่ในช่วง 1-2 ชั่วโมง

การเตรียมความพร้อมก่อนการสอน ส่วนใหญ่ผู้สอนจะให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเป็นแบบปรนัยและอัตนัย แต่ส่วนใหญ่เป็นแบบปรนัย เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นในเนื้อหาของผู้เรียน

จากนั้นจะเริ่มเข้าสู่ขั้นสอน ซึ่งเป็นการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนได้แก่

2.1 ขั้นนำ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะนำความสนใจในการเข้าสู่เนื้อหา มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรักอยากเรียนรู้ในเนื้อหาที่นั้น จากการอ่านงานวิจัยพบ 2 รูปแบบได้แก่

1) รูปแบบที่มีผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน ได้แก่ ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ การฟังบรรยายจากผู้สอนหรือวิทยากรท้องถิ่น การให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม

2) รูปแบบที่มีผู้สอนและนักเรียนร่วมกันนำเข้าสู่บทเรียน ได้แก่ ผู้สอนจะนำภาพหรือสิ่งของต่าง ๆ แสดงให้ผู้เรียนได้เห็น จากนั้นผู้สอนจะตั้งประเด็นคำถามถามผู้เรียน การให้นักเรียนจับคู่กันพูดคุยหรือบอกเล่าเรื่องราวที่ผู้สอนกำหนดแล้วสุ่มมานำเสนอหน้าชั้นเรียน การทบทวนความรู้จากการไปศึกษาดูงาน การฟังเพลงหรือดูชมวิดีโอ การอ่านข่าว การเล่าเรื่องแล้วตั้งคำถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในห้องเรียน

เมื่อมีการนำเข้าสู่บทเรียนแล้ว ผู้สอนจะเริ่มทำการสอนดังรายละเอียดที่พบในการอ่านงานวิจัยดังนี้

2.2 ขั้นสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นสอนขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหา โดยสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1) การสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดทักษะโดยการสาธิตแล้วลงมือปฏิบัติ จะสอนเนื้อหาประเภทการประกอบอาชีพในท้องถิ่นแนวคิดและหลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน ส่วนใหญ่ผู้สอนจะใช้วิธีสอนโดยการบรรยายและสาธิตให้ผู้เรียนได้เห็นและปฏิบัติตามทีละขั้นตอน มีการใช้คำถาม การยกตัวอย่าง จากนั้นจะแจกใบความรู้และใบงานให้กับผู้เรียนเพื่อฝึกปฏิบัติจริง โดยผู้สอนจะให้คำแนะนำและช่วยเหลือตลอดการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด มีการใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นโดยการสัมภาษณ์บุคคลเพื่อเก็บข้อมูลมานำเสนอและแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในห้องเรียน

2) การสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา จะสอนเนื้อหาประเภทความคิด ความเชื่อ ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ส่วนใหญ่ผู้สอนจะชี้แจงให้รายละเอียดของเนื้อหาที่จะเรียนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้ การเล่นเกม รูปแบบต่าง ๆ จากนั้นสมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยกันแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อมูลที่ได้นำเสนอในรูปแบบแผนผังมโนทัศน์ (Mind mapping) พร้อมกับแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนกลุ่มอื่น มีการให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ การเล่าเรื่อง การให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลในเรื่องนั้น ๆ แล้วใช้เทคนิคการสำรวจ สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลที่มีอยู่ในท้องถิ่นแล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนในคาบเรียนถัดไป

หลังจากที่ผู้สอนทำการจัดการเรียนการสอนในขั้นสอนเสร็จแล้ว ผู้สอนจะทำการทบทวนความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยการสรุปความรู้ที่ได้ ตั้งแนวทางที่พบได้ดังนี้

2.3 ขั้นสรุป ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปความรู้ในรูปแบบแผนผังมโนทัศน์ (Mind mapping) ลงบนสมุดบันทึกหรือการทำรายงาน จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนจะร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นและซักถามหรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อให้ได้ข้อสรุปของความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนการสอน

ในการอ่านรายละเอียดของงานวิจัยทำให้พบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ดังนี้

สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้จัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง ได้แก่

1) สื่อวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องมือในการประดิษฐ์หรือจัดทำผลิตภัณฑ์หรือชิ้นงาน วัตถุดิบในการทำอาหารคาว-หวาน ภาพประกอบชิ้นงานสำเร็จรูป ฯลฯ

2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิดิทัศน์ เทปบันทึกเสียง สไลด์ประกอบการบรรยาย (Power point) ฯลฯ

วัสดุหลักสูตร ผู้วิจัยจะทำการสร้างวัสดุหลักสูตร จากนั้นผู้สอนจะต้องใช้วัสดุหลักสูตรประกอบการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ใบความรู้ ประกอบด้วยเนื้อหา ภาพประกอบ ออกแบบให้มีสีสันทสวยงาม น่าอ่าน ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน โดยผู้สอนจะแจกใบความรู้ให้ผู้เรียนศึกษาในชั้นสอน

2) ใบงาน ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนหรือวิธีการต่าง ๆ มีการออกแบบให้มีสีสันทสวยงาม น่าอ่าน ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน โดยผู้สอนจะแจกใบงานให้ผู้เรียนในชั้นสอน แล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตามข้อมูลในใบงาน

3) แบบฝึกหัด มีลักษณะเป็นแบบอัตนัยและแบบปรนัย แต่ส่วนใหญ่ที่พบเป็นแบบอัตนัย โดยมีข้อความเกี่ยวข้องของความรู้เนื้อหาที่เรียนและเว้นที่ว่างไว้ให้เขียนตอบ แบบปรนัยโดยให้ผู้เรียนทำการสรุปเป็นแผนผังมโนทัศน์ (Mind mapping) ผู้สอนจะแจกแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนหลังจากขั้นสรุปแล้วให้ผู้เรียนนำมาส่งในคาบเรียนถัดไป

นอกจากการใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้และวัสดุหลักสูตรดังที่กล่าวมาในข้างต้นแล้ว ในบางคาบเรียนผู้สอนยังมีการใช้แหล่งการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนหรือมีการใช้แหล่งการเรียนรู้หลังจากการเรียนการสอน โดยรายละเอียดต่อไปนี้

1) แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในระหว่างการเรียนการสอน ผู้สอนจะชี้แจงและนำผู้เรียนศึกษาค้นคว้าในแหล่งการเรียนรู้ในระหว่างการจัดการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ สนามกีฬา โรงอาหาร อาคารเอนกประสงค์ เป็นต้น

2) แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้หลังจากการเรียนการสอน ผู้สอนจะชี้แจงและมอบหมายให้ผู้เรียนไปทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดประชาชน สวนสาธารณะ ภูเขา ทะเล แม่น้ำ ผู้ปกครอง วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น การใช้อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบได้ในระหว่างการเรียนการสอนซึ่งมีข้อมูลดังนี้

1) แบบสังเกตพฤติกรรม ผู้สอนจะใช้แบบสังเกตพฤติกรรมในการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอน โดยกำหนดประเด็นของพฤติกรรมในแบบสังเกตพฤติกรรมซึ่ง

เป็นแบบCheck-list บางครั้งใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เพื่อสังเกตว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมอย่างไรในระหว่างการจัดการเรียนการสอน

2) แบบทดสอบหลังเรียน ส่วนใหญ่ในคาบเรียนสุดท้ายของการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ใช้เวลาในช่วง 30-60 นาที เกณฑ์ที่ใช้ประเมินคือได้ผลการทดสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป

3) แบบประเมินผลงานหรือแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ผู้สอนจะทำการประเมินผลงานผู้เรียนโดยใช้แบบประเมินผลงานหรือแบบประเมินการฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเองและเพื่อนร่วมชั้น จากนั้นผู้สอนจะนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปผลและแสดงผลการประเมินผลงานไว้ที่ป้ายประชาสัมพันธ์ในชั้นเรียน

ในกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนจะมีการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ผู้เรียนที่มีผลการทดสอบไม่ถึงร้อยละ 80 ผู้สอนจะจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมหรือการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติและทำการประเมินผลอีกครั้งหรือจะทำการสอนซ่อมเสริมจนกว่าผู้เรียนจะผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

หลังจากที่มีการนำหลักสูตรไปใช้สอนแล้ว ผู้สอนจะทำการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยผู้สอนจะทำการบันทึกหลังการสอนทุกครั้ง เพื่อจะได้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไข และการสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรของผู้เรียน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ทำให้ได้ทราบข้อบกพร่องหรือจุดที่ควรปรับปรุงหากจะมีการนำหลักสูตรนี้ไปใช้ต่อไป มีการประชุมติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร สำหรับสถานที่ที่ใช้ประชุมคือ หอประชุมโรงเรียน ห้องเรียน และงานวิจัยที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไม่พบข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศเลย

ผลจากการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เป็นข้อมูลที่ได้หลังจากการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากการที่ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียนและทำการวัดประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรือ .05

2) ผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามและทำการสัมภาษณ์ผู้เรียนหลังจากจัดการเรียนการสอนเสร็จแล้ว จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และสรุปผล และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปและเรียบเรียง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เรียนและผู้สอนให้ข้อความคิดเห็นหลังการใช้หลักสูตรดังนี้

ผู้เรียนได้ให้ข้อมูลว่า หลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับสภาพของท้องถิ่นด้านต่าง ๆ มากขึ้น เป็นหลักสูตรที่ดี มีความหลากหลาย สามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดในการประกอบอาชีพได้และทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

นอกจากนี้ ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังมีความพึงพอใจกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ เนื้อหา กิจกรรม การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์และให้ความเห็นว่า ควรปรับปรุงในเรื่องระยะเวลาให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา ควรมีการเพิ่มเวลาต่อแผนการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น

สำหรับงานวิจัยที่มอบหมายให้ครูในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรทำการจัดการเรียนการสอนเองพบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนให้ข้อความคิดเห็นว่า หลักสูตรท้องถิ่นมีเอกสารหลักสูตรที่ดี ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนต่อไปได้และหลักสูตรท้องถิ่นควรปรับปรุงในเรื่องระยะเวลาให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา ควรมีการเพิ่มเวลาต่อแผนการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น

2.4 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

มีลักษณะการประเมินที่พบจากการอ่านงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังนี้

1) การประเมินก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น (ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรก่อนใช้)

ผู้ที่ทำการประเมินก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอน ผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาในท้องถิ่น อย่างน้อยด้านละ 1 คน

ส่วนใหญ่จะประเมินจากเอกสารหลักสูตร เช่น หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินทักษะปฏิบัติงาน เป็นต้น

หลังจากผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินและให้ข้อความคิดเห็นเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อความคิดเห็นมาปรับปรุงและแก้ไขเอกสารหลักสูตรให้ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งอาจมีการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นจึงจะนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน

2) การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ผู้วิจัยจะทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนในการเตรียมก่อนขั้นนำและแบบทดสอบหลังเรียนหลังจากที่จัดการเรียนการสอนเสร็จแล้ว ซึ่งแบบทดสอบมีทั้งแบบปรนัยและอัตนัย ส่วนใหญ่จะใช้แบบทดสอบแบบปรนัย ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบในช่วง 30-60 นาที จากนั้นผู้วิจัยจะทำการตรวจด้วยตนเองและชี้แจงคะแนนให้ผู้เรียนได้ทราบ ทั้งยังมีการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบวัดทักษะการปฏิบัติงานของผู้เรียนระหว่างทำการเรียนการสอนอีกด้วย

3) การประเมินหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อสำรวจความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรจากผู้เรียน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม การสัมภาษณ์มาวิเคราะห์

และสรุปผล ซึ่งผลที่ได้จะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหากมีการนำไปใช้ในครั้งต่อไป

ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยคนในชุมชน ได้แก่ วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีการประชุมร่วมกับคณะทำงาน ได้แก่ ผู้วิจัย ครู ผู้บริหารโรงเรียนในการเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงเนื้อหาสาระ การกำหนดวัตถุประสงค์ และกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล

2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการใช้หลักสูตรท้องถิ่น คนในชุมชน ได้แก่ วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการให้สัมภาษณ์ผู้เรียน การเป็นวิทยากรในชั้นเรียน เช่น การสาธิตกระบี่ข้าวจากต้นกก การทอเสื่อ การทำเครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ การให้บริการศึกษาดูงานและแนะนำแหล่งการเรียนรู้ เช่น การเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสานบ้านกะเหรี่ยง ฯลฯ การร่วมสละแรงทรัพย์ แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ เช่น การเสียสละเวลาพาผู้เรียนไปศึกษาดูงาน ให้บริการรับส่งโดยไม่คิดค่าบริการ ฯลฯ

3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น คนในชุมชนเข้ามาสนทนากลุ่มร่วมกับคณะทำงานเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรต่อไป

นอกจากนี้ จากงานวิจัยยังพบประเด็นข้อความเห็นของคนในชุมชนเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า คนในชุมชนมีความรู้สึกภาคภูมิใจและยินดีในการที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและคนในชุมชนยังเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีประโยชน์หลายด้านทั้งต่อผู้เรียนโรงเรียน และคนในชุมชนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่พบปัญหาต่าง ๆ จากการอ่านรายละเอียดงานวิจัย ได้แก่

1) ปัญหาในด้านของเวลา ส่วนใหญ่คณะทำงานไม่มีเวลาในการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาเหตุได้แก่ คณะทำงานมีหน้าที่ในงานประจำมาก ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมอบรมประชุม สัมมนาในเรื่องของหลักสูตรท้องถิ่น ทำให้ขาดทักษะ ประสบการณ์และความเข้าใจในขั้นตอนหรือกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2) ปัญหาในด้านความรู้ ส่วนใหญ่จะพบว่าครูขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรบุคคลอื่น เช่น ศึกษานิเทศก์ วิทยากรท้องถิ่น ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารไม่ให้การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร ขาดความร่วมมือจากท้องถิ่นหรือแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้อง นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของรายวิชาท้องถิ่น ศึกษานิเทศก์ขาดการกำกับและติดตามผล ขาดผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาหลักสูตรและขาดการยอมรับความคิดเห็นในการเสนอแนะ

นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น สื่อ และวัสดุอุปกรณ์หลักสูตรไม่เพียงพอ สื่อและวัสดุอุปกรณ์หลักสูตรขาดความน่าสนใจและความทันสมัย แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นไม่เพียงพอ การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรยังไม่หลากหลาย

3) ปัญหาด้านงบประมาณ ส่วนใหญ่งบประมาณที่จัดสรรมาในส่วนของงานดำเนินงานไม่เพียงพอ ซึ่งงบประมาณจะนำมาใช้ในส่วนการดำเนินงานต่าง ๆ ได้แก่ การประชุมบุคลากร การวางแผนในการจัดทำหลักสูตร การเชิญบุคลากรภายนอกโรงเรียนมาเป็นวิทยากรและคณะทำงาน การใช้สถานที่ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน การจัดเตรียมเอกสารหลักสูตร การจัดทำสื่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่

งานวิจัยส่วนใหญ่จะมีการดำเนินการระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

3. ผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Output)

3.1 รูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น

จากการอ่านงานวิจัยพบรูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

1) รูปแบบที่ทำการปรับเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว

ส่วนใหญ่คณะทำงานจะทำการปรับรายวิชาที่มีอยู่ในหลักสูตรแกนกลางแล้วนำเนื้อหาในท้องถิ่นผนวกเข้าไป โดยการเชิญบุคลากรมาร่วมดำเนินการปรับเนื้อหาสาระ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้เรียน วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น ผู้ปกครอง เพื่อทำการประชุม ระดมความคิดเห็นในการปรับเนื้อหาสาระ สถานที่ คือ ห้องประชุมของโรงเรียน โดยการศึกษารายละเอียดข้อมูลที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชาของกลุ่มสาระ วิเคราะห์จุดที่จะปรับเนื้อหา กำหนดขอบข่ายเนื้อหาที่จะดำเนินการปรับ รวมไปถึงตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาเพียงใดและทำการศึกษาวิเคราะห์ รวบรวมสภาพความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์และรายละเอียดเนื้อหาสาระที่จะปรับจากประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลท้องถิ่น

ส่วนใหญ่เนื้อหาสาระในท้องถิ่นที่นำมาปรับเป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหาในท้องถิ่น บุคคลสำคัญในท้องถิ่น เป็นต้น

การปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่พบในงานวิจัย ได้แก่ การเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่นมาบรรยายในบางคาบเรียน การให้ผู้เรียนได้ไปสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่น ให้ผู้เรียนออกไปทัศนศึกษาออกโรงเรียนตามแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นทักษะกระบวนการในการปฏิบัติอีกด้วย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม

2) รูปแบบที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นใหม่

ส่วนใหญ่คณะกรรมการจะทำการปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีกิจกรรมที่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความหวงแหน ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวของท้องถิ่นตนเอง

3.2 ลักษณะเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น

ลักษณะเนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในท้องถิ่นสามารถจัดประเภทเนื้อหาได้ 3 ประเภท ได้แก่

1) ด้านของการเกษตร เช่น เกษตรผสมผสานครบวงจร การปลูกบัวผัน การทำสวนลำไยในชุมชน ไปนน้ำร้อน เกษตรแบบพอเพียงโดยใช้ทฤษฎีใหม่ ข้าวไทย พืชพื้นบ้านอ่างทอง เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ยางพารา ปะการังในท้องถิ่น มัคคุเทศก์น้อยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2) การทำอาหารคาว-หวาน เช่น การทำน้ำตาลมะพร้าว การทำข้าวโป่ง เมี่ยง เครื่องดื่มสมุนไพร การทำผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด การทำขนมจีน ผลิตภัณฑ์บูดู

3) หัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้ยางพารา การสานกระติบข้าวจากต้นกก การผลิตเสื่อกก เครื่องปั้นดินเผา การทอผ้ามัดหมี่ การทอผ้ากะเหรี่ยง การทอผ้าตีนจก การจักสานกล่อ่งข้าว ใบตาล การทอผ้า การประดิษฐ์ดอกไม้กระดาษสาชุบน้ำยางพารา การปั้นตุ๊กตาชาววัง งานจักสาน สิ่งประดิษฐ์จากแป้งสาลี การทำเป็ลญวมโดยใช้ผักตบชวา การทำอิฐมอญ ผ้าฝ้ายย้อมสีเปลือกไม้ ดอกไม้จันทน์ การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์จากเครื่องเงิน การสานกระดัง การสานหมวกตาล การทำธูป การทอผ้าไหม ผ้าเกล็ดเต่า การทอผ้าฝ้ายโคลน การทอผ้าไหมมัดหมี่ สุรินทร์ การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว การประดิษฐ์บายศรีด้วยใบตอง การทอเสื่อกก สามเหลี่ยม การประดิษฐ์ใบตอง

3.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนที่พบจากการอ่านรายละเอียดงานวิจัย มีดังนี้

1) การสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดทักษะโดยการสาธิตแล้วลงมือปฏิบัติ จะสอนเนื้อหาประเภท การประกอบอาชีพในท้องถิ่นแนวคิดและหลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน ส่วนใหญ่ผู้สอนจะใช้วิธีสอนโดยการบรรยายและสาธิตให้ผู้เรียนได้เห็นและปฏิบัติตามทีละขั้นตอน มีการใช้คำถาม การยกตัวอย่าง จากนั้นจะแจกใบความรู้และใบงานให้กับผู้เรียนเพื่อฝึกปฏิบัติจริง โดยผู้สอนจะให้คำแนะนำและช่วยเหลือตลอดการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด มีการใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นโดยการสัมภาษณ์บุคคลเพื่อเก็บข้อมูลมานำเสนอและแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในห้องเรียน

2) การสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา จะสอนเนื้อหาประเภทความคิด ความเชื่อ ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ส่วนใหญ่ผู้สอนจะชี้แจงให้รายละเอียดของเนื้อหาที่จะเรียนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้ การเล่นเกม รูปแบบต่าง ๆ จากนั้นสมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยกันแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อมูลที่ได้นำเสนอในรูปแบบแผนผังมโนทัศน์ (Mind mapping) พร้อมกับแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนกลุ่มอื่น มีการให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ การเล่าเรื่อง การให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลในเรื่องนั้น ๆ แล้วใช้เทคนิคการสำรวจ สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลที่มีอยู่ในท้องถิ่นแล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนในคาบเรียนถัดไป

3.4 สื่อประกอบการเรียนรู้และวัสดุหลักสูตร

สื่อประกอบการเรียนรู้

ผู้วิจัยจะเป็นผู้เตรียมและจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่

1) สื่อวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องมือในการประดิษฐ์หรือจัดทำผลิตภัณฑ์หรือชิ้นงาน วัตถุดิบในการทำอาหารคาว-หวาน ภาพประกอบชิ้นงานสำเร็จรูป ฯลฯ

2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิดิทัศน์ เทปบันทึกเสียง สไลด์ประกอบการบรรยาย (Power point) ฯลฯ

วัสดุหลักสูตร

ผู้วิจัยจะทำการสร้างวัสดุหลักสูตร จากนั้นผู้สอนจะต้องใช้วัสดุหลักสูตรประกอบการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ใบความรู้ ประกอบด้วยเนื้อหา ภาพประกอบ ออกแบบให้มีสีสันสวยงาม น่าอ่าน ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน โดยผู้สอนจะแจกใบความรู้ให้ผู้เรียนศึกษาในชั้นสอน

2) ใบงาน ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนหรือวิธีการต่าง ๆ มีการออกแบบให้มีสีสันสวยงาม น่าอ่าน ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน โดยผู้สอนจะแจกใบงานให้ผู้เรียนในชั้นสอน แล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตามข้อมูลในใบงาน

3) แบบฝึกหัด มีลักษณะเป็นแบบอัตนัยและแบบปรนัย แต่ส่วนใหญ่ที่พบเป็นแบบอัตนัย โดยมีข้อความเกี่ยวข้องของความรู้เนื้อหาที่เรียนและเว้นที่ว่างไว้ให้เขียนตอบ แบบปรนัยโดยให้ผู้เรียนทำการสรุปเป็นแผนผังมโนทัศน์ (Mind mapping) ผู้สอนจะแจกแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนหลังจากขั้นสรุปแล้วให้ผู้เรียนนำมาส่งในคาบเรียนถัดไป

3.5 แหล่งการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอน

แหล่งการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในระหว่างการเรียนการสอน

ผู้สอนจะชี้แจงและนำผู้เรียนศึกษาค้นคว้าในแหล่งการเรียนรู้ในระหว่างการจัดการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ สนามกีฬา โรงอาหาร อาคารเอนกประสงค์ เป็นต้น

2) แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้หลังจากการเรียนการสอน

ผู้สอนจะชี้แจงและมอบหมายให้ผู้เรียนไปทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดประชาชน สวนสาธารณะ ภูเขา ทะเล แม่น้ำ ผู้ปกครอง วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น การใช้อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1) แบบสังเกตพฤติกรรม ผู้สอนจะใช้แบบสังเกตพฤติกรรมในการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอน โดยกำหนดประเด็นของพฤติกรรมในแบบสังเกตพฤติกรรมซึ่งเป็นแบบCheck-list บางครั้งใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เพื่อสังเกตว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมอย่างไรในระหว่างการจัดการเรียนการสอน

2) แบบทดสอบหลังเรียน ส่วนใหญ่ในคาบเรียนสุดท้ายของการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ใช้เวลาในช่วง 30-60 นาที เกณฑ์ที่ใช้ประเมินคือได้ผลการทดสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป

3) แบบประเมินผลงานหรือแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ผู้สอนจะทำการประเมินผลงานผู้เรียนโดยใช้แบบประเมินผลงานหรือแบบประเมินการฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเองและเพื่อนร่วมชั้น จากนั้นผู้สอนจะนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปผลและแสดงผลการประเมินผลงานไว้ที่ป้ายประชาสัมพันธ์ในชั้นเรียน

ในกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนจะมีการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ผู้เรียนที่มีผลการทดสอบไม่ถึงร้อยละ 80 ผู้สอนจะจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมหรือการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติและทำการประเมินผลอีกครั้งหรือจะทำการสอนซ่อมเสริมจนกว่าผู้เรียนจะผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย ซึ่งจะใช้การสังเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณลักษณะ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ คือ เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยระหว่างปีพุทธศักราช 2544 จนถึงปัจจุบัน ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยที่พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่าง คือ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยที่พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบันที่ได้จากการสืบค้นบนฐานข้อมูลออนไลน์จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ThaiLis) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำหรับเครื่องมือการวิจัย คือ แบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมงานวิจัยด้วยตนเองพร้อมกับการบันทึกรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ตามขั้นตอนต่อไปนี้ 1. ผู้วิจัยทำการดาวน์โหลดวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ (Fulltext) จากฐานข้อมูลออนไลน์ 2. ผู้วิจัยทำการอ่านวิจัยตลอดทั้งเล่มให้ละเอียดในทุกละเอียดของงานวิจัย 3. บันทึกข้อมูลของงานวิจัยลงแบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 4. นำข้อมูลจากแบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มาทำการศึกษาต่อไป ต่อมาเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลออกมาในรูปของการสังเคราะห์เชิงปริมาณและการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ จากนั้นใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและบรรยายเพื่อสรุปผลการวิจัยตามเนื้อหาสาระทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์ 2. ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2. ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3. ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และ 4. การสังเคราะห์ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย สำหรับสถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์

ผลการวิจัยพบว่า สถาบันที่ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด คือ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นคณะที่ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด ซึ่งอยู่ในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ส่วนใหญ่ทำการวิจัยในระดับปริญญาโท และเป็นเพศหญิง นอกจากนี้ ปีที่พิมพ์เผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุดคือ พ.ศ.2546 งานวิจัยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับหรือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่ผู้วิจัยทำการปรับหรือจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นใหม่

ภูมิภาคที่ใช้ในการวิจัยหรือใช้หลักสูตรส่วนใหญ่เป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำการวิจัยในชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลความถี่/ร้อยละ และค่าเฉลี่ย/การวัดการกระจาย มีการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตาราง และความเรียง

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย

ผู้วิจัยจะนำเสนอสรุปผลการสังเคราะห์ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Input)

ลักษณะปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Input) เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น งานวิจัยส่วนใหญ่มีรายละเอียดต่อไปนี้

หลักสูตร งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่าผู้วิจัยจะจัดทำหลักสูตรด้วยตนเองร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งหลักสูตรท้องถิ่นประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อหลักสูตร ระดับชั้น โรงเรียน สังกัดของโรงเรียน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในท้องถิ่นสามารถจัดประเภทเนื้อหาได้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) ด้านของการเกษตร 2) การทำอาหารคาว-หวาน และ 3) หัตถกรรม

ด้านบุคลากร งานวิจัยส่วนใหญ่จะพบข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในการสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตร

นอกจากนี้ยังพบข้อมูลเกี่ยวกับอาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้วย

สื่อวัสดุอุปกรณ์ ในการทำงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะเป็นผู้จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ด้วยตนเอง ทั้งยังมีเอกสารเพิ่มเติมที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ใบความรู้ ใบงานและแบบฝึกหัด

แหล่งการเรียนรู้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นแหล่งที่ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้น และแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล

2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Process)

ลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Process) จากการอ่านงานวิจัยทั้งหมดสามารถแบ่งได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ การปรับหลักสูตร การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตร

2.1 รูปแบบที่ทำการปรับเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว

1) การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ ส่วนใหญ่คณะทำงานจะทำการปรับรายวิชาที่มีอยู่ในหลักสูตรแกนกลางแล้วนำเนื้อหาในท้องถิ่นผนวกเข้าไป โดยการเชิญบุคลากรมาร่วมดำเนินการปรับเนื้อหาสาระ ส่วนใหญ่เนื้อหาสาระในท้องถิ่นที่นำมาปรับเป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหาในท้องถิ่น บุคคลสำคัญในท้องถิ่น เป็นต้น

2) การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้

ส่วนใหญ่คณะทำงานจะทำการปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีกิจกรรมที่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น

กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่พบในงานวิจัย ได้แก่ การเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่นมาบรรยายในบางคาบเรียน การให้ผู้เรียนได้ไปสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่น ให้ผู้เรียนออกไปทัศนศึกษา นอกโรงเรียนตามแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นทักษะกระบวนการในการปฏิบัติอีกด้วย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม มีการใช้วัสดุหลักสูตรประกอบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด

3) การจัดทำหรือปรับสื่อหรือเอกสารการเรียนการสอน

ส่วนใหญ่คณะทำงานจะทำการศึกษา รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นแล้วนำมาวิเคราะห์ในส่วนที่เกี่ยวกับสื่อการสอน มีการสำรวจประเภทของสื่อและเอกสารการเรียนการสอนในโรงเรียน วิเคราะห์ความต้องการในการใช้สื่อและเอกสารการเรียนการสอนของครูผู้สอนและผู้เรียน

และปรับปรุงสื่อที่มีอยู่โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น โดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์จากครูผู้สอน ผู้เรียน

สื่อหรือเอกสารการเรียนการสอนที่พบประกอบไปด้วย ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด แผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป หนังสืออ่านประกอบ ฯลฯ ซึ่งสื่อและเอกสารการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่นหรือเนื้อหาท้องถิ่น ใช้งบประมาณน้อย มีการเลือกใช้สื่อที่ร่วมสมัยวัสดุหาได้ง่ายภายในท้องถิ่น เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2.2 การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น แบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) การศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ข้อมูลของท้องถิ่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและครอบครัว ข้อมูลของโรงเรียนและข้อมูลหลักสูตรแกนกลาง

2) การร่างหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ การกำหนดจุดประสงค์ การกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดเกณฑ์การวัดและการประเมินผล การจัดทำเอกสารหลักสูตร

3) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญจะทำการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตร ได้แก่ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

2.3 การใช้หลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่

1. การบริหารการใช้หลักสูตร ได้แก่ การประชาสัมพันธ์การใช้ การจัดครูเข้าสอน มีอยู่ 2 ลักษณะได้แก่ 1) ผู้วิจัยจะทำหน้าที่เป็นผู้สอนด้วยตนเอง และ 2) ผู้วิจัยมอบหมายให้ครูในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรเป็นผู้สอน ในการสอนบางคาบที่มีการจัดเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่มีเนื้อหาเฉพาะ จะมีการเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่นเข้ามาจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมในเนื้อหานั้น

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร ผู้วิจัยทำหน้าที่ใช้หลักสูตรด้วยตนเอง หรือผู้วิจัยมอบหมายให้ครูในโรงเรียนใช้หลักสูตร ผู้วิจัยจะจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องของสถานที่สอน

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ผู้วิจัยจะจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง

2. การสอน ผู้ที่ทำหน้าที่สอนคือ ผู้วิจัยหรือครูในโรงเรียนและบางคาบเรียนอาจมีวิทยากรท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านมาจัดการเรียนการสอนด้วย ในการสอนจะใช้แผนการจัดการเรียนรู้ในการสอนทุกครั้ง โดยแผนการจัดการเรียนรู้จะอยู่ในช่วง 1-2 ชั่วโมง

การเตรียมความพร้อมก่อนการสอน ส่วนใหญ่ผู้สอนจะให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเป็นแบบปรนัยและอัตนัย แต่ส่วนใหญ่เป็นแบบปรนัย เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นในเนื้อหานั้นของผู้เรียน

จากนั้นจะเริ่มเข้าสู่ขั้นสอน ซึ่งเป็นการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนได้แก่

2.1 ขั้นนำ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะนำความสนใจในการเข้าสู่เนื้อหา มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกอยากเรียนรู้ในเนื้อหานั้น จากการอ่านงานวิจัยพบ 2 รูปแบบได้แก่ 1) รูปแบบที่มีผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน และ 2) รูปแบบที่มีผู้สอนและนักเรียนร่วมกันนำเข้าสู่บทเรียน

2.2 ขั้นสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นสอนขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหา โดยสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดทักษะโดยการสาธิตแล้วลงมือปฏิบัติ จะสอนเนื้อหาประเภทการประกอบอาชีพในท้องถิ่นแนวคิดและหลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน 2) การสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา จะสอนเนื้อหาประเภทคติ ความคิด ความเชื่อ ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

2.3 ขั้นสรุป ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปความรู้ในรูปแบบแผนผังมโนทัศน์ (Mind mapping) ลงบนสมุดบันทึกหรือการทำรายงาน จากนั้นผู้สอนและนักเรียนจะร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นและซักถามหรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อให้ได้ข้อสรุปของความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนการสอน

ในการอ่านรายละเอียดของงานวิจัยทำให้พบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ดังนี้

สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้จัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง ได้แก่ 1) สื่อวัสดุอุปกรณ์ 2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

วัสดุหลักสูตร ผู้วิจัยจะทำการสร้างวัสดุหลักสูตร จากนั้นผู้สอนจะต้องใช้วัสดุหลักสูตรประกอบการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ใบความรู้ 2) ใบงาน 3) แบบฝึกหัด

นอกจากการใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้และวัสดุหลักสูตรดังกล่าวมาในข้างต้นแล้ว ในบางคาบเรียนผู้สอนยังมีการใช้แหล่งการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนหรือมีการใช้แหล่งการเรียนรู้หลังจากการเรียนการสอน ได้แก่ 1) แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในระหว่างการเรียนการสอน 2) แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้หลังจากการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบได้ในระหว่างการเรียนการสอนซึ่งมีข้อมูลดังนี้

1) แบบสังเกตพฤติกรรม ผู้สอนจะใช้แบบสังเกตพฤติกรรมในการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอน โดยกำหนดประเด็นของพฤติกรรมในแบบสังเกตพฤติกรรมซึ่งเป็นแบบ Check-list บางครั้งใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เพื่อสังเกตว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมอย่างไรในระหว่างการจัดการเรียนการสอน

2) แบบทดสอบหลังเรียน ส่วนใหญ่ในคาบเรียนสุดท้ายของการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ใช้เวลาในช่วง 30-60 นาที เกณฑ์ที่ใช้ประเมินคือได้ผลการทดสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป

3) แบบประเมินผลงานหรือแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ผู้สอนจะทำการประเมินผลงานผู้เรียนโดยใช้แบบประเมินผลงานหรือแบบประเมินการฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเองและเพื่อนร่วมชั้น จากนั้นผู้สอนจะนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปผลและแสดงผลการประเมินผลงานไว้ที่ป้ายประชาสัมพันธ์ในชั้นเรียน

ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนจะมีการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ผู้เรียนที่มีผลการทดสอบไม่ถึงร้อยละ 80 ผู้สอนจะจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมหรือการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติและทำการประเมินผลอีกครั้งหรือจะทำการสอนซ่อมเสริมจนกว่าผู้เรียนจะผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

หลังจากที่มีการนำหลักสูตรไปใช้สอนแล้ว ผู้สอนจะทำการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยผู้สอนจะทำการบันทึกหลังการสอนทุกครั้ง เพื่อจะได้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไข และการสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรของผู้เรียน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ทำให้ได้ทราบข้อบกพร่องหรือจุดที่ควรปรับปรุงหากจะมีการนำหลักสูตรนี้ไปใช้ต่อไป มีการประชุมติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร สำหรับสถานที่ที่ใช้ประชุมคือ หอประชุมโรงเรียน ห้องเรียน และงานวิจัยที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไม่พบข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศเลย

ลักษณะของผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นข้อมูลที่ได้หลังจากการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากการที่ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียนและทำการวัดประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรือ .05

2) ผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามและทำการสัมภาษณ์ผู้เรียนหลังจากจัดการเรียนการสอนเสร็จแล้ว จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และสรุปผล และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปและเรียบเรียง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เรียนและผู้สอนให้ข้อความเห็นหลังการใช้หลักสูตรดังนี้

ผู้เรียนได้ให้ข้อมูลว่า หลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับสภาพของท้องถิ่นด้านต่าง ๆ มากขึ้น เป็นหลักสูตรที่ดี มีความหลากหลาย สามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดในการประกอบอาชีพได้และทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

นอกจากนี้ ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังมีความพึงพอใจกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ เนื้อหา กิจกรรม การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์และให้ความเห็นว่า ควรปรับปรุงในเรื่องระยะเวลาให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา ควรมีการเพิ่มเวลาต่อแผนการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น

สำหรับงานวิจัยที่มอบหมายให้ครูในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรทำการจัดการเรียนการสอนเอง พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนให้ข้อความเห็นเห็นว่า หลักสูตรท้องถิ่นมีเอกสารหลักสูตรที่ดี ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนต่อไปได้และหลักสูตรท้องถิ่นควรปรับปรุงในเรื่องระยะเวลาให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา ควรมีการเพิ่มเวลาต่อแผนการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น

2.4 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น มีลักษณะการประเมินที่พบจากการอ่านงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังนี้

1) การประเมินก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น (ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรก่อนใช้)

ผู้ที่ทำการประเมินก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอน ผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาในท้องถิ่น อย่างน้อยด้านละ 1 คน ส่วนใหญ่จะประเมินจากเอกสารหลักสูตร

2) การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ผู้วิจัยจะทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนในการเตรียมก่อนขั้นนำและแบบทดสอบหลังเรียนหลังจากที่จัดการเรียนการสอนเสร็จแล้ว ซึ่งแบบทดสอบมีทั้งแบบปรนัยและอัตนัย ส่วนใหญ่จะใช้แบบทดสอบแบบปรนัย ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบในช่วง 30-60 นาที จากนั้นผู้วิจัยจะทำการตรวจด้วยตนเองและชี้แจงคะแนนให้ผู้เรียนได้ทราบ ทั้งยังมีการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบวัดทักษะการปฏิบัติงานของผู้เรียนระหว่างทำการเรียนการสอนอีกด้วย

3) การประเมินหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อสำรวจความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรจากผู้เรียน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม การสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสรุปผล ซึ่งผลที่ได้จะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหากมีการนำไปใช้ในครั้งต่อไป

3. ผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Output)

3.1 รูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น จากการอ่านงานวิจัยพบรูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

1) รูปแบบที่ทำการปรับเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว

ส่วนใหญ่เนื้อหาสาระในท้องถิ่นที่นำมาปรับเป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหาในท้องถิ่น บุคคลสำคัญในท้องถิ่น เป็นต้น

2) รูปแบบที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นใหม่

การปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่พบในงานวิจัย ได้แก่ การเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่นมาบรรยายในบางคาบเรียน การให้ผู้เรียนได้ไปสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่น ให้ผู้เรียนออกไปทัศนศึกษาออกโรงเรียนตามแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน การจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนที่หลากหลายและเน้นทักษะกระบวนการในการปฏิบัติอีกด้วย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม

3.2 ลักษณะเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น

ลักษณะเนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในท้องถิ่นสามารถจัดประเภทเนื้อหาได้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) ด้านของการเกษตร 2) การทำอาหารคาว-หวาน และ 3) หัตถกรรม

3.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

1) การสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดทักษะโดยการสาธิตแล้วลงมือปฏิบัติ จะสอนเนื้อหาประเภท การประกอบอาชีพในท้องถิ่นแนวคิดและหลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน

2) การสอนเนื้อหาที่เน้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา จะสอนเนื้อหาประเภทคติ ความคิด ความเชื่อ ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

3.4 สื่อประกอบการเรียนรู้และวัสดุหลักสูตร

สื่อประกอบการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้จัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ 1) สื่อวัสดุ อุปกรณ์ และ 2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

วัสดุหลักสูตร ผู้วิจัยจะทำการสร้างวัสดุหลักสูตร จากนั้นผู้สอนจะต้องใช้วัสดุหลักสูตร ประกอบการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ใบความรู้ 2) ใบงาน และ 3) แบบฝึกหัด

3.5 แหล่งการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอน

1) แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในระหว่างการเรียนการสอน ผู้สอนจะชี้แจงและนำผู้เรียนศึกษาค้นคว้าในแหล่งการเรียนรู้ในระหว่างการจัดการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ สนามกีฬา โรงอาหาร อาคารเอนกประสงค์ เป็นต้น

2) แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้หลังจากการเรียนการสอน ผู้สอนจะชี้แจงและมอบหมายให้ผู้เรียนไปทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดประชาชน สวนสาธารณะ ภูเขา ทะเล แม่น้ำ ผู้ปกครอง วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น การใช้อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ในการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยจะทำการวัดจากเครื่องมือดังนี้ 1) แบบสังเกตพฤติกรรม 2) แบบทดสอบหลังเรียน และ 3) แบบประเมินผลงานหรือแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

ในกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนจะมีการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ผู้เรียนที่มีผลการทดสอบไม่ถึงร้อยละ 80 ผู้สอนจะจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมหรือการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติและทำการประเมินผลอีกครั้งหรือจะทำการสอนซ่อมเสริมจนกว่าผู้เรียนจะผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยในตอนต้นที่ 1 และตอนที่ 2 ดังข้อมูลข้างต้นแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

งานวิจัยที่นำมาส่วนใหญ่พิมพ์เผยแพร่ พ.ศ.2546 อาจเป็นเพราะว่าจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2544 โดยให้เริ่มใช้ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 และจะใช้ในโรงเรียนทั่วไปปีการศึกษา 2548 ซึ่งได้มีการกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดทำสาระท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสภาพความต้องการในท้องถิ่น ในช่วง พ.ศ.2546 จึงมีการทำงานวิจัยอย่างแพร่หลายในช่วงดังกล่าว

งานวิจัยที่รวบรวมและนำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้มีทั้งหมด 176 เล่มซึ่งรวบรวมได้จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLis) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่างานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรมีจำนวนมากกว่าที่สืบค้นได้ หากแต่ขาดการรวบรวมอย่างจริงจังและเป็นระบบเหมือนกับองค์กรที่มีชื่อว่าสถาบันวิจัยนโยบายการศึกษาแห่งชาติ หรือ National Institute for Educational Policy Research (NIER) ซึ่งเป็นหน่วยงานย่อยในกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย องค์กรนี้จะทำหน้าที่สำรวจและรวบรวมงานวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทยโดยเฉพาะเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปสามารถสืบค้นและใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยการศึกษาได้ ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยได้อย่างครอบคลุม ครบถ้วนและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

วิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีการทำการวิจัยกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินโดยใช้การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะมีการสร้างหลักสูตรแล้วนำไปใช้จริง และมีการประเมินหลักสูตรเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรที่นำไปใช้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ จึงทำให้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีลักษณะหรือรูปแบบเหมือนการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยเห็นว่าครูผู้สอนในโรงเรียนอาจนำรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลองไปปรับใช้ในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรพินท์ ชูชม (2552) เกี่ยวกับการวิจัยกึ่งทดลอง เพราะการวิจัยกึ่งทดลองพยายามออกแบบการวิจัยให้เกิดความเที่ยงตรงภายในโดยมีวิธีการสร้าง การควบคุมประเภทต่าง ๆ เพื่อขจัดอิทธิพลของตัวแปรภายนอกต่าง ๆ แบบการวิจัยกึ่งทดลองมีหลายประเภท แบบการวิจัยกึ่งทดลองที่นิยมใช้ได้แก่ การวิจัยที่มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ การวิจัยกึ่งทดลองเป็นแบบการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้ในการศึกษาในห้องทดลองหรือในภาคสนามหรือในสถานการณ์ในชีวิตจริงที่มีการจัดกระทำกับตัวแปรอิสระแต่ไม่สามารถทำการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มได้ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอยู่แล้ว

ตามสภาพธรรมชาติ (intact groups) เช่น นักเรียนในห้องเรียน คนไข้ในโรงพยาบาล และผู้ร่วมโครงการรณรงค์ต่าง ๆ การวิจัยกึ่งทดลองพัฒนามาเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยที่จะทำการควบคุมการทดลองโดยใช้การสุ่มได้

ผลการวิจัยในด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้น พบว่างานวิจัยที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีกระบวนการหลักอยู่ 3 กระบวนการ ได้แก่ การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตร แสดงให้เห็นว่างานวิจัยในช่วงที่ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์นั้นยังมีขั้นตอนหรือกระบวนการหลักในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นคงเดิม ไม่ได้เปลี่ยนแปลงขั้นตอนหรือกระบวนการที่แตกต่างจากแนวคิดหลักของนักการศึกษาหรือนักวิชาการที่ได้เสนอไว้แต่อย่างใด อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นกระบวนการหรือรูปแบบที่เป็นระบบ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างมีระบบและแบบแผน เพื่อให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีความถูกต้องและเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) สงัด อุทรานันท์ (2532) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2533) ทาบา (1962) เซเลอร์และอเล็กซานเดอร์ (1974) ซึ่งเป็นนักการศึกษาและนักวิชาการที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจนว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะประกอบไปด้วยขั้นตอนหลักที่สำคัญได้แก่ การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตร จะทำให้ได้หลักสูตรที่ครบถ้วนสมบูรณ์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการนำไปใช้

สังกัดของสถานศึกษาที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากผลการวิจัยจะเห็นว่าส่วนใหญ่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นสังกัดที่ผู้วิจัยทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่าสังกัดอื่น ๆ มีการทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นค่อนข้างน้อย ผู้วิจัยควรเข้าทำการวิจัยในสังกัดต่าง ๆ ด้วย จะช่วยให้เห็นบริบทของผลการวิจัยที่หลากหลายจากสถานศึกษาสังกัดต่าง ๆ และสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในสถานศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ (วรางคณา ผลประเสริฐ, 2552) ที่ว่าการวิจัยจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ใหม่ เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็น อยากทราบเหตุผลและปรากฏการณ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จึงทำการวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบ สิ่งใดที่พอรู้อยู่บ้างก็ทำให้รู้และเข้าใจดียิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการเพิ่มพูนวิทยาการให้กว้างขวางลึกซึ้ง และยังสามารถนำผลจากการวิจัยไปประยุกต์หรือใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากผลการวิจัยพบว่าการจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ การจัดทำหรือปรับสื่อการเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นเพราะการปรับเนื้อหา ปรับกิจกรรมหรือปรับสื่อในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้น มีความสะดวก ขั้นตอนหรือกระบวนการอาจจะไม่ซับซ้อนเหมือนกับการที่จะต้องสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ทั้งหมด มีความสอดคล้องกับแนวคิดของใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ที่ได้กล่าวว่าแนวทางในการ

พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีดังต่อไปนี้ 1. การปรับ เพิ่ม และ/หรือขยายเนื้อหาสาระในหลักสูตรแม่บท 2. การปรับ เพิ่ม และ/หรือขยายกิจกรรมการสอนและกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ 3. การปรับ เพิ่ม และ/หรือขยายสื่อการเรียนการสอนที่มีการจัดทำขึ้นใหม่

ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากผลการวิจัยส่วนใหญ่เกิดจากครุขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรบุคคลอื่น เช่น ศึกษานิเทศก์ วิทยากรท้องถิ่น ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร ขาดงบประมาณและการไม่มีเวลาในการพัฒนาหลักสูตร อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นต้องใช้ความรู้ บุคคลและงบประมาณ ซึ่งมีความสำคัญในทุกองค์ประกอบ จึงอาจจะต้องใช้การวางแผนที่ดีและชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร แต่กระบวนการทำงานอาจเกิดปัญหาขึ้นดังที่กล่าวมา ทำให้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นล่าช้าและไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ซึ่งมีความสอดคล้องกับนิรุฒ ถึงนาค (2548) ได้กล่าวว่าปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้นมักจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านบุคลากรและปัญหาด้านหลักสูตร

งานวิจัยส่วนใหญ่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏมีการกระจายอยู่ในแทบทุกจังหวัดของประเทศไทย ทำให้งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีมากที่สุดและสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน เป็นสาขาวิชาที่มีการผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีเหมาะสมแล้ว เพราะหลักสูตรท้องถิ่นควรเกิดจากสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนทางด้านหลักสูตรโดยเฉพาะ นอกจากนี้จะพบว่าสาขาวิชาบริหารการศึกษาเป็นสาขาวิชาที่มีการทำงานวิจัยทางด้านนี้รองลงมา แสดงให้เห็นว่าในการบริหารการศึกษาให้ความสนใจในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยส่วนใหญ่ทำการพัฒนาหลักสูตรในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีในการที่จะปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นของตนเองตั้งแต่วัยเด็ก เพราะจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น แต่ในผลการวิจัยพบว่าไม่ค่อยทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการเรียนการสอนในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นช่วงสำคัญของผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะอยู่ในช่วงของการตัดสินใจในการเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพ หากมีการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นของตนเอง จะทำให้ผู้เรียนสามารถต่อยอดความรู้ในการนำไปประกอบอาชีพได้

งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นส่วนใหญ่จะทำการใช้หลักสูตรและประเมินผลเสร็จในระหว่างที่ผู้วิจัยซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษากำลังศึกษาอยู่ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าหลังจากที่ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาเสร็จแล้ว โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรยังมีการใช้หลักสูตรท้องถิ่นต่อเนื่องหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการติดตามหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นว่าโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรไปใช้นั้นมีการใช้หลักสูตรท้องถิ่นนั้นต่อไปหรือไม่ เพราะหากมีการนำหลักสูตรท้องถิ่นที่

พัฒนาขึ้นไปใช้อย่างต่อเนื่องจะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นของตนเองและสามารถนำความรู้ที่ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

งานวิจัยที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะทำการศึกษาในเนื้อหาที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องราวที่สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นนั้นโดยตรงและเนื้อหาเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เนื้อหาในหลักสูตรท้องถิ่นยังไม่ได้เชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไม่เกิดความทันสมัย ไม่เกิดความหลากหลายและส่งผลทำให้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไม่เกิดความยั่งยืนในที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่าเนื้อหาในหลักสูตรท้องถิ่นควรทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพได้ จึงควรที่จะผนวกเรื่องราวของอาชีพในท้องถิ่นเข้ากับการต่อยอดความรู้ในเชิงธุรกิจ(SME) เนื่องจากในยุคปัจจุบันนานาประเทศล้วนเชื่อมโยงพึ่งพา แข่งขันซึ่งกันและกัน ประเทศที่มีศักยภาพและมีขีดความสามารถที่พร้อมในการแข่งขันเท่านั้นที่จะเติบโตได้อย่างยั่งยืน ในหลาย ๆ ประเทศที่พัฒนาแล้ว กลไกสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตและยั่งยืน คือ บริษัท/วิสาหกิจขนาดกลางที่เน้นผลิตสินค้านวัตกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ให้ความสำคัญกับการส่งออก ไม่เน้นการสร้างหนี้และพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง (สถาบันไทยศึกษา, 2556) ทั้งยังจะต้องมีการพัฒนาหรือบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรท้องถิ่นเพราะเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทางเลือกในการพัฒนาที่จะสร้างความสมดุลและยั่งยืนได้ โดยมองการพัฒนาเป็นองค์รวม เป็นภูมิปัญญาที่เหมาะสมกับสังคมไทย เนื้อหานี้มาจากการกลั่นกรองพระบรมราโชวาทอันมีพื้นฐานจากพระราชกรณียกิจและการดำเนินงานโครงการหลวงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพัฒนาในภูมิสังคมต่าง ๆ ทั่วประเทศ จึงเป็นประสบการณ์ที่แท้จริงของประชาชนส่วนใหญ่ การพัฒนาให้ความสำคัญที่มุ่งไปสู่คนพัฒนาความเป็นอยู่ของปัจเจกชนในครอบครัว และชุมชน มิใช่เป็นการมองเฉพาะในระดับมหภาค ส่งเสริมให้คนสามารถกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง เน้นการเป็นตัวของตัวเองและความพออยู่พอกินของคนส่วนใหญ่ (ณัฐพงษ์ ทองภักดี, 2555) หากการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นมีการผนวกเนื้อหาของเศรษฐกิจพอเพียงและเนื้อหาเชิงธุรกิจ(SME)ตามที่กล่าวมาข้างต้น จะส่งผลให้เนื้อหาการศึกษาของท้องถิ่นมีความน่าสนใจ ทันสมัยและเกิดเป็นการศึกษาที่มีความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (2550) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development –ESD) ว่า ในปัจจุบันแนวคิดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายทั่วโลก ทั้งนี้ นับตั้งแต่สหประชาชาติ ประกาศเริ่มต้นทศวรรษแห่งการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี 2548 เป็นต้นมา การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของคนในสังคมให้เกิดความรู้ ทักษะ มุมมอง และค่านิยม ซึ่งเป็นปัจจัยหลักชี้แนะและจูงใจให้บุคคล แสวงหาและดำเนินชีวิตของตนในแนวทางของการพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจากสภาวะการดำรงชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น ความรู้และทักษะที่

จำเป็นสำหรับการสร้างตัวและครอบครัวให้อยู่ดีมีสุข ในขณะที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมให้อยู่รอดได้ด้วยนั้น จึงครอบคลุมหัวข้อวิชาและประเด็นที่ต้องเรียนรู้มากมาย ทั้งที่เป็นความรู้และทักษะ จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ และความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์โลก ด้วยเหตุนี้ กระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่สังคมที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีสาระเนื้อหาที่เหมาะสม และมีความต่อเนื่องตลอดชีวิต ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน ที่มีการเน้นเป้าหมาย การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงของการเรียนรู้ทุกสาขาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงความคิด มุมมอง และคุณค่าของการตัดสินใจ ตลอดจนพฤติกรรมต่างๆ ของเพื่อนร่วมโลก ซึ่งเป็นเรื่องที่ซับซ้อน เนื่องจากมีมิติของความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องหลายด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ขณะเดียวกัน การสอนแบบบูรณาการสามารถเลือกทำได้หลายรูปแบบ อาทิ เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน กับเนื้อหาสาระของกลุ่มวิชาที่มีในหลักสูตร หรือจัดหัวข้อการสอนใหม่ โดยนำเนื้อหาสาระในแต่ละกลุ่มวิชา ที่สามารถนำมาเชื่อมโยงกัน เพื่อเน้นความสำคัญของหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น ผู้สอนจึงต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีทักษะในการบูรณาการอย่างเหมาะสม จึงถือว่าการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าสำหรับทุกคน ซึ่งหมายถึง การพัฒนาที่ก่อให้เกิดดุลยภาพระหว่าง การกระตุ้น ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การสร้างความเข้มแข็งทางสังคม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนทุกคน ทั้งในยุคปัจจุบันและอนาคต โดยมีพื้นฐานความคิดว่า เศรษฐกิจที่ทำให้เกิดดุลยภาพของการพัฒนาได้นั้น จำเป็นต้องเป็นเศรษฐกิจในสังคมที่มีรากฐาน มั่นคง มีความสามารถในการแข่งขัน และสามารถพึ่งตนเองได้ ในขณะเดียวกัน ประชาชนในสังคม สามารถพัฒนาระเบียบวิถีชีวิต ทั้งของตนเองและส่วนรวม ให้ดำรงอยู่ได้ โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ดังนั้น นโยบายสำคัญในการส่งเสริมแนวคิดของการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาความรู้ (Knowledge) ทักษะ (skills) มุมมอง (perspectives) และค่านิยม (values) ของคนในสังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สมดุลและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

1.1 สถาบันผลิตครูควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและควรมีการกำกับติดตามประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

1.2 กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รวบรวมและจัดเก็บงานวิจัยทางด้านการศึกษาของประเทศไทยโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและสะดวกในการศึกษาค้นคว้าและการนำผลการวิจัยมาใช้

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2.1 ผู้วิจัยซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาควรมีการเสริมสร้างความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความทันสมัย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดและปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.2 ผู้วิจัยซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาควรมีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพได้

2.3 ผู้วิจัยซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาควรทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้ครอบคลุม ในสถานศึกษาในแต่ละสังกัด เพื่อจะได้เป็นการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ จะทำให้ได้องค์ความรู้และนำไปปรับใช้ในการจัดการศึกษาต่อไปได้

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้

หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

สถาบันผลิตครูควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ถูกต้องและก่อให้เกิดความยั่งยืนอีกด้วย

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นระยะทุก ๆ 3-5 ปี เพื่อจะได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอยู่เสมอและสามารถนำไปกำหนดเป็นแนวทางในการทำวิจัยต่อไปได้

3.2 ควรมีการทำการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้องและเหมาะสม

3.3 ควรมีการทำการสังเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลของประเด็นและเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่นที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและสามารถนำไปวางแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ถูกต้องเหมาะสมได้

รายการอ้างอิง

- Beauchamp, George A. (1968). *A Curriculum Theory*. Willmette, Illinois The Kage Press.
- Cooper, H. (1988). *Synthesizing Research*. California: SAGE Publication.
- Cooper, H. and Hedges, L.V., (1994). *Research Synthesis as a Scientific Enterprise*. In Cooper, H. and Hedges, L.V. (eds.). *The Handbook of Research Synthesis*. New York: Russell Sage Foundation.
- Glass, G.V., McGaw, B. and Smith, M.L. (1981). *Meta-analysis in Social research*. Beverly Hills: Sage publications.
- Saylor, J.G, Alexander. W.M. . (1974). *Planning Curriculum For Schools*. New York: Holt.Rinehart and Winston.
- Taba , Hilda. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York Harcourt , Brace and Word.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). รายงานการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบ เรื่อง การดำเนินงานด้านนโยบายการศึกษาขององค์กรนโยบายการศึกษาระดับชาติในกลุ่มประเทศอาเซียนและอาเซียนบวกสาม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิตติธัช มะลิวงษ์. (2547). การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่จัดโดยชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนชุมชนตำบลบ้านหลวง อำเภอสวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- กิตติศักดิ์ ลักษณ์. (2548). การดำเนินงานและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 และ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ฉันท ชาติทอง. (2550a). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ฉันท ชาติทอง. (2550b). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เพชรเกษมการพิมพ์.

- จิระพล คู่คุ้ม. (2557). ทำความรู้จักกับThaiLIS. from <http://acit.kru.ac.th/bbs/simple/?t480.html>
- จุไรรัตน์ สุตรง. (2552). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร:หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ออลีนเพรส.
- ชัชวาล ทองดีเลิศ. (2555). วิกฤตการศึกษากระแสหลักสู่การศึกษาทางเลือก. from <http://politics.isaranews.org/index.php?>
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2545). การพัฒนากระบวนการเตรียมความพร้อมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. (วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). การพัฒนาหลักสูตร:ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: วีพรีนท์.
- ณริศรา พุกกะวัน. (2547). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง เครื่องปั้นดินเผาโดยการใช้ *Discipline-Base Art Education* เป็นฐาน ในโรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดสุโขทัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐพงษ์ ทองภักดี. (2555). ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงนิต้ากับการวิจัยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดิษยุทธ์ บัวจุม. (2556). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างความสนใจและทักษะในอาชีพท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนบ้านพะเนางวิทยา. (วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ทศวรรณ คำทองสุข. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการเรียนการสอนแบบบูรณาการ:การวิเคราะห์ห่อภิมาณและการวิเคราะห์เนื้อหา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ทินกร บัวพล. (2545). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชางานไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. วารสารครุศาสตร์, 31(1), 74-85.
- เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์. (2553). การสังเคราะห์งานวิจัย. from <http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538662815>
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). การวิเคราะห์ห่อภิมาณ *META-ANALYSIS*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน: การวิจัยปฏิบัติการของครู.
กรุงเทพมหานคร: จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการ.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และทศนา แซมณี. (2546). แก้วก้าวสู่ความสำเร็จในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
และการสังเคราะห์งานวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- นฤตล จิตสกุล. (2554). แนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เรือพนม
พระ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- นัฐฐาภรณ์ ตั้งคำ. (2551). การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าทอนา
หมื่นศรี โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตรัง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- นัทธิ เชียงชนะนา. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษา: การวิเคราะห์อภิมานและการ
วิเคราะห์เนื้อหา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพมหานคร.
- นันทิยา สมสรวย. (2549). การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระทัศนศิลป์ในกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ศิลปะ ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดลำปาง. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- นิรุติ ถึงนาค. (2548). เอกสารคำสอนรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. มหาสารคาม: คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เชียงใหม่: เชียงใหม่
โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2544). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. วารสารวิชาการ, 4(9), 28-32.
- ประภัสสร สารระนาค. (2552). รายงานการวิจัย เรื่อง การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ปราณี พิพัฒน์สถิตกุล. (2556). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิด
วิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน:การวิเคราะห์
อภิมาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพมหานคร.
- ปิยฉัตร มังขะ. (2547). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแบบเน้นวิสัยทัศน์ร่วมระหว่าง
ชุมชนศิริวงกับโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 74 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- พรทิพย์ พันตา. (2554). การสังเคราะห์งานวิจัยนวัตกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์: การวิเคราะห์ทฤษฎีและการวิเคราะห์กลุ่มแฝง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- พลชาติ ตันตริกุล. (2552). แนวทางพัฒนาหลักสูตรและทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: ดี.เค.พริ้นท์ติ้ง.
- ภูธร บ้านเนิน. (2551). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2543). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : หน่วยที่ 5 ความหลากหลายทางวัฒนธรรม สังคมและเศรษฐกิจ ในประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่งนภา นุตราวังศ์. (2555). ใคร อะไร อย่างไร ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร. วารสารครุศาสตร์, 39(3), 132-139.
- วรางคณา ผลประเสริฐ. (2552). ทำไมต้องทำวิจัย. from http://www.stou.ac.th/Schools/Shs/booklet/2_2552/Research.htm
- วราภัย ใจมั่น. (2553). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การทอผ้าลายตาก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดกาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒผล. (2554). จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา: กระบวนการพัฒนาหลักสูตรใหม่. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจรัสสินิทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- วิไลวรรณ เหมือนชาติ. (2537). การพัฒนาตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วีรณัฐ ปิณฑวนิช. (2543). อนาคตของ “หลักสูตรท้องถิ่น” จะไปทางไหน? . นิตยสารสานปฏิรูป, 3(27), 16-23.
- เวชฤทธิ์ อังคนภัทรขจร. (2546). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในวิชาคณิตศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

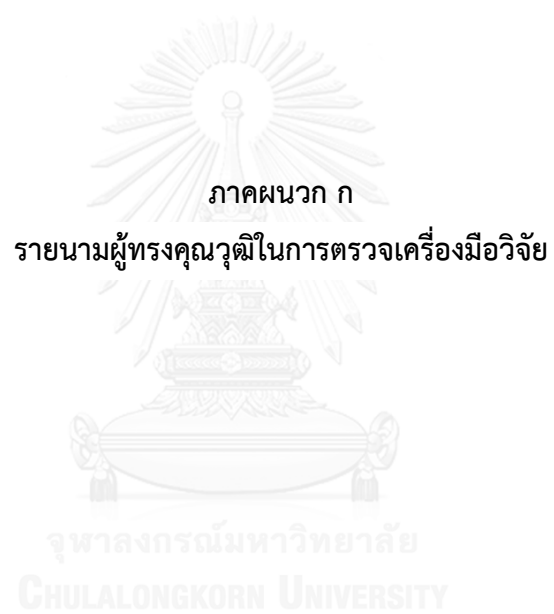
- ศิรินา โปยประโคน. (2545). ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สังต์ อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันไทยศึกษา. (2556). ยกระดับ SME ไทย: เร่งพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสถาบันอนาคตไทยศึกษา.
- สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. (2550). คิด...มอง...คาดการณ์...เกี่ยวกับ ”การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของสังคมไทย”. นนทบุรี: สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.
- สมเกียรติ ศรีสกุล. (2539). หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- สมพร พรหมรักษา. (2555). ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน. from <https://sites.google.com/site/sompornpromruksacn513>
- สร้อย แก้วคำ. (2548). บทบาทและสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การสังเคราะห์งานวิจัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย : การวิเคราะห์อภิมาน (Meta - analysis). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). แนวทางการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำลี ทองธิว. (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : กรณีหลักสูตรงานไม้แกะสลักบ้านถวาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารครุศาสตร์, 31(1), 14-31.
- สิริวรรณ จันทร์กุล. (2554). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สุแพญพร นิลชัย. (2547). การดำเนินการจัดหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของโรงเรียนนาร่องโครงการกองทุนหมู่บ้านสืบสานด้วยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

- สุรัตน์ สิงห์เวียง. (2543). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ระหว่างปีพุทธศักราช 2529-2541. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2545). เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- อนงค์ รอดแสน. (2557). บริบททางสังคมในชุมชนท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. from www.pbn2.obec.go.th/think/be2.doc
- อรพินท์ ชูชม. (2552). การวิจัยกึ่งทดลอง. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 15(1), 1-15.
- อัมพิกา แสงปิ่น. (2554). ผลของการจัดหลักสูตรท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์เพลงพื้นบ้านสำหรับนักศึกษา นอกระบบ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2545). หลักสูตรท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
- อุทุมพร (ทองไทย) จามรมาน. (2531). การสังเคราะห์งานวิจัย : เชิงประมาถ กรุงเทพมหานคร: พิมพ์บริขซึ่ง.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา: แนวคิดสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุ๊ค พอยท์ จำกัด.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร. ไพบุลย์ อ่อนมั่ง
สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒผล
สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข
ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์
ผู้อำนวยการศูนย์สนับสนุนและ
พัฒนาการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/58-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายศกร พรหมทา นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์
เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอ
เชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณ
มาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/58-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร. ไพฑูลย์ อ่อนมั่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายศกร พรหมทา นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์
เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอ
เชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณ
มาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/58-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาวุด พัฒมผล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายศกร พรหมทา นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์
เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอ
เชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณ
มาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศช 0512.6(2791.10)/58-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายศกร พรหมทา นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างกรดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอ เชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณ มาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศช 0512.6(2791.10)/58-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายศกร พรหมทา นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์
เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอ
เชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณ
มาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

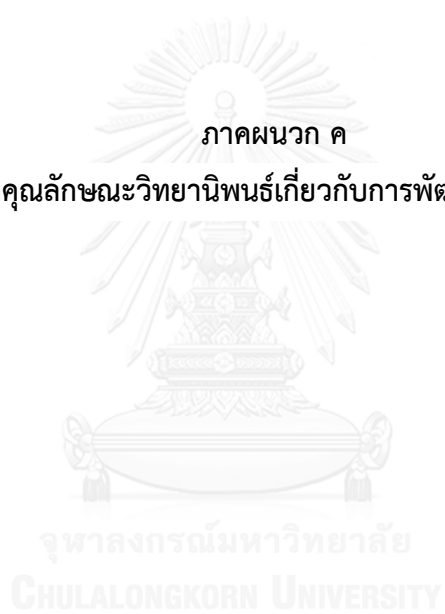
รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ภาคผนวก ค
แบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

แบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ชื่องานวิจัย.....

ชื่อผู้วิจัย.....

ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์

1. รหัสงานวิจัย (1-3)
2. สถาบันที่ผลิตงานวิจัย (4-5)
3. คณะที่ผลิตงานวิจัย (6)
4. สาขาวิชาที่นิสิตเรียน (7-8)
5. ระดับการศึกษาของผู้วิจัย (9)
6. เพศของผู้วิจัย (10)
7. ปีที่พิมพ์เผยแพร่ (เลข 2 ตัวสุดท้ายของ พ.ศ. ที่งานวิจัยเผยแพร่) (11-12)
8. จำนวนหน้า
 - 8.1 จำนวนหน้าทั้งหมด (13-15)
 - 8.2 จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก (16-18)
9. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย
 - 9.1 จำนวนวัตถุประสงค์ของงานวิจัย (20)
10. ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นตามแนวปฏิบัติของผู้วิจัย (21)
11. ขอบเขตของการวิจัย
 - 11.1 ขอบเขตด้านประชากร (22)
 - 11.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา (23)
12. นิยามคำจำกัดความเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในงานวิจัย (24)
13. จำนวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 13.1 จำนวนเอกสารและงานวิจัยภายในประเทศ (25-26)
 - 13.2 จำนวนเอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ (27-28)
14. กรอบแนวคิดทฤษฎีและแนวคิดหลักของนักวิชาการ/นักการศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (29-30)
15. เนื้อหาที่ศึกษาในวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (31-32)
16. ภูมิภาคที่ใช้ในการวิจัยหรือใช้หลักสูตร (33)
17. ระดับชั้นที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตร (34)
18. สังกัดของสถานศึกษาที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตร (35)
19. สมมติฐาน
 - 19.1 ประเภทของสมมติฐาน (36-37)
 - 19.2 จำนวนของสมมติฐาน (38)
20. จำนวนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (39)

21. เนื้อหาที่ทำการวิจัย (40)
22. การวิเคราะห์ข้อมูล
- 22.1 ความถี่/ร้อยละ (41)
- 22.2 ค่าเฉลี่ย/การวัดการกระจาย (42)
- 22.3 t-test dependent (43)
- 22.4 t-test independent (44)
- 22.5 ANOVA (45)
- 22.6 การวิเคราะห์เนื้อหา (46)
23. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 23.1 ตาราง (47)
- 23.2 ความเรียง (48)
- 23.3 แผนภูมิ (49)
- 23.4 กราฟเส้น (50)
24. อภิปรายผล
- 24.1 จำนวนงานวิจัยภายในประเทศที่ใช้อ้างอิงในการอภิปรายผล (51)
- 24.2 จำนวนงานวิจัยต่างประเทศที่ใช้อ้างอิงในการอภิปรายผล (52)
- 24.3 บทความจากหนังสือ วารสารที่ใช้อ้างอิงในการอภิปรายผล (53)
- 24.4 คำพูดของบุคคลที่ใช้อ้างอิงในการอภิปรายผล (54)
25. ภาคผนวก (55)

ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

26. ระดับชั้นที่ทำการใช้หลักสูตรท้องถิ่น (56)
27. ภูมิภาคที่ใช้หลักสูตรท้องถิ่น (57)
28. สังกัดสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรท้องถิ่น (58)
29. เนื้อหาที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (59)
30. ประชากรที่ใช้หลักสูตรท้องถิ่น (60)
31. กลุ่มตัวอย่าง
- 31.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้หลักสูตรท้องถิ่น (61)
- 31.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (62)
32. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (63)
33. ระยะเวลาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (64)
- การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น**
34. การศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน
- 34.1 ข้อมูลที่ศึกษา (65)
- 34.2 แหล่งของข้อมูล (66)

35. การร่างหลักสูตร (67)
36. การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร (การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้)
- 36.1 จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพ (68)
- 36.2 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ (69)
37. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง (70)
- การใช้หลักสูตรท้องถิ่น**
38. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
- 38.1 แผนการจัดการเรียนรู้ (71)
- 38.2 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ (72)
- 38.3 จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ (73)
- 38.4 เวลาเรียนทั้งหมด (74)
- 38.5 เวลาเรียนต่อแผนการจัดการเรียนรู้ (75)
- 38.6 การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (76)
- 38.7 จำนวนผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (77)
- 38.8 บุคคลที่ใช้ในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ (78)
- 39.การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ในโรงเรียน (79)
40. สิ่งที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (80)
41. วิธีสอนหรือรูปแบบการสอน (81)
42. ผู้สอน (82)
43. สถานที่สอน (84)
44. แหล่งการเรียนรู้ (85)
- การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น**
45. การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น (86)
46. สิ่งที่น่ามาประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ (87)
47. เครื่องมือประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร (88)
48. เครื่องมือประเมินหลังการใช้หลักสูตร (89)
49. รูปแบบการประเมินหลักสูตร (90)
50. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย (91)
51. ประเด็นข้อเสนอแนะในการวิจัย (92)

ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

52. ลักษณะข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (93)
53. ระดับชั้นที่ทำการศึกษเกี่ยวกับพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (94)
54. ภูมิภาคที่ทำการศึกษเกี่ยวกับพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (95)

55. สังกัดสถานศึกษาที่ทำการศึกษเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (96)
56. ประเด็นในงานวิจัยที่ทำการศึกษเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (97)
57. ประชากร (98)
58. กลุ่มตัวอย่าง
- 58.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการศึกษเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (99)
- 58.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (100)
59. ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (101)
60. เครื่องมือในการศึกษเกี่ยวกับกำเนินงานหรือแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (101-102)
61. เครื่องมือในการศึกษเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (103-104)
62. เครื่องมือในการศึกษเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (105-106)
63. ผลการวิจัยด้านแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (107)
64. ผลการวิจัยด้านปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (108)
65. ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (109)
66. ประโยชน์จากการวิจัยการศึกษเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (110)
67. หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะ (111)

ภาคผนวก ง
คู่มือลงรหัสแบบบันทึกคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

คู่มือรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์		
1. รหัสงานวิจัย	REC	1-176
2.สถาบันที่ผลิตงานวิจัย	UNI	1= จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2= มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3= มหาวิทยาลัยขอนแก่น 4= มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 5= มหาวิทยาลัยทักษิณ 6= มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 7= มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 8= มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ 9= มหาวิทยาลัยบูรพา 10= มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 11= มหาวิทยาลัยมหิดล 12= มหาวิทยาลัยศิลปากร 13= มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 14= มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 15= มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา 16= มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 17= มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 18= มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 19= มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี 20= มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 21= มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 22= มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 23= มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 24= มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 25= มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 26= มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 27= มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ 28= มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 29= มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ 30= มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 31= มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 32= มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 33= มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 34= มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 35= มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ 36= มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

คู่มือรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
3.คณะที่ผลิตงานวิจัย	FAC	1 = ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 2= มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 3= สังคมสงเคราะห์ 4= การจัดการสิ่งแวดล้อม
4.สาขาวิชาที่นิสิตเรียน	MAJOR	1 = วิจัยการศึกษา 2= การสอนสังคมศึกษา 3= ศิลปศึกษา 4= วิจัยและประเมินผลการศึกษา 5=หลักสูตรและการสอน 6= วิจัยและสถิติการศึกษา 7= อาชีวศึกษา 8= ประถมศึกษา 9= บริหารการศึกษา 10=เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนา หลักสูตร 11= สังคมสงเคราะห์ 12= การศึกษานอกระบบ 13= สิ่งแวดล้อมศึกษา 14= การจัดการเรียนรู้ 15= สังคมเพื่อการพัฒนา 16= การพัฒนาหลักสูตรและการ เรียนการสอน 17= ยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค 18= การสอนภาษาไทย 19= หลักสูตรและการนิเทศ 20= สังคมศึกษา
5. ระดับการศึกษาของผู้วิจัย	DEGREE	1=ปริญญาโท 2 =ปริญญาเอก
6. เพศของผู้วิจัย	SEX	1= ชาย 2 =หญิง
7. ปีที่พิมพ์เผยแพร่	YEAR	44 - ปัจจุบัน (เลข 2 ตัวสุดท้ายของ พ.ศ.ที่งานวิจัยเผยแพร่)

คู่มือรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
8.วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	OBJ	1 = เพื่อปรับหรือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2 = เพื่อศึกษาการดำเนินงานหรือแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3 = เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 4 = เพื่อศึกษาผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
9. ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นตามแนวปฏิบัติของผู้วิจัย	KIND	1 = ผู้วิจัยทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2 = ผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
10. กรอบแนวคิดทฤษฎีและแนวคิดหลักของนักวิชาการ/นักการศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	THE	0 = ไม่ระบุ 1= ดัดแปลงมาจากแนวคิดนักการศึกษา/นักวิชาการ 2 = ฮิลดา ทาบา 3 = สจิด อุทรานันท์ 4 = ธเนศ ขำเกิด 5= ใจทิพย์ เข็รรัตนพงษ์ 6= วิชัย วงษ์ใหญ่ 7= วิชัย ประสิทธิ์ธุ์มิเวช 8= อำนาจ จันทร์แป้น 9=นิคม ชมพูหลง 10= กระทรวงศึกษาธิการ 10.1= สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 10.2= กรมวิชาการ 10.3= สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 10.4= ไม่ระบุหน่วยงานย่อย

คู่มือรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
11. เนื้อหาที่ศึกษาในวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	LCUR	99= ไม่ระบุเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 1= ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น 2= ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3= ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 4= ขั้นตอนหรือกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 5= ลักษณะหรือแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 6= ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 7= ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
12. ภูมิภาคที่ใช้ในการวิจัยหรือใช้หลักสูตร	REGION	1 = ภาคเหนือ 2 = ภาคกลาง 3 = ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 = ภาคใต้ 5 = ภาคตะวันออก 6= ทุกภาค
13. ระดับชั้นที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตร	GRADE	1 = ชั้นปฐมวัยศึกษา 2= ชั้นประถมศึกษา 3= ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 4= ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
14. สังกัดของสถานศึกษาที่ทำการวิจัยหรือใช้หลักสูตร	AFF	1=สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) 2=สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) 3=องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) 4=สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

คู่มือรหัสดุลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
15. เนื้อหาที่ทำการวิจัย	CONT	1= ภูมิปัญญาท้องถิ่น (คติ ความคิด ความเชื่อ) 2= ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ศิลปะ วัฒนธรรมและ ขนบธรรมเนียมประเพณี) 3= ภูมิปัญญาท้องถิ่น (การประกอบอาชีพในท้องถิ่น) 4= ภูมิปัญญาท้องถิ่น (แนวคิด หลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยี ชาวบ้าน)
16. การวิเคราะห์ข้อมูล		
16.1 ความถี่/ร้อยละ	ANALY1	0=ไม่ใช่ 1=ใช่
16.2 ค่าเฉลี่ย/การวัดการกระจาย	ANALY2	0=ไม่ใช่ 1=ใช่
16.3 t-test dependent	ANALY3	0=ไม่ใช่ 1=ใช่
16.4 t-test independent	ANALY4	0=ไม่ใช่ 1=ใช่
16.5 ANOVA	ANALY5	0=ไม่ใช่ 1=ใช่
16.6 การวิเคราะห์เนื้อหา	ANALY6	0=ไม่ใช่ 1=ใช่
17. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
17.1 ตาราง	PANA1	0=ไม่ใช่ 1=ใช่
17.2 ความเรียง	PANA2	0=ไม่ใช่ 1=ใช่
17.3 แผนภูมิ	PANA3	0=ไม่ใช่ 1=ใช่
17.4 กราฟเส้น	PANA4	0=ไม่ใช่ 1=ใช่

คู่มือลงรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น		
18 ระดับชั้นที่ทำการใช้หลักสูตรท้องถิ่น	DGRADE	1 = ภาคเหนือ 2 = ภาคกลาง 3 = ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 = ภาคใต้ 5= ทุกภาค
19. ภูมิภาคที่ใช้หลักสูตรท้องถิ่น	DREGION	1 = ชั้นปฐมวัยศึกษา 2= ชั้นประถมศึกษา 3= ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 4= ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
20. สังกัดสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรท้องถิ่น	DAFF	1=สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) 2=สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) 3=องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) 4=สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
21. เนื้อหาที่ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	DCONT	1= ภูมิปัญญาท้องถิ่น (คติ ความคิด ความเชื่อ) 2= ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี) 3= ภูมิปัญญาท้องถิ่น (การประกอบอาชีพในท้องถิ่น) 4= ภูมิปัญญาท้องถิ่น (แนวคิด หลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน)

คู่มือลรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
22 ขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้หลักสูตรท้องถิ่น	DNSAMP	1= 1-30 คน 2= 31-60 คน 3= 61-90 คน 4= 90 คนขึ้นไป
23. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	DSESAMP	1= ใช้กลุ่มประชากรศึกษา 2= เลือกแบบเจาะจง 3= สุ่มแบบอย่างง่าย
24. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	TIND	99 = ไม่ใช่ 1= หลักสูตร 2= แผนการจัดการเรียนรู้ 3=เอกสารประกอบการสอน 4= แบบวัดผลสัมฤทธิ์ 5= แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน 6= แบบสอบถามผู้เรียน 7= แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 8= แบบสังเกตพฤติกรรม 9= แบบวัดเจตคติ
25. ระยะเวลาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	DTIME	1= 1-5 เดือน 2= 6-10 เดือน 3= 12 เดือนขึ้นไป
การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น		
26. การศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน		
26.1 ข้อมูลที่ศึกษา	DATA	1= สภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น 2= สภาพ ปัญหา ความต้องการของโรงเรียน 3= หลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลาง 4= ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน 5=ข้อมูลด้านครอบครัว 6= ข้อมูลนักเรียน

คู่มือลรรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
26.2 แหล่งของข้อมูล	DATAS	1= เอกสาร สื่อ และเทคโนโลยีและบุคคล 2= เอกสาร สื่อและเทคโนโลยี 3= เอกสารและบุคคล
27. การร่างหลักสูตร	WCUR	99= ไม่ระบุ 1= การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระและ ประสบการณ์การเรียนรู้ การกำหนดการวัดและ ประเมินผล การจัดทำเอกสารหลักสูตร
28. การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร (การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้)		
28.1 จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพ	NEXP	1= 1-5 คน 2= 6-10 คน 3= 11-15 คน 4= 16-20 คน
28.2 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ	INSQA	0 = ไม่ระบุ 1=แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ 2= แบบประเมินแบบทดสอบ 3= แบบประเมินแบบสอบถาม 4= แบบประเมินแบบสัมภาษณ์ 5= แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน
29. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง	TRYOUT	0=ไม่มี 1=มี

คู่มือลรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
การใช้หลักสูตรท้องถิ่น		
30. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน		
30.1 แผนการจัดการเรียนรู้	IMP1	0=ไม่มี 1=มี
30.2 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	IMP2	1= ชื่อกลุ่มประสบการณ์/วิชา ชื่อแผนการสอน/เรื่อง จำนวนคาบ สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
30.3 จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้	IMP3	1= 1-9 แผน 2= 10-19 แผน 3= 20-29 แผน
30.4 เวลาเรียนทั้งหมด	IMP4	1= 1-20 ชั่วโมง 2= 21-40 ชั่วโมง 3= 41-60 ชั่วโมง 4= 61-80 ชั่วโมง 5= 81-100 ชั่วโมง
30.5 เวลาเรียนต่อแผนการจัดการเรียนรู้	IMP5	1= 1 ชั่วโมง 2= 2 ชั่วโมง 3= 3 ชั่วโมง
30.6 การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	IMP6	0=ไม่มี 1=มี
30.7 จำนวนผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	IMP7	1= 3 คน 2= 4 คน 3= 5 คน
30.8 บุคคลที่ใช้ในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้	IMP8	1=ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่จัดทำ หลักสูตรและศึกษานิเทศก์ 2= ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่จัดทำ หลักสูตร
31.การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ในโรงเรียน	FACT	1= คู่มือครู หนังสือเสริมและ แผนการจัดการเรียนรู้ 2= คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
32. สิ่งที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	INSTT	1= ใบความรู้ แบบฝึกหัด วัสดุอุปกรณ์ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 2= ใบความรู้ แบบฝึกหัดและวัสดุอุปกรณ์
33. วิธีสอนหรือรูปแบบการสอน	INSTM	1= การเรียนรู้นอกห้องเรียน 2= การบรรยายและปฏิบัติในห้องเรียน 3= การบรรยาย ปฏิบัติในห้องเรียน และการเรียนรู้นอกห้องเรียน
34. ผู้สอน	INSTP	1= ผู้วิจัยวิทยากรท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน 2= ครูและวิทยากรท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน
35. สถานที่สอน	PLACE	1= โรงเรียนและสถานที่ในท้องถิ่น 2= โรงเรียน
36. แหล่งการเรียนรู้	PPLACE	1=แหล่งการเรียนรู้ประกอบด้วย 1. แหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ 2. แหล่งเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้น 3. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล 2=แหล่งการเรียนรู้ประกอบด้วย 1. แหล่งเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้น 2. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล

คู่มือลรรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น		
37. การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น	Eval	1= การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (ตรวจสอบคุณภาพ) การประเมินระหว่างการใช้ หลักสูตร การประเมินหลังการใช้หลักสูตร 2= การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (ตรวจสอบคุณภาพ) การประเมินระหว่างการใช้ หลักสูตร 3= การประเมินระหว่างการใช้ หลักสูตร การประเมินหลังการใช้หลักสูตร
38. สิ่งที่น่ามาประเมินก่อนนำ หลักสูตรไปใช้	FEVAL	1= เอกสารหลักสูตรและเครื่องมือ
39. เครื่องมือประเมินระหว่างการใช้ หลักสูตร	DEVAL	1= แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และแบบสังเกตพฤติกรรม 2= แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสังเกตพฤติกรรม
40. เครื่องมือประเมินหลังการใช้ หลักสูตร	PEVAL	1= แบบวัดเจตคติ/แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
41. รูปแบบการประเมินหลักสูตร	MEVAL	1= ผู้วิจัยไม่ใช้รูปแบบนักวิชาการ 2= ผู้วิจัยใช้รูปแบบของปุยแข่งค์
42. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	RSD	99=ไม่ใช่ 1= ได้หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ใน สถานศึกษา ด้านวิชาการ ด้านบุคคลและด้าน ปัญหา 2= ได้หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ใน สถานศึกษา ด้านวิชาการและด้านบุคคล 3= ได้หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ใน สถานศึกษา ด้านวิชาการและด้านปัญหา

คู่มือรหัสนักศึกษาลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
43. ประเด็นข้อเสนอแนะในการวิจัย	DSUG	1= ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ หลักสูตร ผู้เรียน ผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการสอน ผู้บริหาร กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัด ประเมินผล ผลผลิต(Product) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ เจตคติผู้เรียน ความพึง พอใจของผู้เรียนหรือผู้ใช้หลักสูตร 2= กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัด ประเมินผล ผลผลิต(Product) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ เจตคติผู้เรียน ความพึงพอใจของ ผู้เรียนหรือผู้ใช้หลักสูตร 3= ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ หลักสูตร ผู้เรียน ผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการสอน ผู้บริหาร 4= กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัด ประเมินผล
ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษ เกี่ยวกับพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	หลักสูตรมหาวิทยาลัย Chulalongkorn University	
44. ลักษณะข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	FSTU	1= การศึกษาแนวทางในการ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2= การศึกษาปัญหาในการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น 3= การศึกษาผู้ที่มีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

คู่มือรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
45. ระดับชั้นที่ทำการศึกษากับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	SGRADE	1 = ภาคเหนือ 2 = ภาคกลาง 3 = ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 = ภาคใต้ 5= ทุกภาค
46. ภูมิภาคที่ทำการศึกษากับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	SREGION	1 = ชั้นประถมศึกษา 2= ชั้นประถมศึกษา 3= ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 4= ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
47. สังกัดสถานศึกษาที่ทำการศึกษากับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	SAFF	1=สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) 2=สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) 3=องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) 4=สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
48 ประเด็นในงานวิจัยที่ทำการศึกษากับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	SCONT	1= ภูมิภาคท้องถิ่น 2= หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง 3= บุคคลที่เกี่ยวข้อง
49. ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการศึกษากับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	SNSAMP	1= น้อยกว่า 100 คน 2= 100-199 คน 3= 200-299 คน 4= 300 คนขึ้นไป
50. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	SSESAMP	1= ใช้กลุ่มประชากรศึกษา 2= เลือกแบบเจาะจง 3= สุ่มแบบอย่างง่าย 4= สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม 5= สุ่มแบบแบ่งชั้น 6= สุ่มแบบหลายขั้นตอน
51. ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษากับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	STIME	1= 1-5 เดือน 2= 6-10 เดือน 3= 12 เดือนขึ้นไป

คู่มือลรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
52 เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	TINS	99 = ไม่ใช่ 1= แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต 2= แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ 3= แบบสอบถาม แบบสังเกต 4= แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต 5 = แบบสอบถาม 6= แบบสัมภาษณ์ 7= แบบสังเกต 8= แบบทดสอบ 9= แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก แบบสังเกต 10= แบบสัมภาษณ์ แบบศึกษาเอกสาร
53. เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	TINP	99 = ไม่ใช่ 1= แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต 2= แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ 3= แบบสอบถาม แบบสังเกต 4= แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต 5 = แบบสอบถาม
54. เครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	TINPP	99 = ไม่ใช่ 1= แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต 2= แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ 3= แบบสอบถาม แบบสังเกต 4= แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต 5 = แบบสอบถาม 6= แบบสัมภาษณ์ 7= แบบสังเกต 8= แบบบันทึกภาคสนาม แบบสัมภาษณ์

คู่มือลรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
55. ผลการวิจัยด้านแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	MET	1= การจัดทำหรือปรับเนื้อหาสาระ 2= การจัดทำหรือปรับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ 3= การจัดทำหรือปรับสื่อการเรียนการสอน
56. ผลการวิจัยด้านปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	PROB	1= ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร 2= ผู้บริหารไม่ให้การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร 3= บุคคลอื่น เช่น ศึกษานิเทศก์ วิทยากรท้องถิ่น ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร 4= นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของรายวิชาท้องถิ่น 5= วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ 6= ขาดงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตร 7= ขาดความร่วมมือจากท้องถิ่นหรือแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร
57. ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	PART	1= ครู 2= ผู้บริหารสถานศึกษา 3= คณะกรรมการสถานศึกษา 4= นักเรียน 5= ผู้ปกครอง 6= ประชาชนท้องถิ่นหรือวิทยากรท้องถิ่น 7= ศึกษานิเทศก์ 8= ผู้แทนชุมชน

คู่มือลรหัสคุณลักษณะวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (CODE BOOK) (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปรภาษาอังกฤษ	รหัสและค่าของตัวแปร
58. ประโยชน์จากการวิจัยการศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	RSS	1= ด้านกระบวนการ ด้านสภาพ ปัญหาและด้านบุคคล 2= ด้านกระบวนการและด้านสภาพ ปัญหา 3= ด้านกระบวนการและด้านบุคคล 4= ด้านกระบวนการ 5= ด้านสภาพปัญหา 6= ด้านบุคคล
59. หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัย ให้ข้อเสนอแนะ	SSUG	1= กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูและวิทยากรท้องถิ่น 2= กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครู 3= สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครู 4= ผู้บริหารโรงเรียน ครูและวิทยากร ท้องถิ่น 5= ผู้บริหารโรงเรียนและครู

ภาคผนวก จ

รายชื่อวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทยระหว่างปีพุทธศักราช 2544
ถึงปัจจุบันจากการสืบค้นบนฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

**รายชื่อวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศไทย
ระหว่างปีพุทธศักราช 2544 ถึงปัจจุบัน**

จากการสืบค้นบนฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS)

1. นันทวัน มณีวงศ์.2549. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้ยางพาราสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
2. เสาวนีย์ เยาวโรจน์.2544. การศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
3. นันทิยา สมสรวย.2549. การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระทัศนศิลป์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดลำปาง.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
4. ณริศรา พุกกะวัน.2547. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง เครื่องปั้นดินเผาโดยการใช้ Discipline-Base Art Education เป็นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุโขทัย.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
5. ประยูรศรี เจียวก๊ก.2546. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
6. อุดม ปานฮวด.2546. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง "การทำผ้ามัดหมี่".วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
7. ปริญญา ทองสอน.2546. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สำหรับรายวิชา ว411 วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 : กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
8. ปรีชา เครือสินธุ.2545. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง "การทำน้ำตาลมะพร้าว".วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
9. อิสราภรณ์ ธรรมโย.2545. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องเกษตรผสมผสานครบวงจร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
10. นาวัน พรหมใจสา.2545. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนนาโค.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
11. เทพฤทธิ์ จิตรจักร.2548. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการขยายพันธุ์ต้นกล้วยพาราด้วยวิธีการติดตา : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านถ้ำเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
12. ทองพันธ์ นาสมบัติ.2546. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานประดิษฐ์) เรื่องการสานกระติบข้าวจากต้นกก : กรณีศึกษาโรงเรียนสำราญ-ประภาศรี จังหวัดกาฬสินธุ์.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

13. นิพนธ์ บรรพสาร.2546. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำข้าวโป่ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านพรมสวรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
14. ณัฐธรม ชนะคำ.2545. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องศิลปวัฒนธรรมและบุคคลสำคัญท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา วิชาท้องถิ่นของเรา 1 (ส 071).วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
15. ปิยพร ชุมจันทร์.2546. กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการผลิตเสื้ออกของโรงเรียนนาหนึ่งพัฒนาศึกษา อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดหนองคาย.วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิจัยและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
16. ณรงค์ศักดิ์ ศรีวิสัย.2545. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาทอผ้ากะเหรี่ยง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแม่ต๋ำวิทยาคม อำเภอมวกก่อ จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขา อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
17. กฤษณี วงษ์ศรียา.2547. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอผ้าตีนจก สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
18. วิศรุต แดงจวง.2546. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
19. นันทน์ภัส ศรีเขตต์.2546. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในกลุ่มโรงเรียนยังمين สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
20. กิรติ ณ เชียงใหม่.2547. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์ล้านนาเรื่อง ฟ้อนจุมสลี สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
21. นิภาพร อุปรวรรณ.2547. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นปกากะญอ โรงเรียนบ้านหนองเต่า อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
22. อมรรัตน์ ขัติยศ.2546. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาการจักสานกลองข้าวใบตาล ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาอาชีวศึกษา คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
23. ศิริกุล ทรัพย์จันทร์.2548. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง มัคคุเทศก์น้อยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ช่วง ชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโป่ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขา อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
24. บัณฑิต ไชยวงศ์.2544. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง เมี่ยง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านปางมะกาด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย.วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
25. วิลาพร ชัยประสิทธิ์.2546. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

26. ชลธิชา ปล้องบรรจง.2551.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชสมุนไพรในท้องถิ่น : โรงเรียนวัดโพธิ์อาราม จังหวัดพัทลุง.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
27. ปรีดา จันทจิตต์.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาบ่ออย่างศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นปีที่4โรงเรียนมหาวชิราวุธจังหวัดสงขลา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
28. สิริพร มณีจันทร์.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดทรายขาว.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
29. รัฐศาสตร์ สุขสวัสดิ์.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง ประเพณีลากพระ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางตาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
30. วราภรณ์ แก้วสีขาว.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้กระดาษสาชุบน้ำยาลายพารา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโบราณสถิตย์ จังหวัดนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
31. ชูไฮลา มาหะมะ.2549.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง สิละ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเจ๊ะยอ อำเภอแฉ่ง จังหวัดนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
32. นิमित ต่อทีชะ.2550.ศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพังงา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
33. กนกวรรณ งามฉวี.2554.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาการปั้นตุ๊กตาชาววัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
34. พุทธพร นิรุติธรรมธรา.2545.การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการศึกษานิพนธ์ภูมิปัญญาชาวบ้านที่โรงเรียนจัดขึ้น : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาโครงการนำร่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
35. เพียงอ้อ พุ่งเฟื่อง.2552.รูปแบบการเรียนรู้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยเครือข่ายการจัดการความรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
36. สิริธีร์ งามประจบ.2548.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ บ้านป่าน้อยคอยรักษ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
37. ทักษพร ใจเอี่ยม.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตำบลบางบ่อในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
38. วิภา แสนบัณฑิต.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การปลูกบัวผันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

39. วราภรณ์ ดิษริยะกุล.2548.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
40. พงษ์พันธ์ แก้วปู่.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานจักสานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
41. ยุพิน บุญญานาม.2544.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง จังหวัดระยอง กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
42. มณฑา วงศ์รัตน์.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
43. ปัทมา สอนข่อม.2547.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง พื้นฐานทางธุรกิจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพานทองสภานูปถัมภ์ อำเภopanทอง จังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
44. สมพร วงษ์วรรณ.2547.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาของชาวไทยพวน จังหวัดปราจีนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
45. ลัดดาวัลย์ มีทอง.2548.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
46. พิสุทธิ แดงเอม.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง รำบ่าของ กลุ่มสาระวิชาชีพเฉพาะนาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
47. สิริกานต์ เทียงพิมล.2546.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สิ่งประดิษฐ์จากแป้งสาลี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
48. ชีระพงษ์ คำรงค์ไชย.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
49. จิรนุช ขาวเมืองน้อย.2548.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องเครื่องตีสมนไพร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
50. จันทร์เพ็ญ เรื่องสวัสดิ์.2546.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องพืชสมนไพรในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรณีศึกษาโรงเรียนวัดโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
51. พรทิพย์ หุ่นสะดี.2553.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้อำเภอสัตหีบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
52. วลัยพร โกภูติระกุล.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

53. วิไลรัตน์ สนิทชน.2547.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้การแปรรูป "ปลาข้าวสาร" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี .วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
54. ฤทัย สุขเลิศ.2554.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่อง อาชีพการทำสวนลำไยในชุมชนโป่งน้ำร้อน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
55. ชนิษฐา เชื้อแก้ว.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ป่าชายเลน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
56. ภัณฑิมา ภูรีโรจน์.2549.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายภาพหลวงชมพรวราลิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
57. ประสิทธิ์ ศรเดช.2544.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพลงพื้นบ้านสำหรับนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดระยอง.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
58. กัลยารัตน์ แสงสวัสดิ์.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการป้องกันและควบคุมโรคไข้มาเลเรีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสระแก้ว.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขา ประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
59. อุษา ติระวัฒนานนท์.2549.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องข้าว พืชเศรษฐกิจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
60. อิทธิเดช น้อยไม้.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องนครปฐมบ้านเราสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
61. คันธรส เพื่องจรัส.2549.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหน่วยการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
62. น้ำอ้อย ใจแสน.2546.การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดระยอง.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
63. ศิรินา โปยประโคน.2545.ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชนจังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
64. รัตนา ช่างไม้.2546.ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
65. สมนึก สามาทุม.2547.ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
66. เพ็ญภัทร สุวรรณโชติ.2546.สภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษา ของคณะกรรมการการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สังกัดสำนักงาน

- คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในเขตพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต,สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
67. สมคิด ศรีปราษฎ์.2545.สภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
 68. อัมพร สร้อยจิตร.2549.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เรื่องการทำขนมจีน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 69. สราวุฒิ จันทสมบัติ.2548.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เรื่อง การทำขนมจีน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาวิจัย
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 70. มะลิวรรณ ศรีพันธ์.2553.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอดผ้าฝ้ายโคลน กลุ่มสาระการเรียนรู้การ
งานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 : การวิจัยแบบผสานวิธี.วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 71. จำเริญ หลวงอินทร์.2546.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดแผนไทย.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต,สาขาการศึกษานอกระบบ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 72. เทพี ภูมิฐาน.2546.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องผ้าเกล็ดเต่า.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขา
การศึกษานอกระบบ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 73. พรประภา พรรณา.2544.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเรื่อง การทอดผ้าไหม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาวิจัยการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 74. ปริญญา เรื่องจันทร์.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเรื่อง การทำรูป
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 .วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 75. ชันัญญา สุขสุستی.2546.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเรื่องการทำเสื้อกั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 76. สุรพร บำรุง.2544.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเรื่องการทำปลาส้มชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 77. สมภพ สุดแสง.2547.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเรื่องการทำปลากระด้างชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 78. สฤชดี สุทธิยา.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเรื่องการทำปลาหมักตาก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 79. สำเนียง วรรณศรี.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเรื่องผลิตภัณฑ์แปรรูป
จากเห็ดนางฟ้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

80. อาริรุทธิ์ สีดา.2547.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่อง ผลิตภัณฑ์จากเครื่องเงิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
81. อติศร ปริดิกุล.2548.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่อง การทอเสื่อกก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
82. อูรา พิมพ์เรือง.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุในท้องถิ่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
83. นุพิศ อัครพิน.2553.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องผ้าฝ้ายย้อมสีเปลือกไม้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
84. แก้วกาญจน์ สระศรี.2554.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความและความคิดเชิงสร้างสรรค์เรื่องวรรณกรรมนิทานก้อมชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
85. สมพงษ์ บุญญะ.2549.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเกษตรแบบพอเพียงตามแนวทฤษฎีใหม่โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเม็กดำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
86. สงกรานต์ จำปาบุรี.2544.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไข่เค็มกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
87. มงคล แก้วพะเนาว์.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำเครื่องปั้นดินเผา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาการศึกษานอกระบบ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
88. ประชา สมศรี.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำอิฐมอญรายวิชาเลือกเสรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
89. อนันต์ แสงชาติ.2544.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องดอกไม้จันทน์กลุ่มการงานและพื้นฐาน อาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
90. ณรงค์ศักดิ์ ธรรมวิเศษ.2547.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องโปงลางดนตรีพื้นบ้านอีสาน สารคดีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
91. กิติชัย สมบัติดี.2547.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงชุมชนของศูนย์ อินแปงบ้านบัว ตำบลกุดบาก อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาการศึกษานอกระบบ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
92. มยุรฉัตร ธรรมวิเศษ.2547.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องฟ่อนทอผ้าบ้านกาบบัว สารนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

93. กัญญารัตน์ นาเสถียร.2548.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
94. เกษชรินทร์ ปัญญา.2553.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องหนังปะโมทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : การวิจัยแบบผสมวิธี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
95. บุญงาม จันทร์เงิน.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยผ่านกระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษาเรื่องการอนุรักษ์แม่น้ำป่าสัก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
96. จำเริญ คำหวาน.2548.การศึกษาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
97. โรจน์ อ่อนสำลี.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำผลิตภัณฑ์จากตาลโตนดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทระเกษม.
98. สมคิด ศรีสุข.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องเครื่องตีสมุนไพรรักษาโรคสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทระเกษม.
99. จิรภัทร ตามสมศรี.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง เพลงพื้นบ้านของตำบลบางเสด็จ อำเภอบางโมกข์ จังหวัดอ่างทอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทระเกษม.
100. มั่นสพพงษ์ เต็มอุดมทรัพย์.2549.การใช้กระบวนการบริหารในการสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านทุ่งเกลือ อำเภอมะขาม จังหวัดชัยภูมิ.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
101. พัชรวัลย์ ด้านพินิจ.2550.การบริหารจัดการการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยมีส่วนร่วมของวิทยากรชุมชน.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
102. เรวดี วงศ์แสง.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การละเล่นพื้นบ้านล้านนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปางคอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
103. อลงกรณ์ ไชยราช.2555.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท้องถิ่นดินแดนแม่เอย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตอำเภอมะเอย จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
104. ศรีพรรณ สกกลิตติ.2551.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องน้ำพุร้อนฝาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
105. จิราวุฒน์ พึ่งอ่อน.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

106. เยาวรัตน์ เชี่ยวชาญ.2554.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ข้าวไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
107. วันดี จุฬานิชย์.2553.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
108. นารีรัตน์ หลินกุล.2554.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องสามชุกตลาดร้อยปีสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สหวิทยาเขตเมืองสามชุก อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
109. เบญจมาศ ศรีนวล.2554.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สุพรรณบ้านเรา เรื่อง เทียวคุ้มขุนแผน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
110. เดือนใจ น้อยแก้ว.2554. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา "เที่ยวดอนเจดีย์" กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 .วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
111. ชาวนิลลีย์ สายพิมพ์พงษ์.2548.การศึกษาความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียนประถมศึกษาของเขตปฏิบัติการทางการศึกษาที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
112. นิกรณ์ เขียวพิมาย.2545.การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
113. พรทิพย์ เอี่ยมอ่อน.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
114. ชนากานต์ พูนสวัสดิ์.2545.การบริหารงานการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
115. สมาน ไกรทัต.2551.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่อง พิษพื้นบ้าน ตำบลชัยฤทธิ์ อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
116. กาญจนา เฟื่องศรี.2551.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์บายศรีด้วยใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดอุทัย (เขาวนวิทยา).วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
117. ชนิษฐา สุวรรณศร.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้บูชาพารา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
118. พัชรา พิมพ์ศิริ.2546.ตัวแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการศึกษานอกโรงเรียนกลุ่มชนแดน.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- 119.สมควร สถิตย์โกศล.2551.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- 120.ประภาภรณ์ เทิดทำดี.2549.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล็กกกอกสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- 121.ธงชัย พรหมกลม.2549.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมักกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองหัวช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- 122.ประไพ บัวสุคนธ์.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำพานบายศรีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- 123.จิตบุญย์ กุลสุวรรณ.2551.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอเสื่อกกสามเหลี่ยมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านนาแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- 124.สุลักษณา อุ่นเมือง.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดงบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- 125.เรวดี ภูถาวร.2549.การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ของผู้บริหารครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- 126.ทองม้วน สีแนน.2552.การศึกษาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- 127.วิทยา ญาณสิทธิ์.2549.การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- 128.จรัส ชิมเอื้อง.2549.ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- 129.นิรันดร์ เรือนอินทร์.2550.ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- 130.ประเมิน ทองพรวง.2553.การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

131. พัชรินทร์ โตตระกูล.2548.การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ.
132. นันทพร นามโคตร.2552.การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียนอนุบาลวังสมบูรณ์ กิ่งอำเภอสองแคว จังหวัดสระแก้ว.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ.
133. สมัย วัชชุม.2546.การนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
134. นงนุชนารถ นवलสุวรรณ.2548.การศึกษาภูมิปัญญาจากจิตรกรรมฝาผนังกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง “จิตรกรน้อย” กรณีศึกษา : จิตรกรรมฝาผนังวัดจะทิ้งพระ ตำบลจะทิ้งพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
135. ประสิทธิ์ สายสินธุ์.2552.การศึกษาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
136. รัตติกรณ์ ทศนภักดิ์.2548.การศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
137. ชื่น มะโนมัย.2548.การศึกษาสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
138. เพ็ญเกียรติ ดวงสุวรรณ.2545.ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
139. ลำไย ศิริสุวรรณ.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องโปงลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
140. บานเย็น แก้วศรีสุข.2553.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องอาหารจากกล้วยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
141. สุภาพ ฤทธิมหา.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้านชุดรำผ้ามัดหมี่ย้อนคราม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
142. สมนึก ศรีจันทร์.2545.การศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : อุดรธานี หนองคาย และหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
143. สุนทร อองกุลนะ.2547.การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรดิษฐ์.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.

144. กัลยา กุหลาบขาว.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาภาษาถิ่นนาเบื้องต้นหน่วยพื้นฐานภาษาถิ่นนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
145. รัชนิวรรณ เกิดสวัสดิ์.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้านถิ่นนา เรื่อง การพ่อน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
146. เมทินี จำปาแก้ว.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาดนตรีพื้นบ้านเรื่องการตีซึงสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
147. สุนิสา สยามตัน.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ในระดับช่วงชั้นที่ 3 เรื่อง การทำปลาหมึกสมุนไพรของโรงเรียนดำนแม่คำมันพิทยาคม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
148. วิไล กันทะใจ.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องภูมิ ปัญญาไทยในตูล้านนา โรงเรียนบ้านร่องกวาง (จันทิมาคม) อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่.วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
149. ฉันทา ทิวะพล.2548.การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
150. ไพโรจน์ คำเอี่ยม.2553.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง พิษสมุนไพรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาการพัฒนา หลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
151. พงษ์พิศ แสนมีมา.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำชาใบหม่อน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
152. บุญรอง ทาสมบูรณ์.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำปลาหมึก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
153. สำราญ โคตรบุรี.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุจังหวัดอุบลราชธานี สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
154. เขาวนันท์ ชันธเกษ.2550.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
155. เกษมศรี สมสาร.2553.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่องแหล่งท่องเที่ยวเมืองพิบูลมังสาหารชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

156. ประภาพรธรรม คำบุญมี.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องผลิตภัณฑ์อาหารจากกล้วย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
157. เบญจใจพร เชื้อทอง.2553.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการเรียนรู้ตามวิถีพุทธ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
158. วัฒนา พลอาษา.2546.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
159. มานะ แก้วมาลา.2552.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเพื่อการเสริมสร้างอัตลักษณ์อุบลราชธานี.วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุฎีบัณฑิต,สาขายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
160. บุญหยาด พันทอง.2551.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ใบตอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
161. ปันตดารัตน์ ทองทวน.2546.ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
162. ฐานิยา คล้ายทอง.2551.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องการเสริมสร้างความสามานฉันท์และสันติสุข สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
163. ปริญญา ปานชานา.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชา ท 035 วรรณกรรมท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดสุราษฎร์ธานี.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
164. สุภวรรณ สิงห์คะ.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
165. ชิวรัตน์ สาลีประเสริฐ.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ อำเภออุ้มทอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
166. สิทธิเดช สาลีแก้ว.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ป่าชายเลน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
167. ภัททิยา สามงามยา.2545.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องแคนวงประยงค์สำหรับนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
168. ชัญชณา ดอนทอง.2544.ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
169. วรพัตรา ขวัญเพชร.2547.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ในตำบลย้อย่าง จังหวัดสงขลา : กรณีศึกษา โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย).

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาสิ่งแวดลอมศึกษา คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

170. จันทน์ กุศลศิลป์.2550. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องอาหารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
171. สุไรยา มุขอ.2552. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพิ่มเติมเรื่อง การผลิตผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (บูต) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสายบุรีอิสลามวิทยา จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
172. วังรา วาระสิทธิ์.2547. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
173. วิมลลักษณ์ ตีระมาศวิช.2545. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
174. กาญจนา เลิศจำรัส.2545. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
175. อีรพร เอนกศิลป์.2545. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
176. ชัยณรงค์ ช่างเรือ.2544. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาปะการังในท้องถิ่น ของเราสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเกาะลันตา จังหวัด กระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายศกร พรหมทา เกิดเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2531 ที่จังหวัดศรีสะเกษ สำเร็จ การศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2543 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลายจากโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2549 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์-เคมี (กศ.บ.) จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสาขาวิชาสื่อสารมวลชน(ศศ.บ.) จาก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงเมื่อปีการศึกษา 2554 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2556 ปัจจุบันรับราชการครู ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนราชสีไล อำเภอราชสีไล จังหวัดศรีสะเกษ

